

A9-0008/2019

9.9.2019

MIETINTÖ

neuvoston suosituksesta Euroopan keskuspankin johtokunnan puheenjohtajan
nimittämisestä
(N9-0023/2019 – C9-0048/2019 – 2019/0810(NLE))

Talous- ja raha-asioiden valiokunta

Esittelijä: Roberto Gualtieri

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS.....	3
LIITE 1: CHRISTINE LAGARDEN ANSIOLUETTELO.....	4
LIITE 2: CHRISTINE LAGARDEN VASTAUKSET KYSYMYSLOMAKKEESEEN	11
ASIAN KÄSITTELY ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA.....	55

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSEHDOTUS

neuvoston suosituksesta Euroopan keskuspankin johtokunnan puheenjohtajan nimittämisestä
(N9-0023/2019 – C9-0048/2019 – 2019/0810(NLE))

(Kuuleminen)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 9. heinäkuuta 2019 annetun neuvoston suosituksen¹,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 283 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan, jonka mukaisesti Eurooppa-neuvosto on kuullut parlamenttia (C9-0048/2019),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 130 artiklan,
 - ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön (A9-0008/2019),
- A. ottaa huomioon, että Eurooppa-neuvosto kuuli 16. heinäkuuta 2019 päivätyllä kirjeellä Euroopan parlamenttia Christine Lagarden nimittämisestä Euroopan keskuspankin johtokunnan puheenjohtajaksi kahdeksan vuoden toimikaudeksi 1. marraskuuta 2019 alkaen;
- B. ottaa huomioon, että parlamentin talous- ja raha-asioiden valiokunta arvioi tämän jälkeen ehdokkaan pätevyyttä ja etenkin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 283 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen edellytysten ja 130 artiklassa asetetun EKP:n täydellisen riippumattomuuden vaatimuksen täyttymistä; ottaa huomioon, että arviointia varten valiokunta sai ehdokkaalta ansioluettelon sekä vastaukset hänelle toimitettuun kysymyslomakkeeseen;
- C. ottaa huomioon, että tämän jälkeen valiokunta järjesti 4. syyskuuta 2019 kaksi ja puoli tuntia kestäneen kuulemistilaisuuden, jossa ehdokas antoi lausuman ja vastasi sitten valiokunnan jäsenten esittämiin kysymyksiin;
1. antaa myönteisen lausunnon neuvoston suosituksesta nimittää Christine Lagarde Euroopan keskuspankin johtokunnan puheenjohtajaksi;
 2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle ja jäsenvaltioiden hallituksille.

¹ EUVL C 235, 12.7.2019, s. 1.

LIITE 1: CHRISTINE LAGARDEN ANSIOLUETTELO

Henkilötiedot Syntymäaika: 1. tammikuuta 1956
Syntymäpaikka: Pariisi
Kansalaisuus: Ranska

Ammattiura

Kansainvälinen rahoituslaitos

Heinäkuusta 2011 nykyhetkeen

Kansainvälisen valuuttarahaston pääjohtaja, Washington, D.C.

Yksi täysi toimikausi heinäkuusta 2011 heinäkuuhun 2016, yksi osittainen kausi heinäkuusta 2016 syyskuuhun 2019

Kotimainen julkinen sektori

Kesäkuu 2007–heinäkuu 2011

Ranskan talous- ja finanssiministeri

Ranskan Euroopan unionin puheenjohtajuus vuoden 2008 toisella puoliskolla

Ecofin-neuvoston puheenjohtajuus

Ranskan G20-ryhmän puheenjohtajuus vuonna 2011

G20-maiden valtiovarainministerien kokousten puheenjohtajuus

Toukokuu 2007–kesäkuu 2007

Ranskan maatalous- ja kalastusministeri

Toukokuu 2005–toukokuu 2007

Ranskan kauppaministeri

Yksityinen sektori

Lokakuu 1999–toukokuu 2005

Kansainvälisen lakiasiaintoyrityksen Baker McKenzien globaali toimitusjohtaja, Chicago, Yhdysvallat

Lokakuu 1995–lokakuu 1999

Globaalin johtokomitean jäsen ja johtava osakas, Pariisin-toimisto, Baker McKenzie

Toukokuu 1981–1999

Pääasiassa kauppaoikeuteen, yritysten sulautumisiin ja yrityskauppoihin, kartellilainsäädäntöön, työlainsäädäntöön ja

kansainvälisten yritysasiakkaiden välitysoikeudellisiin
menettelyihin keskittynyt juristi

Syyskuu 1980–syyskuu 1982

Sopimusoikeuden luennoitsija,
Paris X -yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta

Koulutus

Kauppaoikeuden maisteri, DESS-tutkinto (diplôme d'études supérieures spécialisées),
kauppaoikeus ja työoikeus

Paris X -yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta, 1980

Maisterintutkinto, pääaineina taloustiede ja rahoitus, lopputyön aiheena Yhdysvaltojen
kuluttajaliike, Ralph Nader, Public Citizen

Aix-en-Provencen Sciences Po -korkeakoulu, 1977

Maisterin tutkinto, amerikkalainen kirjallisuus

Avignonin taidekorkeakoulu, 1977

Titteli: asianajaja, Pariisin asianajajayhdistyksen jäsen

Kansainväliset akateemiset tunnustukset

Louvain La Neuve – kunniatohtori

Montrealin yliopisto – kunniatohtori

Universidad del Pacifico – kunniajäsen

Washington College – kunniatutkinto

Claremont McKenna College – kunniatutkinto

Robinson College, Cambridge – kunniajäsenyys

Palkinnot ja kunnianosoitukset

2011	Osallistuminen Sciences Po -korkeakoulun johtokuntaan
2011	Pohjois-Atlantin neuvoston vuoden 2011 Global Citizenship -palkinto
2011	Osallistuminen Maailman talousfoorumin johtokuntaan
2011	Euroopan instituutin Transatlantic Leadership -palkinto
2012	Hipólito Unanue al Mérito Económico – Financiero -palkinto Perusta
2012	Ranskan kunnialegioonan upseeri
2012	Vuoden globalisti -palkinto, Canadian International Council
2012	Kunniatutkinto, Leuvenin yliopisto
2012	Union of Arab Banks -järjestön vuoden 2012 Leadership -palkinto
2013	Norsunluurannikon tasavallan ansioritarikunnan suurupseeri

- 2013 Osallistuminen Holton-Arms School -koulun johtokuntaan
- 2014 Inaugural Global Achievement -palkinto, The Global Foundation
- 2014 Kunniatohtori, Montrealin yliopisto
- 2014 Osallistuminen Montrealin konferenssin hallintoneuvostoon
- 2014 Vuoden diplomaatti 2014 -palkinto, Foreign Policy Magazine
- 2015 Kunniapalkinto, Baker and McKenzie
- 2015 Varainhankintakampanjan kunniapuheenjohtaja, Holton-Arms School
- 2015 Ranskan kansallisorkesterin Yhdysvaltojen ja Kanadan kiertueen kunniakomitean puheenjohtaja
- 2016 Osallistuminen naisten taloudellista voimaannuttamista käsittelevään YK:n pääsihteerin korkean tason paneeliin
- 2016 Global Leadership Award -palkinto, School of International Public Affairs, Columbian yliopisto
- 2016 Mohamed Bin Rashid -kunniamitali naisille
- 2016 Woman of the Year and Lifetime Achievement -palkinto, Glamour Magazine
- 2016 Universidad del Pacifico -yliopiston kunniajäsenyys
- 2017 Global Summit of Women -huippukokouksen kansainvälisen suunnittelukomitean myöntämä Global Women's Leadership -palkinto
- 2017 Kunniatutkinto, Washington College
- 2018 Osallistuminen sukupuolten tasa-arvon neuvoa-antavaan G7-toimikuntaan
- 2018 Djiboutin kansallisen 27. kesäkuuta -ritarikunnan komentajamerkki
- 2018 Kunniatutkinto, Claremont McKenna College
- 2018 Jäsen, Institute of Banking
- 2018 Appeal of Conscience -säätiön Appeal of Conscience World Leader -palkinto
- 2019 Distinguished Alumna -palkinto, Holton-Arms School
- 2019 Distinguished International Leadership -palkinto, Atlantic Council
- 2019 International Gender Champions -verkoston jäsen ja sen rahoituskeskuksen yhteispuheenjohtaja
- 2019 Kunniajäsen, Washington College

Valikoidut julkaisut

Breaking New Grounds in French Labor Law, 1982

Fragmentation Risks – Finance & Development, syyskuu 2012
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2012/09/straight.htm>

Dare the Difference – Finance & Development, kesäkuu 2013
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2013/06/straight.htm>

Focus, Flexibility, Service – Finance & Development, syyskuu 2014
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2014/09/straight.htm>

Path to Development – Finance & Development, kesäkuu 2015
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2015/06/straight.htm>

The Voice of Youth – Finance & Development, kesäkuu 2017
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2017/06/straight.htm>

A Regulatory Approach to Fintech – Finance and Development, maaliskuu 2018
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2018/06/how-policymakers-should-regulate-cryptoassets-and-fintech/straight.htm>

A Global Imperative to Empower Women – Finance & Development, maaliskuu 2019
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2019/03/empowering-women-critical-for-global-economy-lagarde.htm>

Tärkeimmät puheet

Global Risks Are Rising, But There Is a Path to Recovery, Jackson Hole, elokuu 2011
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp082711>

Global Challenges in 2012 – Berliini, tammikuu 2012
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp012312>

Anchoring Stability to Sustain Higher and Better Growth, Zürich, toukokuu 2012
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp050712>

The Legacy of Charlemagne – Schäuble and European Integration, Aachen, toukokuu 2012
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp051612>

The Global Calculus of Unconventional Monetary Policies, Jackson Hole, elokuu 2013
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp082313>

The Challenge Facing the Global Economy: New Momentum to Overcome a New Mediocre, Washington, D.C., lokakuu 2014
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp100214>

Daring the Difference: The 3 L's of Women's Empowerment, Washington, D.C., toukokuu 2014
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp051914>

Lifting the Small Boats, Bryssel, kesäkuu 2015
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp061715>

Not Your Grandmother's IMF, Annual Meetings, Lima, lokakuu 2015
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp100915>

Demographic Changes and the Role of Fiscal Policy, MIT, maaliskuu 2016
<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp030416>

Addressing Corruption with Clarity, Brookings Institution, syyskuu 2017

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/09/18/sp091817-addressing-corruption-with-clarity>

A Time to Repair the Roof, Harvardin yliopisto, lokakuu 2017

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/10/04/sp100517-a-time-to-repair-the-roof>

Central Banking and Fintech, A Brave New World, Bank of England, syyskuu 2017

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/09/28/sp092917-central-banking-and-fintech-a-brave-new-world>

A Compass to Prosperity: The Next Steps of Euro Area Economic Integration, Berlin, maaliskuu 2018

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/03/26/sp032618-a-compass-to-prosperity-the-next-steps-of-euro-area-economic-integration>

Age of Ingenuity: Reimagining 21st Century International Cooperation, Kissinger Lecture, Library of Congress, joulukuu 2018

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/12/04/sp120418-md-kissinger-speech>

Creating a Better Global Trade System, Portland, toukokuu 2018

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/05/14/sp-lagarde-creating-a-better-global-trade-system>

Steer, Don't Drift: Managing Risks to Keep the Global Economy on Course, IMF, lokakuu 2018

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/09/27/sp100118-steer-dont-drift>

Winds of Change: The Case for New Digital Currency, Singapore Fintech Festival, marraskuu 2018

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/11/13/sp111418-winds-of-change-the-case-for-new-digital-currency>

Belt and Road Initiative: Strategies to Deliver in the Next Phase, Peking, huhtikuu 2018

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/04/11/sp041218-belt-and-road-initiative-strategies-to-deliver-in-the-next-phase>

Euro 2.0: Past, Present, and Future of Euro Area Integration, The Euro at 20 Conference, Dublin, kesäkuu 2018

https://www.imf.org/en/News/Seminars/Conferences/2018/05/17/~/link.aspx?_id=D56874C433F343C6BE326A611F4D62E9&_z=z

New Economic Landscape, New Multilateralism, Bali Annual Meetings, lokakuu 2018

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/10/11/sp101218-new-economic-landscape-new-multilateralism>

The Case for the Sustainable Development Goals, Helen Alexander Lecture, IMF, syyskuu 2018

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2018/09/17/sp09172018-the-case-for-the-sustainable-development-goals>

The Financial Sector: Redefining a Broader Sense of Purpose, Tacitus Lecture, Lontoo, helmikuu 2019

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/02/21/sp022819-md-the-financial-sector-redefining-a-broader-sense-of-purpose>

The Euro Area: Creating a Stronger Economic Ecosystem, Banque de France, maaliskuu 2019

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/03/28/sp032819-the-euro-area-creating-a-stronger-economic-ecosystem>

Forging a Stronger Social Contract—the IMF’s Approach to Social Spending, Geneve, kesäkuu 2019

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/06/14/sp061419-md-social-spending>

Valikoidut IMF:n blogin kirjoitukset

Getting Real on Meeting Paris Climate Change Commitments

https://blogs.imf.org/2019/05/03/getting-real-on-meeting-paris-climate-change-commitments/?utm_medium=email&utm_source=govdelivery

Corporate Taxation in the Global Economy

<https://blogs.imf.org/2019/03/25/corporate-taxation-in-the-global-economy/>

When History Rhymes

<https://blogs.imf.org/2018/11/05/when-history-rhymes/>

Economic Gains from Gender Inclusion: Even Greater Than You Thought

<https://blogs.imf.org/2018/11/28/economic-gains-from-gender-inclusion-even-greater-than-you-thought/>

Realizing the Potential of the G20 Compact with Africa

<https://blogs.imf.org/2018/10/30/realizing-the-potential-of-the-g20-compact-with-africa/>

Ten Years After Lehman – Lessons Learned and Challenges Ahead

<https://blogs.imf.org/2018/09/05/ten-years-after-lehman-lessons-learned-and-challenges-ahead/>

Addressing the Dark Side of the Crypto World

<https://blogs.imf.org/2018/03/13/addressing-the-dark-side-of-the-crypto-world/>

A Dream Deferred: Inequality and Poverty Across Generations in Europe

<https://blogs.imf.org/2018/01/24/a-dream-deferred-inequality-and-poverty-across-generations-in-europe/>

Fintech – Capturing the Benefits, Avoiding the Risks

<https://blogs.imf.org/2017/06/20/fintech-capturing-the-benefits-avoiding-the-risks/>

Protecting Education and Health Spending in Low-Income Countries

<https://blogs.imf.org/2017/06/06/protecting-education-and-health-spending-in-low-income->

[countries/](#)

To Boost Growth: Employ More Women

<https://blogs.imf.org/2016/09/14/to-boost-growth-employ-more-women/>

Migration: A Global Issue in Need of a Global Solution

<https://blogs.imf.org/2015/11/11/migration-a-global-issue-in-need-of-a-global-solution/>

Unlocking Latin America's Huge Potential

<https://blogs.imf.org/2014/12/02/unlocking-latin-americas-huge-potential/>

Jobs and Growth: Supporting the European Recovery

<https://blogs.imf.org/2014/01/28/jobs-and-growth-supporting-the-european-recovery/>

A New Frontier for Kenya and Africa

<https://blogs.imf.org/2014/01/08/a-new-frontier-for-kenya-and-africa/>

What We Can Do to Improve Women's Economic Opportunities

<https://blogs.imf.org/2013/03/08/what-we-can-do-to-improve-womens-economic-opportunities/>

How to Get the Balance Right: Fiscal Policy at a Time of Crisis

<https://blogs.imf.org/2012/05/06/how-to-get-the-balance-right-fiscal-policy-at-a-time-of-crisis/>

LIITE 2: CHRISTINE LAGARDEN VASTAUKSET KYSYMYSLOMAKKEESEEN

A. Henkilökohtainen ja ammatillinen tausta

1. Kuvailkaa rahapolitiikkaan, rahoitukseen ja liiketoimintaan liittyvää ammattitaitoanne sekä Euroopan tasolla ja kansainvälisellä tasolla hankkimaanne kokemusta pääpiirteittäin.

Ammattikokemukseni ulottuu viimeksi kuluneiden neljän vuosikymmenen ajalle, ja se on kertynyt ainutlaatuisesta yhdistelmästä yksityisellä sektorilla (asianajajana ja johtajana yhdysvaltalaisessa Baker McKenzie -lakiasiantoimistossa 1980–2005) ja julkishallinnon johtotehtävissä niin kotimaassa (kauppaministerinä sekä talous- ja valtiovarainministerinä 2005–2011) kuin kansainvälisesti (Kansainvälisen valuuttarahaston pääjohtajana vuodesta 2011 tähän asti) hankittua kokemusta. Ranskan hallituksen ministerinä ja EU:n neuvoston jäsenenä osallistuin lisäksi suoraan EU:n päätöksentekoon.

Kaikissa näissä tehtävissä olen ollut tekemisissä yritystoimintaan ja rahoitukseen liittyvien asioiden kanssa. Toimiessani asianajajana kaikki asiakkaani olivat suuryrityksiä. Hankin myös merkittävää kokemusta rahoitusalaista toimiessani talous- ja valtiovarainministerinä sekä IMF:n pääjohtajana. Kaikissa näissä tehtävissä olen toiminut kansallisessa ja kansainvälisessä ympäristössä yksityisellä ja julkisella sektorilla. Työkieleni on ollut englanti viimeksi kuluneiden noin 40 vuoden ajan lukuun ottamatta kuuden vuoden kauttani Ranskan hallituksessa.

Olen hankkinut monipuolista kokemusta, joka ulottuu verotukseen ja kilpailunrajoituksiin, työmarkkinoihin ja sulautumiin sekä hankintoihin liittyvistä menettelyistä finanssikriisin hallintaan kansallisella ja kansainvälisellä tasolla maailmanlaajuisen finanssikriisin aikana. Viimeisimmässä tehtävässäni IMF:n pääjohtajana ammattikokemukseni karttui vertaansa vailla olevassa kolmiosaisessa tehtävässä, johon kuuluivat i) toimintapolitiikan ohjaus ja talouskehityksen seuranta, ii) kriisinhallinta ja lainaohjelmat sekä iii) koulutus ja valmiuksien kehittäminen. Kaikissa näissä toimissa olen ollut säännöllisesti tekemisissä korkeimman tason poliittisten päättäjien kanssa ja olen vuosien varrella voinut hyödyntää näitä suhteita johtamieni instituutioiden eduksi. Näin hankitun ammattikokemuksen avulla olen voinut hankkia kokonaisvaltaisen käsityksen Euroopan ja maailman talouksista sekä saavuttaa kansainvälisen aseman. Kokemukseni IMF:n kaltaisen suuren kansainvälisen organisaation johtajana parantaa entisestään kykyäni pystyä kuuntelemaan henkilöstöä ja sidosryhmiä, muodostaa yhteinen ja nykyaikainen visio, omaksua kollegiaalinen lähestymistapa ja pyrkiä yhteisymmärryksen rakentamiseen entistä parempien tulosten saavuttamiseksi.

2. Onko Teillä yritys- tai rahoitusosuuksia taikka muita sitoumuksia, jotka saattaisivat olla ristiriidassa tulevien tehtävienne kanssa, ja onko sellaisia muita henkilökohtaisia tai muita tekijöitä, jotka parlamentin on otettava huomioon harkitessaan nimitystänne?

Kun minusta tuli kauppaministeri vuonna 2005, olin luopunut kaikista muista ja mahdollisesti kiistanalaisista tehtävistä, joita olivat esimerkiksi ING:n tai muiden Baker Mckenzie

-asianajotoimiston kanssa tekemisissä olleiden tahojen johtokuntien jäsenyydet, vuonna 1995 perustamani European Law Centren johtokunnan jäsenyys mukaan lukien.

Myöhemmin olen ottanut vastaan ainoastaan kunniatehtäviä, kuten Cambridgen Robinson Collegen johtokunnan neuvoa-antavan jäsenen tehtävän sekä Washingtonin Holton Arms Schoolin johtokunnan kunniajäsenen tehtävän saatuaani niihin IMF:n johtokunnan eettisen komitean ennakkohyväksynnän.

Lisäksi olen puolustanut johdonmukaisesti naisten asemaa aina, kun syrjintää ja eriarvoisuutta on ilmennyt. Aion tehdä niin edelleen ja oletan, että se ei heikennä arvovaltaani rahapolitiittisista kysymyksistä puhuessani eikä estä minua hoitamasta tehtäviäni parhaan kykyni mukaan. Sama pätee ilmastonmuutosta ja ympäristönsuojelua koskeviin kysymyksiin.

3. Mihin perustavoitteisiin aiotte pyrkiä kahdeksan vuoden toimikaudellanne Euroopan keskuspankin pääjohtajana?

EKP:n ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. Kotimainen ja kansainvälinen ympäristö, jossa se toimii, on kehittynyt merkittävästi kymmenen viime vuoden aikana. Tätä ympäristöä leimaa maltillinen kasvu ja alhainen inflaatio kehittyneen talouden osissa. Vaikka rahoitusala on turvallisempi ja sitä säännellään paremmin kuin ennen maailmanlaajuisista rahoituskriisiä, hidas kasvu ja alhainen inflaatio ovat haaste rahoituksen välittäjille, joiden liiketoimintamallit on laadittu dynaamisen kasvun ja korkean inflaation maailmassa. Lisäksi uudet ja usein murrokselliset teknologiat ovat muuttamassa talouden toimintatapaa. Kansainvälinen yhteistyö on asetettu kyseenalaiseksi, ympäristö on ilmastonmuutoksen ja äärimmäisten sääilmiöiden uhanalainen ja monilla alueilla maailmassa väestö vanhenee nopeasti.

Tässä tilanteessa EKP:n on edelleen seurattava ja analysoitava tarkasti talouden ja rahoituksen kehitystä Euroopassa ja kaikkialla maailmassa. Jos minut nimitetään EKP:n pääjohtajaksi, edistän tällaista uusiin suuntauksiin liittyvää valppautta instituution sisällä ja kannustan analysoimaan niitä. Pyrin kehittämään yhteisymmärrystä EKP:n neuvostossa ja viestimään mahdollisimman selvästi ja yksinkertaisesti keskuspankin strategioista ja toimintapolitiikoista monimutkaisessa maailmassa pitäen mielessä sen monikerroksiset ja monikulttuuriset kohderyhmät Euroopan kansalaisista rahoitusmarkkinoihin.

Tärkeimpänä lähtökohtanani on se, että euro on eurooppalainen julkishyödyke, jonka olisi edelleen parannettava kansainvälistä asemaansa. Euroopan talous- ja rahaliiton vahva institutionaalinen rakenne ja määrätietoinen EKP, joka keskittyy takaamaan hintavakauden, ovat tässä keskeisellä sijalla kaikkien hyödyksi.

B. EKP:n rahapolitiikka

4. Miten arvioisitte kahdeksan viime vuoden aikana toteutettua EKP:n rahapolitiikkaa? Miten haluaisitte mahdollisesti muuttaa sitä EKP:n pääjohtajana?

EKP:n ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintavakautta euroalueella. EKP on määritellyt hintavakauden siten, että vuotuinen inflaatioaste on alle 2 prosenttia, ja ilmoittanut, että pyrkiessään hintavakauteen se pyrkii pitämään inflaatioasteen alle kahdessa prosentissa mutta lähellä sitä keskipitkällä aikavälillä.

EKP on toiminut hyvin haastavissa olosuhteissa viimeksi kuluneiden kahdeksan vuoden aikana. Finanssi- ja valtionvelkakriiseihin reagoimiseksi EKP toteutti useita toimenpiteitä, jotka olivat avainasemassa rahapolitiikan välittymismekanismien turvaamisessa, euroalueen talouden tukemisessa ja lopuksi inflaation ohjaamisessa kohti tasoa, joka vastaa paremmin sen toimintapoliittisia tavoitteita.

Erityisesti kesäkuusta 2014 käyttöön otetut helpottamistoimenpiteet, mukaan lukien kohdennetut pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot, negatiiviset korot, laajojen omaisuuserien ostot ja ennakoiva viestintä, olivat menestyksekkäitä torjuttaessa deflaatoriskiä ja nimellisarvon muuttamisriskiä kriisin ollessa pahimmillaan. Kesäkuussa 2014 kuluttajahintainflaatio oli selvästi alle prosentin ja laskusuunnassa. Tällä hetkellä kuluttajahintainflaation odotetaan olevan 1,3 prosenttia vuonna 2019, 1,4 prosenttia vuonna 2020 ja 1,6 prosenttia vuonna 2021. Euroalueen talous on kasvanut jatkuvasti viimeksi kuluneiden kuuden vuoden aikana, ja työttömyys on alimmillaan heinäkuun 2008 jälkeen. Työmarkkinoiden asteittainen kiristyminen on merkki siitä, että EKP:n poliittiset toimenpiteet luovat tarvittavat edellytykset inflaation kasvulle.

Viimeksi kuluneet kahdeksan vuotta huomioon ottaen sanoisin, että yleisesti ottaen EKP:n rahapolitiikka on ollut tehokasta ja tuloksekasta. EKP:n laskelmien mukaan vuosina 2016–2020 kasvu ja inflaatio olisivat olleet noin 1,9 prosenttiyksikköä pienemmät, jos EKP:n toimia ei olisi toteutettu vuoden 2014 puolivälistä vuoden 2018 puoliväliin. Samaan aikaan inflaatio on kuitenkin ollut viime vuosina jatkuvasti alle tasojen, jotka ovat johdonmukaisia EKP:n inflaatiotavoitteen kanssa. Myös euroalueen talouskasvu on hidastunut ja kasvunäkymiin liittyvät riskit painottuvat kehityksen heikkenemisen suuntaan. Näin ollen on selvää, että rahapolitiikan on pysyttävä erittäin elvyttävänä lähitulevaisuudessa.

Tulevaisuudessa olisi hyödynnettävä finanssikriisistä opittuja kokemuksia, jotka koskevat muutoksia makrotaloudellisessa ympäristössä ja inflaatiokehitystä. Näin voitaisiin tulevaisuudessa pohtia EKP:n rahapolitiikan toteuttamista ja toiminnallisia näkökohtia ja myös miettiä, miten EKP voisi parhaiten tukea Euroopan unionin yleisiä politiikkoja, kuten kestäväää ja osallistavaa kasvua, kuitenkin rajoittamatta sen ensisijaista tavoitetta eli hintavakauden säilyttämistä. Lisäksi muutokset, joita viime vuosina on tapahtunut sääntely-ympäristössä ja rahoituksenvälityksessä, voivat edellyttää rahapolitiikan toimintakehyksen uudelleentarkastelua. EKP on yhdessä muiden keskuspankkien kanssa tehnyt paljon mukautuksia tapaan, jolla se toteuttaa rahapolitiikkaansa vastauksena finanssikriisiin ja markkinakäytäntöihin. Tämän vuoksi olisi harkittava, miten rahapolitiikkaa toteutetaan pitkällä aikavälillä, mukaan lukien keskuspankkien taseiden koko ja koostumus sekä politiikan välineiden valinta.

5. Mitkä ovat euron suurimmat riskit ja mahdollisuudet? Mitkä ovat mielestänne EKP:n suurimmat riskit ja haasteet?

Nykyinen makrotaloudellinen ja kansainvälinen ympäristö on EKP:n tärkein lyhyen aikavälin haaste. Euroalueen kasvuvauhti on hidastunut ja kasvunäkymiin liittyvien riskien tasapaino on kallistumassa huonompaan suuntaan. Inflaatio on edelleen alhainen. Näin ollen on selvää, että rahapolitiikan on pysyttävä erittäin elvyttävänä lähitulevaisuudessa. EKP:llä on käytössään laaja välineistö, ja sen on oltava valmis toimimaan. Käytettävien välineiden tarkka yhdistelmä riippuu inflaationäkymiin vaikuttavien häiriöiden luonteesta ja rahoitusmarkkinoiden olosuhteista. Vaikka en usko EKP:n saavuttaneen ohjauksen todellista alarajaa, on selvää, että alhaiset korot vaikuttavat yleisemmin pankkisektoriin ja rahoitusalan vakauteen. Näin ollen on olennaisen tärkeää seurata tarkasti, ilmaantuuko tulevaisuudessa haitallisia sivuvaikutuksia, kun alhaiset korot ovat olleet pidempään käytössä.

Lisäksi EKP joutuu kohtaamaan yhä enemmän rakenteellisia haasteita, ja säilyttääkseen luottamuksen politiikkaansa sen on myös hallittava odotuksia siitä, mitä se voi ja mitä se ei voi tehdä. Vaikka rahapolitiikka on tehokas talouteen vaikuttamisen väline, sillä ei voida nostaa maiden pitkän aikavälin kasvupotentiaalia. Muilla aloilla, joilla ilmenee uusia haasteita, kuten digitalisaatio ja kryptovaluutat, kyberturvallisuus ja ilmastonmuutoksen torjunta, pankin on selvitettävä, miten ne vaikuttavat sen toimintaan ja miten se voi osallistua.

Euron osalta kriisin aikana käyttöön otetut institutionaaliset rakenteet, erityisesti pankkiunioni, EU:n kriisinhallintakehys ja pääomamarkkinaunioni, ovat vielä epätäydelliset. Euroalueen rakenteesta puuttuu vielä makrotalouden vakauttamisen kannalta keskeinen julkisen talouden väline. Näillä aloilla saavutettu edistys parantaa euroalueen häiriönsietokykyä sekä tukee rahapolitiikan tehokkuutta ja euron kansainvälistä asemaa. Yksi euron ensimmäisten 20 vuoden tärkeistä opetuksista on myös se, että yhteisen rahan tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää tervettä kansallista talous- ja finanssipolitiikkaa sekä asianomaisten jäsenvaltioiden että koko euroalueen edun mukaisesti.

6. Yhdysvaltain ja Kanadan keskuspankit ilmoittivat äskettäin tarkistavansa rahapoliittista kehystään. Oletteko sitä mieltä, että nyt kun euron käyttöönotosta on kulunut kaksikymmentä vuotta, olisi aika tehdä vastaava uudelleentarkastelu EKP:ssä?

Yleisesti ottaen rahapoliittista strategiaa olisi aina kehitettävä siten, että se palvelee parhaalla mahdollisella tavalla EKP:n toimeksiantoa. Koska viimeksi vuonna 2003 tehdystä strategian tarkistamisesta on kulunut jo jonkin aikaa, finanssikriisistä olisi otettava opiksi makrotaloudellisessa ympäristössä ja inflaatiokehityksessä tapahtuneiden muutosten osalta. Voitaisiin myös pohtia, miten EKP:n rahapolitiikalla voitaisiin parhaiten tukea Euroopan unionin yleisiä toimintapolitiikkoja, kuten kestävä ja osallistavaa kasvua, kuitenkin rajoittamatta sen ensisijaista tavoitetta eli hintavakauden säilyttämistä.

Rahapolitiikan täytäntöönpano- tai toimintakehyksen osalta keskuspankit ovat tehneet paljon mukautuksia tapaan, jolla ne toteuttavat rahapolitiikkaansa maailmanlaajuisen rahoitus- ja taluskriisin ratkaisemiseksi, ja ne ovat erityisesti ottaneet käyttöön epätavanomaisia toimenpiteitä. Myös rahoitusmarkkinoilla on tapahtunut merkittäviä muutoksia, jotka johtuvat sääntely-ympäristössä, markkinainfrastruktuurissa ja rahoituksen välityksessä tapahtuneesta kehityksestä. Tässä yhteydessä on tärkeää tarkastella myös sitä, miten rahapolitiikkaa sovelletaan ja miten se toteutetaan, erityisesti sen selvittämiseksi, mitkä tekijät olisi otettava huomioon

pidemmällä aikavälillä. Kun otetaan huomioon, että välitystoiminta rahoitusmarkkinoilla ja sääntely ovat muuttuneet, toimintakehykset ovat todennäköisesti erilaisia kuin ennen kriisiä, mukaan lukien taseiden koko ja rakenne sekä välineet rahapolitiikan virityksen toteuttamiseksi.

7. Millaista rahapolitiikkaa EKP:n olisi harjoitettava nykyisessä makrotaloudellisessa tilanteessa? Miten arvioitte EKP:n toimintaa hintavakauden ylläpitämistä koskevan ensisijaisen tavoitteen saavuttamiseksi? Mitä mieltä olette viimeaikaisista ehdotuksista, jotka koskevat 2 prosentin inflaatiotavoitteen tulkitsemista symmetrisenä tavoitteena? Mitä mieltä olette, että EKP:n rahapolitiikan toisena tavoitteena olisi rahoitusvakauden tai varallisuushintojen inflaation lisääminen?

EKP on toteuttanut erittäin voimakkaita toimia torjuakseen vuonna 2014 alkanutta deflaatoriskiä. Kun EKP käynnisti kattavan toimenpidepaketinsä kesäkuussa 2014, kuluttajahintainflaatio oli selvästi alle prosentin ja laskusuunnassa. Tällä hetkellä kuluttajahintainflaatio on noin 1 prosentti, ja eurojärjestelmän kesäkuun ennusteiden mukaan se on 1,3 prosenttia vuonna 2019, 1,4 prosenttia vuonna 2020 ja 1,6 prosenttia vuonna 2021. Myös rahoitusmarkkinoiden odotukset deflaation todennäköisyydestä ovat laskeneet huippulukemista, ja työttömyys on laskenut alhaisimmalle tasolle heinäkuun 2008 jälkeen. Työmarkkinoiden asteittainen kiristyminen on merkki siitä, että EKP:n poliittiset toimenpiteet luovat tarvittavat edellytykset inflaation nousulle.

Tämänhetkiset inflaatiotasot ja inflaationäkymät, sellaisina kuin ne on esitetty eurojärjestelmän äskettäisissä ennusteissa, eivät kuitenkaan ole sopusuunnassa EKP:n inflaatiotavoitteen kanssa, joka on lähellä kahta prosenttia, mutta hieman sen alapuolella. Tämän vuoksi – ja myös euroalueen talousnäkyviä heikentävien maailmanlaajuisen vastoinkäymisten johdosta – on edelleen perusteltua, että EKP toteuttaa runsaasti rahapoliittisia toimenpiteitä, joilla tuetaan talouden laajentamista ja inflaation lähentymistä tavoitteeseen kestäväällä tavalla. Tältä osin viimeaikainen selvitys, että EKP:n inflaatiotavoite on symmetrinen, on tärkeä. Se tarkoittaa, että EKP on sitoutunut torjumaan sekä inflaatiotavoitettaan korkeampaa että tavoitteen alapuolelle jäävää inflaatiota. Inflaatio voi siis poiketa tavoitteesta molempiin suuntiin, kunhan inflaatiokehitys palaa takaisin kohti tavoitetta, joka on lähellä kahta prosenttia mutta hieman sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. EKP pyrkii siis määrätietoisesti inflaatiotavoitteensa saavuttamiseen keskipitkällä aikavälillä.

Samalla kun EKP:n on ylläpidettävä kasvua tukevaa rahapolitiikkaa, muilla politiikanaloilla on toimittava entistä päättäväisemmin, jotta rahapoliittisista toimista saadaan täysi hyöty.

Uusien tavoitteiden käyttöönoton osalta Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa määrätään selkeästi, että hintavakaus on EKP:n ensisijainen tavoite. Hintavakaus ja rahoitusvakaus ovat luontaisesti sidoksissa toisiinsa, ja ne ovat yleensä toisiaan vahvistavia, mutta kahden eri välineen käyttö on perusteltua. Rahapolitiikan tavoitteena on edelleen hintavakauden säilyttäminen keskipitkällä aikavälillä. Makrovakaupolitiikan tärkeimpänä tehtävänä on puuttua rahoitusvakauteen kohdistuviin riskeihin järjestelmän häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja viime kädessä rahoitusyökyllin hallitsemiseksi, jotta finanssikriisien riski pienenee ja jotta rahoituskriisien tosiasialliset taloudelliset vaikutukset lievenisivät.

Yleisesti ottaen nämä kaksi politiikanalaa vaikuttavat toisiinsa, ja niiden vaikutukset toisiinsa on otettava huomioon. Makrovakauseräpolitiikka vaikuttaa luottoehtoihin, ja näin ollen myös kokonaistalouteen ja siten myös hintavakauseräpolitiikkaan. Hintavakauserän tavoittelussa rahapolitiikka voi vaikuttaa taloudelliseen riskiin useiden kanavien kautta. Sen vuoksi rahapolitiikan ja makrovakauseräpolitiikan harjoittamisella yhdessä toimielimessä saadaan aikaan myönteisiä yhteisvaikutuksia.

8. Mitä mieltä olette EKP:n neuvoston viimeisimmistä päätöksistä, erityisesti ennakoivasta viestinnästä, joka koskee keskeisiä korkokantoja, joiden odotetaan pysyvän nykyisellä tasolla vähintään vuoden 2020 ensimmäiselle puoliskolle saakka?

Euroalueen talouskasvu on ollut maltillista, kun taas jatkuvat epävarmuustekijät – jotka liittyvät pääasiassa geopolitiisiin tekijöihin, protektionismin uhkaan ja haavoittuvuuteen kehittyvillä markkinoilla – ovat vaikuttaneet talouden ilmapiiriin. Tämän seurauksena inflaatiopaineet ovat pysyneet vaimeina, ja sekä toteutuneet että ennustetut inflaatioasteet ovat olleet jatkuvasti alle tason, jota EKP:n neuvosto pitää tavoitteensa mukaisena.

Tätä taustaa vasten EKP:n neuvoston viimeisimmät päätökset, esimerkiksi päätös korkoja koskevasta ennakoivasta viestinnästä, kohdistuvat mielestäni oikein yritysten ja kotitalouksien elvyttävien rahoitusedellytysten säilyttämiseen, koska ne ovat tarpeen talouskasvun tukemiseksi ja viime kädessä inflaation kiihdyttämiseksi.

Erityisesti päätös mukauttaa keskeisiä korkokantoja koskevaa ennakoivaa viestintää tarjoaa mahdollisuuden elvyttävään rahapolitiikkaan siten, että odotettua korkokehitystä koskevat markkinoiden odotukset vakiintuvat paremmin ja epävarmuus vähenee. Ennakoivaan viestintään sisältyy aikaperusteinen tekijä, jonka mukaan korkojen odotetaan pysyvän nykyisellä tai alemmalla tasolla ”ainakin vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla”, millä varmistetaan, että markkinatoimijat eivät heikennä elvytystoimia ajatellessaan, että korot voivat nousta ennen kyseistä ajankohtaa. Mutta siihen sisältyy myös valtioperustainen tekijä, jonka mukaan korot pysyvät nykyisellä tai alemmalla tasolla ”joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että inflaatiovauhti lähenee jatkuvasti keskipitkän aikavälin tavoitetta”. Tämä tarkoittaa sitä, että EKP:n rahapolitiikka on datasta riippuvaista ja muuttuu inflaationäkymien mukaan.

Kuten EKP on korostanut, korkopolitiikkaa koskeva ennakoiva viestintä yhdessä ostettujen omaisuuserien mittavien määrien ja uusien kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden uudelleensijoitusten kanssa muodostavat merkittävän rahapoliittisen kannustimen, jota tarvitaan tukemaan euroalueen inflaation lähentymistä EKP:n tavoitteeseen. Kun otetaan huomioon nykyiset inflaationäkymät, erittäin elvyttävää rahapolitiikan viritystä tarvitaan todennäköisesti vielä jonkin aikaa.

9. Miten vastaatte alhaisiin korkoihin ja matalien korkojen vaikutuksiin kohdistettuun kritiikkiin? Millaisena näette EKP:n korkopolitiikan tahattomien vaikutusten ja suunnitellun keskipitkän aikavälin inflaatiovauhdin välisen tasapainon?

EKP:n ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. Nykyiset rahapoliittiset toimet otettiin käyttöön vastauksena kriisin jälkeisiin olosuhteisiin inflaatiotavoitteen saavuttamiseksi.

Alhainen korkotaso – yhdessä muiden toteutettujen rahapoliittisten toimenpiteiden kanssa – on osaltaan johtanut deflatoristen riskien katoamiseen ja tukenut talouskasvua ja työpaikkojen luomista.

On kuitenkin selvästi tärkeää seurata jatkossakin elvyttävän rahapolitiikan mahdollisia sivuvaikutuksia paitsi rahapolitiikan välittymiseen myös rahoitusvakauteen.

Kun pyritään ymmärtämään negatiivisten korkojen vaikutusta euroalueen kansalaisiin, on tärkeää, että käytössä on kattava lähestymistapa, jossa tarkastellaan kaikkia mekanismeja. Toisaalta pankit voivat päättää siirtää talletusten negatiivisen koron tallettajille eli alentaa korkotasoa, jota tallettajat saavat säästöistään. Toisaalta samat tallettajat ovat myös kuluttajia, työntekijöitä ja lainanottajia. Näin he hyötyvät voimakkaammasta talouden dynamiikasta, matalammasta työttömyydestä ja alhaisemmista lainakustannuksista. Laajasti tarkasteltuna jos EKP ei olisi hyväksynyt epätavanomaisia rahapoliittisia toimia – esimerkiksi ottanut käyttöön negatiivia korkoja – euroalueen kansalaisten tilanne olisi kaiken kaikkiaan huonompi.

Kun tarkastellaan negatiivisten korkojen vaikutusta pankkien kannattavuuteen, empiirisessä analyysissä todetaan, että pankkien nettokorkotuloihin kohdistuvat negatiiviset vaikutukset ovat tähän saakka jääneet huomattavasti pienemmiksi kuin pankkien luotonannon kasvusta ja varausten ja arvonalennusten kustannusten pienenemisestä paremmassa makrotaloudellisessa toimintaympäristössä saatava hyöty, mikä johtuu suurelta osin elvyttävästä rahapolitiikasta. Kuitenkin mitä kauemmin alhainen korkotaso on käytössä, on tärkeää seurata, voiko tulevaisuudessa ilmaantua haitallisia sivuvaikutuksia, ja hyödyntää tarpeen vaatiessa käytettävissä olevaa mikro- ja makrovakauspoltiikkaa.

Yleisesti ottaen alhainen tuottavuus on ymmärrettävä sitä taustaa vasten, että todelliset tuotot ovat laskeneet pitkään jo 1980-luvulta lähtien. Sitä esiintyy muuallakin kuin euroalueella. Se kuvastaa pitkälti rakenteellisia tekijöitä, kuten tuottavuuden kasvun hidastumista, säästöjen kasvua ennakoitaessa pitempiä eläkejaksoja ja turvallisten sijoitusvälineiden niukkuutta.

10. Mikä on näkemyksenne euroalueen rahatalouden ja luotonsaannin heterogeenisyydestä ja sen vaikutuksesta EKP:n yhtenäiseen rahapolitiikkaan?

Lainaehdot olivat euroalueen maissa todellakin hyvin heterogeenisiä rahoitus- ja valtionvelkakriisien aikana, millä oli vakavia vaikutuksia EKP:n rahapolitiikan välittymiseen. Tämän vuoksi EKP käynnisti vuoden 2014 puolivälissä rahapoliittisia toimia koskevan luotonsaannin helpotusta koskevan ohjelman. Näiden toimenpiteiden käyttöönoton jälkeen pankkien antolainauskorot euroalueella ovat laskeneet huomattavasti: EKP:n arvioiden mukaan omaisuuserien osto-ohjelma (APP) ja talletuskoron laskut alensivat pankkien antolainauskorkoja yrityksille noin 50 peruspistettä kesäkuusta 2014 lukien. Lisäksi rahoitusmarkkinakorkojen välittymisestä pankkien lainakorkoihin on tullut huomattavasti yhdenmukaisempaa euroalueen jäsenvaltioissa. Kaikissa maissa pankkien antolainauskorot kotitalouksille ja yrityksille ovat tällä

hetkellä historiallisen alhaisella tasolla. Lisäksi pankkien lainaehdot (kuten euroalueen pankkien luotonantoa koskeva selvitys osoittaa) ovat edelleen suotuisia ja tukevat lainanannon kasvua.

Nämä suotuisat rahoitusedellytykset, joihin EKP:n rahapoliittiset toimet ovat vaikuttaneet, ovat tukeneet pankkien lainanannon kasvun elpymistä. Yrityksille myönnettyjen lainojen määrä alkoi vuoden 2015 puolivälin jälkeen jälleen kasvaa hyvälle tasolle, ja EKP:n analyysien mukaan lähes puolet vuoden 2018 kolmannen neljänneksen vuotuisesta kasvusta voidaan yhdistää APP-ohjelman hyötyihin. Lainaehdot ovat edelleen suotuisat kaikissa euroalueen maissa, mutta pankkien lainanannon kasvu on edelleen epätasaista maiden välillä. Tämä johtuu osittain siitä, että maat ovat suhdannekierron eri vaiheissa ja yritykset käyttävät erilaisia vaihtoehtoisia rahoitusvälineitä, kuten velkapapereiden liikkeeseenlaskua.

Pankkilainojen lisäksi euroalueen yritysten velkarahoitus on pysynyt maltillisena. Vaikka antolainauskorot ovat hyvin alhaiset, näyttää siltä, että yritykset eivät ole kriisin jälkimainingeissa alkaneet velkaantua uudelleen yrityssektorin velkaantumisen välttämättömän vähentämisen jälkeen.

Vaikka rahapoliittiset olosuhteet ja luotonsaantimahdollisuudet ovat yleisesti ottaen suotuisat euroalueen maissa, luotonannon kasvussa on edelleen eroja, jotka johtuvat eri tekijöistä, kuten luottojen erilaisesta kysynnästä, yleisestä epävarmuudesta sekä eroista kilpailupaineissa tai institutionaalisissa ominaisuuksissa (kuten erilaisista oikeusjärjestelmistä), jotka saattavat vaikuttaa luotonottajien, sektorien ja maiden todellisiin luotto-olosuhteisiin. Rahaliitossa on kuitenkin edelleen asianmukaista, että lainaehdoissa otetaan huomioon lainanottajien erityispiirteet, ja nämä vaihtelevat maittain. Tämä ei välttämättä ole rahapolitiikan ongelma, ja sitä esiintyy myös muilla valuutta-alueilla.

11. Taloudellisen suorituskyvyn erot talous- ja rahaliiton sisällä ovat kasvaneet viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana.

Useat EU:n jäsenvaltiot valmistautuvat liittymään euroalueeseen tulevaisuudessa. Miten aiotte välttää lisäerojen syntymistä euroalueen jäsenvaltioiden välillä tulevan vuosikymmenen aikana, kun otetaan huomioon ehdokasvaltioiden taloudellinen tilanne? Mikä on euroalueen laajentumisen kannalta paras taloudellinen skenaario?

Talous- ja rahaliiton sisällä olevien taloudellisten erojen kehitys on viime vuosikymmenen aikana ollut vivahteikasta riippuen käytetyistä mittareista ja eri maista.

Rahapolitiikan näkökulmasta tarkasteltuna tärkeintä yhteisellä valuutta-alueella on suhdanteiden synkronointi. Se mahdollistaa sen, että yhtenäinen rahapolitiikka toimii tehokkaasti ja sillä on vakauttava vaikutus kaikkiin jäseniin. Euroalueen talouksien suhdanteiden hajanaisuus on itse asiassa vähentynyt ajan mittaan jopa siinä määrin, että euroalueen jäsenten suhdanne- ja rahoitussyklit ovat nyt pitkälle synkronoituja. Kun tarkastellaan todellista lähentymistä – eli sitä, miten alemman tulotason euroalueen jäsenvaltiot ovat onnistuneet kuromaan kiinni eron korkeamman tulotason maihin nähden asukasta kohti laskettujen tulojen suhteessa mitattuna – tulokset ovat selvästi ristiriitaisia. On todettava, että siinä missä viimeisimpien euron käyttöönottajien, erityisesti Baltian maiden, tuloerot korkeamman tulotason maihin verrattuna

ovat pienentyneet, euroalueen alkuperäiset jäsenet eivät ole juurikaan lähentyneet toisiaan, Irlantia lukuun ottamatta. Vaikka rahapolitiikka voi toimia tehokkaasti tuloeroista huolimatta, kansalaisten näkökulmasta tarkasteltuna viime kädessä merkityksellisiä ovat talouskasvu ja elintason nousu.

On näyttöä siitä, että Euroopan taloudelliset erot johtuvat pitkälti teknologian ja globalisaation häiriöistä, maailmanlaajuisen finanssikriisin vaikutuksista ja maakohtaisista rakenteellisista heikkouksista.

Euro on myös näkyvin osoitus Euroopan yhdentymisestä. Tällä hetkellä se on virallinen valuutta 19:ssä EU:n jäsenvaltiossa, ja toivon ja pitäisin tervetulleena sitä, että muut EU:n jäsenvaltiot, jotka ovat edelleen yhteisvaluutan ulkopuolella, liittyisivät siihen jossain vaiheessa. Perussopimuksen mukaisesti kaikkien EU:n jäsenvaltioiden, joilla ei ole opt-out-mahdollisuutta – erityisesti seitsemän euroalueen ulkopuolista maata Tanskaa lukuun ottamatta ja tietenkin Yhdistynyt kuningaskunta – odotetaan ottavan euron käyttöön ennemmin tai myöhemmin.

Mielestäni euroalueen laajentumisen edellyttämät talousuudistukset olisi räätälöitävä kunkin yksittäisen jäsenvaltion tarpeisiin. Jokaisen maan, joka haluaa liittyä euroalueeseen, on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ja uudistukset omia menettelytapoja, sääntöjä ja aikataulua noudattaen. Ajoitus riippuu viime kädessä kolmesta päätekijästä, joita ovat poliittinen tahto, joka näkyy myös kansallisissa euron käyttöönottostrategioissa, se, että ihmiset kokevat hankkeen omakseen, ja taloudellinen valmius.

Euron käyttöönottoon liittyy nyt uusi ulottuvuus, joka on otettava huomioon: se, että euron käyttöönotto edellyttää nyt automaattisesti osallistumista pankkiunioniin. Sen vuoksi kannatan äskettäin vahvistettua toimintapolitiikkaa, jonka mukaan jäsenvaltioiden, jotka liittyvät valuuttakurssimekanismin (ERM II) jäseneksi, olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä EKP:n pankkivalvonnan kanssa.

12. Millaisena näette EKP:n rahapolitiikan normalisoimisen jaksotuksen ja ajoituksen, kun otetaan huomioon myös kansainvälinen toimintaympäristö, erityisesti Yhdysvaltojen korkotason, joka poikkeaa huomattavasti korkotasosta Euroopassa? Miten odotatte omaisuuserien osto-ohjelmien (APP) uudelleeninvestointistrategian vaikuttavan markkinoihin? Miten tämä vaikuttaa rahapoliittisten välineiden välinevalikoimaan, jos yleiset olosuhteet heikkenevät?

EKP on toimittanut markkinoille ennakkotietoja ohjauskoroista ja APP-ohjelman mukaisesti ostettujen arvopapereiden pääomamaksujen uudelleeninvestoimisesta. Nykyisessä ennakoivassa viestinnässä esitetään jo nyt näiden kahden rahapolitiikan välineen jaksotus. Erityisesti uudelleeninvestointitoiminta jatkuu vielä senkin jälkeen, kun EKP alkaa nostaa keskeisiä korkojaan.

Rahapoliittisia päätöksiä tehtäessä on analysoitava perusteellisesti sekä kansalliset että kansainväliset taloutta ja rahoitusta koskevat tiedot. Rahapolitiikan olisi oltava datasta riippuvaista, ja sen olisi määrädyttävä euroalueen inflaationäkymien perusteella. Nykyisessä taloustilanteessa ”politiikan normalisointi” on ennenaikaista. Tällä hetkellä geopolitiisiin tekijöihin, protektionismiin ja kehityksessä olevien markkinoiden heikkouksiin liittyvät epävarmuustekijät merkitsevät sitä, että näkyisiin kohdistuvat riskit painottuvat pääasiassa heikomman kehityksen suuntaan ja että inflaatiopaineet ovat vähäiset. Merkittäviä rahapoliittisia toimia tarvitaan pitkällä aikavälillä. Siksi on tärkeää pitää kaikki poliittiset välineet valmiina, jotta voidaan reagoida asianmukaisesti ja oikeasuhteisesti, jos keskipitkän aikavälin inflaationäkymä jää edelleen alle EKP:n tavoitteen.

13. Miten varmistatte avoimuuden omaisuuserien osto-ohjelman täytäntöönpanossa? Oletteko samaa mieltä siitä, että omaisuusvakuudellisten arvopapereiden osto-ohjelmassa ja kolmannessa katettujen joukkovelkakirjalainojen osto-ohjelmassa voitaisiin lisätä avoimuutta?

Avoimuus on ratkaisevan tärkeää hyvän hallintotavan kannalta mutta myös siksi, että kansalaiset saavat hyvän käsityksen EKP:n rahapolitiikasta. Keskuspankkien on samalla huolehdittava siitä, että niiden antamat tiedot eivät heikennä niiden toimintapolitiikkojen tehokkuutta.

On selvää, että epätavanomainen rahapolitiikka ja erityisesti omaisuuserien osto-ohjelma edellyttävät suurempaa avoimuutta. EKP reagoi siihen myönteisesti (esim. julkaisemalla omistussuosuksiaan koskevat tiedot viikoittain ja kuukausittain), ja viime vuosina avoimuutta on lisätty entisestään, käsittäakseni myös Euroopan parlamentin saaman palautteen ansiosta.

Lisäksi EKP on tiettyjä muita keskuspankkeja avoimempi. Se esimerkiksi julkaisee (ja päivittää viikoittain) hyvin yksityiskohtaisia tietoja – niin kutsuttuja kansainvälisiä arvopapereiden tunnusnumeroita, ISIN-tunnuksia – yksittäisistä joukkovelkakirjoista, joita eurojärjestelmä omistaa tietyissä salkuissa.

Kun pohditaan lisätoimia avoimuuden lisäämiseksi, on erittäin tärkeää arvioida tarkemmin, mitä hyötyjä saadaan yksityiskohtaisempien tietojen julkaisemisesta, kun tarkastellaan EKP:n rahapolitiikan vaikuttavuutta. Vaikutus voi vaihdella siitä riippuen, miten tietyt rahoitusmarkkinoiden segmentit toimivat, ja se voi näin ollen johtaa hankintaohjelman mukaan eriytettyyn lähestymistapaan.

14. Minkälaiset olosuhteet on luotava, jotta korkotasoa voidaan nostaa aiheuttamatta häiriöitä valtioille ja markkinoille? Mitkä tässä ovat EKP:n tehtäviä ja mitkä tehtävät ovat jäsenvaltioiden ja markkinatoimijoiden vastuulla?

EKP on ilmoittanut ohjauskorkoja ja uudelleeninvestointeja koskevan ennakoivan viestinnän avulla, että sen rahapolitiikka säilyy elvyttävänä. Tällä ennakoivalla viestinnällä pyritään varmistamaan, että markkinatoimijat ymmärtävät hyvin EKP:n valvomiin lyhyen aikavälin ohjauskorkoihin mahdollisesti tehtävät muutokset, eivätkä nämä saisi vaikuttaa häiritsevästi. Ennakoiva viestintä kertoo markkinoille, että EKP toteuttaa reagoivia toimia. Sillä varmistetaan erityisesti, että heikentyviin näkyymiin vastataan korkoja laskemalla ja rahoitusehtoja helpottamalla.

Jäsenvaltioissa terve kansallinen finanssipolitiikka on paras vakuutus lainanottokustannusten mahdollista nousua vastaan. Monet euroalueen maat todellakin hyödynsivät suotuisten talous- ja rahoitusedellytysten jakson rakentaakseen uudelleen vahvat julkisen talouden rahoitusasemat, jotka tarjoavat liikkumavaraa suhdanteita tasoittavalle finanssipolitiikalle. On ratkaisevan tärkeää, että kaikki jäsenvaltiot osoittavat olevansa sitoutuneita kestävään politiikkaan EU:n finanssipoliittisen kehityksen tunnustamiseksi. Talous- ja rahaliiton viimeistely on lisäksi säilytettävä ensisijaisena tavoitteena.

15. Miten EKP:n tulisi mielestänne edistää talouskasvua, ekologista siirtymää ja täystyöllisyyttä samalla kun se noudattaa täysimääräisesti ensisijaista tavoitettaan ylläpitää hintavakautta? Miten suhtautuisitte EKP:n toimeksiannon muuttamiseen siten, että se on yhdenmukaisempi Yhdysvaltojen keskuspankin määrittämien kriteerien kanssa? Onko mielestänne olemassa muita mahdollisia rahapoliittisia toimia, jotka lisäisivät rahapolitiikan myönteisiä vaikutuksia reaalityöelämään? Mikä rooli jäsenvaltioiden rakenneuudistuksilla on rahapolitiikan toimien tehokkuuden kannalta ja päinvastoin?

EKP:n toimeksianto vahvistetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 127 artiklan 1 kohdassa. Tämän määräyksen mukaan EKP:n ja yhteisen rahapolitiikan ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. EKP tukee unionin talouspolitiikkaa osallistuaan unionin tavoitteiden saavuttamiseen tämän ensisijaisen tavoitteen saavuttamista rajoittamatta. Koska EKP:n toimeksianto on määritelty unionin primaarioikeudessa, jäsenvaltiot voivat muuttaa sitä ainoastaan muuttamalla perussopimusta.

EKP:n rahapoliittisessa strategiassa tehdään selväksi, että hintavakaus on säilytettävä keskipitkällä aikavälillä. Tämä keskipitkän aikavälin lähestymistapa mahdollistaa vaihtelun minimoinnin reaalityöelämyksessä tilanteissa, joissa rahapolitiikalla voidaan tehdä kompromisseja, kuten reagoida öljyn hintahäiriöihin, jotka kiihdyttävät väliaikaisesti inflaatiota talouskasvun hidastuessa. Tämän vuoksi erot Yhdysvaltain keskuspankin toimeksiantoon nähden saattavat käytännössä olla vähemmän merkittäviä.

Vakaan hintatason säilyttäminen keskipitkällä aikavälillä on myös ratkaisevan tärkeä ennakoedellytys suotuisan taloudellisen ympäristön ja korkean työllisyystason saavuttamiselle.

Kasvu on pitkällä aikavälillä kuitenkin riippuvainen muista tekijöistä kuin rahapolitiikasta, esimerkiksi tuottavuudesta, ja sitä tuetaan toimintapolitiikoilla, joilla edistetään innovointia ja investointeja. Euroalueen maiden rakenneuudistukset ovat tärkeitä euroalueen tuottavuuden ja kasvupotentiaalin lisäämiseksi, rakenteellisen työttömyyden vähentämiseksi ja kestäkyvyn parantamiseksi. Rakenneuudistukset voivat siten tulevaisuudessa voimaannuttaa rahapolitiikkaa, kun taas nykyinen voimakkaasti elvyttävä rahapolitiikka vähentää tällaisten uudistusten toteuttamisesta aiheutuvaa rasitetta.

Ekologiseen siirtymään liittyen keskustelu siitä, voivatko keskuspankit ja pankkivalvontaviranomaiset edistää ilmastonmuutoksen hillitsemistä, ja jos voivat, niin miten, on vasta alkuvaiheessa, mutta sitä olisi pidettävä ensisijaisena tavoitteena. EKP osallistuu jo nyt tällaiseen keskusteluun esimerkiksi Greening the Financial System (NGFS) -verkoston jäsenenä.

Käsitykseni mukaan EKP on keskittynyt tukemaan markkinaosapuolia, lainsäätäjiä ja standardeja laativia elimiä ilmastonmuutoksesta aiheutuvien riskien kartoittamisessa ja tarjoamaan selkeät puitteet rahavirtojen uudelleensuuntaamiselle ja tällaisten riskien vähentämiselle.

16. Mitä mieltä olette EKP:n politiikan kielteisistä vaikutuksista ilmastonmuutokseen? Mitä voitaisiin parantaa sen varmistamiseksi, että rahapolitiikka ei suosi saastuttavia yrityksiä?

Omaisuserien osto-ohjelman päätavoitteena on ollut inflaation palauttaminen EKP:n hintavakautta koskevan tavoitteen mukaiseksi. Omaisuserien osto-ohjelman kelpoisuuskriteerit ovat välttämättä laajoja, jotta niiden avulla voidaan tarjota laaja valikoima ostettavia arvopapereita. Tämä on tukenut ohjelman tehokkuutta ja estänyt samalla vääristymien syntymistä tietyille markkinasegmenteille.

Omaisuserien osto-ohjelman täytäntöönpanoa varten EKP on tukeutunut markkinoiden neutraaliuden periaatteeseen ilman positiivista tai negatiivista syrjintää, joka suosii tiettyjä omaisuseriä ympäristöä koskevien tai muiden kriteerien perusteella tai vahingoittaa niitä. Yrityssektorin osto-ohjelman osalta muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemien arvopapereiden ostaminen on heijastunut suhteellisesti kaikkien tukikelpoisten joukkovelkakirjojen markkina-arvoon taloudellisen toiminnan aloilla ja luokitusryhmissä. Käsittääkseni tiettyjen omaisuserien suosiminen tai rankaiseminen ympäristökriteerien perusteella ei ole tähän mennessä ollut mahdollista, koska objektiivisia perusteita ei ollut määriteltä. Kuitenkin kestävä rahoitusta koskevat Euroopan komission aloitteet, joilla luodaan yhdenmukainen määritelmä vihreille omaisuserille, eli niin sanottu luokittelu, jota ymmärtääkseni EKP tukee aktiivisesti, parantaa avoimuutta ja helpottaa vihreän rahoitusvälineen objektiivisempaa määrittelyä. Heti kun luokitus on hyväksytty, EKP:n on arvioitava, voiko se soveltaa sitä ja miten se voi soveltaa sitä omaisuserien osto-ohjelmaan.

Kun kyse on vihreistä joukkovelkakirjoista, on nykyisissä olosuhteissa ja markkinaolosuhteissa vähintään kaksi tekijää, jotka rajoittavat EKP:n kykyä ostaa pääasiassa tällaisia joukkovelkakirjoja osana omaisuserien osto-ohjelmaa. Ensinnäkin vihreä segmentti on edelleen suhteellisen pieni osa rahoitusvarojen kokonaisuutta, vaikka kasvu on ollut nopeaa viime vuosina. Näin ollen näiden omaisuserien suuret ostot voivat johtaa vakaviin vääristymiin tällä markkinasegmentillä. Toiseksi sen luokittelu, mikä muodostaa vihreän omaisuserän, on vielä lapsenkengissä, mikä vaikeuttaa ostettavan vihreän omaisuserän tunnistamista.

Nykyisistä rajoituksista huolimatta ja vaikka omaisuserien osto-ohjelmassa ei ole asetettu nimenomaista ympäristötavoitetta, EKP on ostanut vihreitä joukkovelkakirjoja sekä yrityssektorin osto-ohjelman että julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman puitteissa. EKP:n hallussa olevien vihreiden joukkovelkakirjojen kokonaismäärä on suhteellisen pieni, mutta on näyttöä siitä, että EKP:n ostot ovat auttaneet vähentämään vihreiden joukkovelkakirjojen tuottoa, mikä tukee sitä, että rahoitusalan ulkopuoliset yritykset laskevat liikkeeseen tällaisia joukkovelkakirjoja.

17. Mitä mieltä olette yrityssektorin osto-ohjelmaan (CSPP-ohjelma) liittyvistä riskeistä? Näettekö mitään sisämarkkinoiden kilpailua häiritseviä vaikutuksia? Miten CSPP-ohjelman mahdolliset haitalliset vaikutukset voitaisiin mielestänne minimoida?

CSPP-ohjelman puitteissa eurojärjestelmä ostaa muiden yritysten kuin pankkien arvopapereita helpottaakseen ostamiensa omaisuserien siirtymistä reaalitalouteen. CSPP-ohjelma on olennainen osa eurojärjestelmän omaisuserien osto-ohjelmaa, joka on merkittävästi edistänyt euroalueen talouskasvua ja auttanut varmistamaan, että inflaatio lähenee tavoitettaan.

Tukikelpoisten liikkeeseenlaskijoiden luottokelpoisuuden heikkenemisen riskejä ei voida jättää kokonaan CSPP-ohjelman ulkopuolelle. Yrityssektorin osto-ohjelman suuri hajautus tarkoittaa kuitenkin sitä, että vaikka yksittäisiin nimiin saattaa tuolloin tällöin kohdistua arvonalennuksia ja tappioita, kaiken kaikkiaan tällaiset tappiot ovat sisäänrakennetusti vähäisiä. Lisäksi käsitykseni on se, että eurojärjestelmällä on käytössä kattava riskinhallintajärjestelmä, jonka avulla se voi seurata tarkasti CSPP-ohjelman riskejä. Sen vuoksi eurojärjestelmän tase suojataan tehokkaasti vaarantamatta CSPP-ohjelman poliittisten tavoitteiden saavuttamista.

Pyrkiessään hintavakauden ylläpitämistä koskevaan ensisijaiseen tavoitteeseensa eurojärjestelmä on velvoitettu toimimaan vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatteen mukaisesti ja jakamaan resursseja tehokkaasti. CSPP-ohjelman soveltamisalaan kuuluvilla useilla joukkolainoilla tuetaan CSPP-ohjelman tehokkuutta rahapolitiikan välineenä ja samalla säilytetään kaikkien markkinatoimijoiden tasapuoliset toimintaedellytykset ja vältetään aiheettomat markkinavääristymät. Lisäksi EKP on todennut, että kaikkia sisämarkkinoilla kilpailuun kohdistuvia mahdollisia vääristäviä vaikutuksia lievennetään edelleen CSPP-ohjelmalla, jonka ostot heijastavat oikeassa suhteessa vakuuskelpoisten joukkolainojen nimellistä liikkeessä olevaa määrää.

Kun CSPP-ohjelmaa pannaan täytäntöön, nämä ovat mielestäni hyviä argumentteja tämän lähestymistavan jatkamiselle, mikä mahdollistaa sen, että joukkolainamarkkinoiden suhteellisiin hintoihin kohdistuvat vaikutukset ja markkinoiden toimintaan kohdistuvat tahattomat vaikutukset voidaan minimoida.

18. Olisiko CSPP-ohjelman yhteydessä otettava huomioon Pariisin sopimus ja kestävän kehityksen tavoitteet? Katsotteko, että EKP:n olisi saatettava omaisuuserien ostonsa YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden ja Pariisin ilmastosopimuksen mukaisiksi? Katsotteko, että EKP:n on mahdollista sisällyttää siirtyminen vähähiiliseen talouteen, joka on EU:n keskeinen poliittinen tavoite, rahapolitiikkaan toissijaisena tavoitteena?

Kestävän kehityksen tavoitteet kattavat monenlaisia aiheita, joilla pyritään parantamaan elinolosuhteita kaikkialla maailmassa. Työtä tavoitteiden saavuttamiseksi on tehtävä kaikissa maissa. Keskuspankit voivat toimeksiantonsa puitteissa kuitenkin puuttua vain osaan näistä tavoitteista.

Tiedän, että viime vuonna EKP liittyi rahoitusjärjestelmän ekologisen kestävyuden parantamiseen tähtäävään verkostoon NGFS:ään ja että se on myös ilmastonmuutosta käsittelevän Euroopan komission teknisen asiantuntijaryhmän jäsen. Tämä osoittaa, että EKP on tietoinen ilmastonmuutoksen aiheuttamasta haasteesta ja tukee markkinaosapuolia ja standardointielimiä ilmastoon liittyvien riskien käsittelemisessä.

Omaisuuserien osto-ohjelman osalta eurojärjestelmä on hankkinut noin 2,5 biljoonan euron arvosta arvopapereita, joista suurin osa on hallitusten liikkeeseen laskemia. Yrityssektorin osto-ohjelman osuus omaisuuserien osto-ohjelman kaikista ostoista on suhteellisen pieni. EKP on useissa tapauksissa maininnut, että hankinnat perustuvat markkinoiden neutraaliuden periaatteeseen markkinoiden vääristymisen välttämiseksi. Kuten edellä mainitsin, tämä ei kuitenkaan sulje pois sitä mahdollisuutta, että Euroopan keskuspankki soveltaisi tulevaisuudessa luokittelua, jota Euroopan komissio on parhaillaan laatimassa ja jossa määritetään, mikä on vihreä omaisuus.

EKP on jo ostanut useita ”vihreitä joukkovelkakirjoja” julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman ja yrityssektorin osto-ohjelman puitteissa ja sen olisi edelleen ostettava niitä, sillä ne noudattavat ohjelmien tukikelpoisuusperusteita.

Eräissä taloudellisesta tiedotteista tehdyssä EKP:n analyysissä on osoitettu, että yrityssektorin osto-ohjelman avulla on vähennetty ”vihreiden joukkovelkakirjojen” tuottoa, mutta myös tuettu niiden

liikkeeseenlaskua rahoitusalan ulkopuolisten yritysten kautta. Koska ilmastoon liittyvät joukkolainat ovat kasvussa mutta yhä kooltaan suhteellisen pieniä, vain näihin joukkolainoihin rajoittuvat ostot vaikuttaisivat EKP:n tavoitteen saavuttamisen tehokkuuteen. Tässä suhteessa lainsäätäjät voivat myös osallistua ilmastoon liittyvien joukkolainojen kokonaisuuden kehittämiseen osana poliittisia aloitteita, joita komissio saattaa käynnistää nykyisellä vaalikaudella.

19. Mikä rooli EKP:llä olisi Teidän johdollanne rahoitusjärjestelmän ympäristöystävällisyyden lisäämisessä? Onko Teillä aikeita toimia rahoitusjärjestelmän ekologisen kestävyysparantamiseen tähtäävän verkoston (NGFS) ensimmäisessä kattavassa raportissa esitettyjen suositusten suhteen?

Ilmastonmuutos on yksi polttavimmista maailmanlaajuisista haasteista nyky-yhteiskunnassa. Mielestäni kaikkien julkisten ja yksityisten laitosten olisi ryhdyttävä toimeksiantonsa puitteissa toimiin sen käsittelemiseksi. Johdollani IMF on alkanut selvittää, miten se voisi auttaa ilmastonmuutoksen torjunnassa, esimerkiksi tutkimalla, kuinka finanssipolitiikalla voitaisiin edistää Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

Olen tyytyväinen siihen, että EKP tekee yhteistyötä muiden keskuspankkien ja valvontaviranomaisten kanssa maailmanlaajuisesti rahoitusjärjestelmän ekologisen kestävyysparantamiseen tähtäävässä verkostossa (NGFS). Keskuspankit ja toiminnan vakautta valvovat tahot voivat auttaa vastaamaan ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin. Kuten ensimmäinen raportti osoittaa, NGFS:n toiminta on olennaisen tärkeää, jotta voidaan ymmärtää, miten se onnistuu parhaiten. Mielestäni EKP:n olisi osallistuttava merkittävästi tähän toimintaan ja osoitettava huomattavasti resursseja tähän prosessiin. Tässä yhteydessä on otettava tarkasti huomioon ryhmän suositukset ja toimittava niiden pohjalta mahdollisuuksien mukaan heikentämättä EKP:n hintavakaustehtävää ja muita tavoitteita.

20. Mitä mieltä olette toimista, joita tarvitaan eurooppalaisen viherelvytysohjelman rahoittamiseksi? Mikä on julkisen sektorin rooli?

Ilmastonmuutos on epäilemättä yksi aikamme suurimmista eksistentiaalisista uhista. Se on haaste, joka edellyttää eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä, sillä mikään maa ei pysty ratkaisemaan ongelmaa yksin. Ilmastonmuutoksen torjumiseksi tarvitaan merkittäviä poliittisia aloitteita, joilla tuetaan sekä ilmastonmuutoksen hillitsemistä että siihen sopeutumista.

Tässä mielessä päästövähennys- ja vähentämistoimenpiteiden toteuttaminen tarkoittaisi – kuten myös Kansainvälinen valuuttarahasto on myöntänyt tämän vuoden toukokuussa – että tarvitaan joko julkisen talouden menojen lisäämistä tai muiden julkisten investointien syrjäyttämistä. Euroopan tasolla on toteutettu ensimmäisiä toimia EU:n talousarvion ja Euroopan investointipankin (EIP) tuen avulla. Komission toukokuussa 2018 tekemä ehdotus lisätä EU:n talousarvion osuutta ilmastonmuutospolitiikkojen tukemisessa seuraavassa monivuotisessa rahoituskehityksessä ja Euroopan parlamentin vaatimus mennä vielä pidemmälle ovat varmasti omiaan lisäämään tarvittavien rahoitusvarojen käyttöä EU:n ilmastotavoitteiden toteuttamiseksi. Toivon henkilökohtaisesti, että viherelvytysohjelmasta Euroopassa koskeva ohjelma, josta komission puheenjohtaja on ilmoittanut Euroopan parlamentille, voi muuttaa EU:n roolia kestävien hankkeiden rahoittamisessa ja julkisten investointien suuntaamisessa kohti vähähiilisiä ratkaisuja.

Sen lisäksi, että ohjataan enemmän julkisia varoja ilmastoinvestointeihin, on olennaisen tärkeää, että poliittiset päättäjät käynnistävät uusia aloitteita houkutellessaan uusia yksityisiä investointeja. On kiistatonta, että tarvitaan suuri määrä yksityistä pääomaa välttämättömän talouden muutoksen

tukemiseksi, jotta voidaan vastata vihreämpään talouteen siirtymistä koskevaan haasteeseen. Julkisissa toimissa olisi näin ollen keskityttävä myös houkuttelemaan yksityisiä varoja, tukemaan uuden energian ja tehokkaan teknologian teknologista innovointia ja vastaamaan haasteisiin, jotka liittyvät ulkoisten ympäristövaikutusten sisällyttämiseen hintoihin yksityisen sektorin päätöksissä.

Kun otetaan huomioon ilmastonmuutoksen mahdolliset merkittävät vaikutukset yhteiskuntiimme, myös keskuspankkien ja toiminnan vakauden valvojien on otettava ilmastonmuutos huomioon ja pohdittava asianmukaista reagointia ilmastonmuutokseen. EKP on NGFS:n aktiivinen jäsen, ja se tukee aktiivisesti yhdessä eurojärjestelmän muiden kansallisten keskuspankkien kanssa myös Euroopan komission kestävä rahoituksen ohjelmaa. Tällainen ohjelma voisi viime kädessä tehostaa ilmastonmuutoksen ja siirtymisriskien hinnoittelua ja edistää rahoitusvirtojen suuntaamista uudelleen kestäviin sijoitustuotteisiin. Odotan innostuneena, että EKP jatkaa tätä työtä ja antaa toimivaltansa rajoissa oman panoksensa Pariisin sopimuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Meidän olisi kuitenkin oltava myös realistisia. Tarkoituksenmukaisimmat, parhaimmat poliittiset toimet ja aloitteet eivät lähtökohtaisesti kuulu keskuspankkipolitiikan alaan. Vaikka EKP edistää kestävyystavoitteita toimeksiantonsa puitteissa, poliittisten viranomaisten tehtävänä on päättää asianmukaisista sääntely- ja verotustoimenpiteistä näihin haasteisiin vastaamiseksi.

21. Estäisittekö sen, että EKP:n omaisuuserien osto-ohjelmat ostavat ympäristön ja yhteiskunnan kannalta epäterveitä toimintoja sellaisina kuin ne on määritelty EU:n luokitusjärjestelmän puitteissa?

EKP tukee toimeksiantonsa puitteissa erilaisia aloitteita ilmastonmuutoksen torjumiseksi sekä EU:ssa että maailmanlaajuisesti. Vaikka vihreät omaisuuserät kehittyvätkin nopeasti, ne ovat edelleen suhteellisen rajallinen omaisuuseräluokka, ja sen luokittelu, mikä muodostaa vihreän omaisuuserän, on vasta lapsenkengissään. EKP tukee tällaisen luokitusjärjestelmän kehittämistä, ja kun se on hyväksytty, se helpottaa ympäristönäkökohtien sisällyttämistä keskuspankkisalkkuihin.

EKP on jo ostanut useita ”vihreitä joukkovelkakirjoja” julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman ja yrityssektorin osto-ohjelman puitteissa, ja sen olisi edelleen ostettava niitä, sillä ne noudattavat ohjelmien tukikelpoisuusperusteita ja vähentävät siten vihreitä hankkeita toteuttavien yritysten kustannuksia.

22. Mitä mieltä olette hätärahoituksena annettavan maksuvalmiusavun täytäntöönpanosta?

Mitä asioita hätärahoituksena annettavan maksuvalmiusavun myöntämistä koskevassa päätöksentekoprosessissa voitaisiin parantaa?

Hätärahoituksena annettavalla maksuvalmiusavulla, jolla katettiin yksittäisten maksukykyisten laitosten maksuvalmiusvajeita, oli keskeinen tehtävä rahoitusvakauden säilyttämisessä finanssikriisin aikana.

Nykyään päävastuu hätärahoituksena annettavan maksuvalmiusavun antamisesta on kansallisilla keskuspankeilla, jotka päättävät siitä kansallisella tasolla. Tämä toimintatapa näyttää toimineen tähän saakka luotettavasti. Nyt, kun pankkiunionin toteutuminen etenee ja finanssimarkkinoiden yhdentyminen jatkuu ja koska EKP on kaikkien euroalueen (merkittävien) pankkien valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen, voitaisiin hyvinkin ajatella, että – samaan tapaan kuin rahapolitiikassa – hätärahoituksena annettavaa maksuvalmiusapua koskevat päätökset tehtäisiin keskitetysti, vaikka varsinainen likviditeetin tarjonta toteutettaisiin kansallisten keskuspankkien

kautta. Tätä kysymystä on käsitelty myös IMF:ssä sen euroalueen rahoitussektorin arviointiohjelmassa. Loppujen lopuksi asiasta päättäminen kuuluu tietenkin EKP:n neuvostolle.

23. Mitä riskejä rahoitusvakaudelle aiheutuu bitcoinin kaltaisten virtuaalivaluuttojen kehityksestä? Millainen rooli EKP:llä olisi mielestänne oltava virtuaalivaluuttojen yhteydessä? Mitä mieltä olette Facebookin suunnitelmista lanseerata uusi Libra-niminen digitaalinen valuutta? Mikä olisi mielestänne asianmukainen sääntelykehys virtuaalivaluutoille?

Olemassa olevilla virtuaalivaluutoilla tai kryptovaluutoilla, esimerkiksi bitcoinilla, ei ole tähän saakka katsottu olevan tuntuva vaikutusta rahapolitiikkaan tai rahoitusvakautteen. Arvio perustuu siihen, että kryptovaluuttojen markkinat ovat pienet rahoitusjärjestelmään verrattuna ja niillä on vain vähän kytkentöjä säänneltyyn rahoitusalaan ja talouteen. Suhteellisesti ilmaistuna kryptovaluuttojen yhteenlaskettu markkina-arvo on nykyään noin 7 prosenttia Facebookin, Applen, Amazonin, Netflixin ja Googlen (nk. FAANG) yhteenlasketusta markkina-arvosta, 2 prosenttia euroalueen BKT:stä, 3 prosenttia raha-aggregaatti M1:n ja 2 prosenttia raha-aggregaatti M3:n mukaisesta rahamäärästä. Tämä tilanne saattaa muuttua markkinoiden ja toisaalta kryptovaluuttojen itsensä kehittyessä. EKP:n ja keskuspankkien yleensä olisi seurattava ja arvioitava kehitystä tarkasti ja osallistuttava politiikkatoimia koskevaan kansainväliseen työhön, jota tehdään parhaillaan.

Uudet stablecoin-hankkeet, joista yksi esimerkki on Facebookin Libra, ovat yksityisen sektorin yritys parantaa olemassa olevia rahoituspalveluita, ja ne voivat tehostaa rajatylittäviä maksuja ja lisätä mahdollisuuksia käyttää rahoituspalveluja. Tällaiset hankkeet ja erityisesti niiden takana oleva lohkoketjuteknologia tai hajautetun tilikirjan teknologia voivat hyödyttää kuluttajia ja parantaa tehokkuutta ja turvallisuutta erityisesti maissa, joissa ei tätä nykyä ole tehokkaita markkinainfrastruktuuripalveluita. Kryptovaluutat, esimerkiksi stablecoin, ja niiden perustana oleva lohkoketjuteknologia voivat auttaa hyödyntämään mahdollisuuksia erityisesti rajatylittävien maksujen yhteydessä. On kuitenkin pidettävä mielessä, että niiden laaja-alainen käyttö saattaa myös aiheuttaa riskejä rahapolitiikalle, rahoitusvakaudelle ja globaalim maksujärjestelmän moitteettomalle toiminnalle sekä kansalaisten järjestelmää kohtaan tuntemalle luottamukselle. Odotan kiinnostuneena stablecoin-valuuttoja käsittelevän G7-maiden ministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien työryhmän loppuraporttia. Myös IMF on mukana tässä työryhmässä. Työryhmä analysoi stablecoin-valuuttojen hyötyjä ja riskejä yhteistyössä G20-maiden, finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän ja muiden asiaankuuluvien standardeja laativien elinten kanssa.

Sääntelykehysten on oltava sellainen, että siinä ovat tasapainossa kaksi asiaa: sen varmistaminen, etteivät toimet vaaranna rahoitusvakautta, ja toisaalta innovoinnin salliminen rahoitusalaalla. Nykyisestä sääntelystä saatu kokemus on osoittanut, että kaikkea samanlaista toimintaa, jonka riskit ovat samat, olisi säänneltävä samalla tavalla. Tämä vähentäisi myös riskiä, että sääntelyllä keinotullaan, jolloin innovaation tavoitteena ei ole uudentyyppisten palvelujen luominen vaan yksinomaan sääntelyn kiertäminen. Mietittäessä, millaista lähestymistapaa monimutkaisten stablecoin-hankkeiden sääntelyyn olisi sovellettava, on tärkeää tarkastella asiaa yksittäisiä osatekijöitä laajemmin ja arvioida koko järjestelmää eli ekosysteemiä.

24. Miten arvioisitte maksujärjestelmien ja rahapolitiikan välistä vuorovaikutusta? Millainen rooli EKP:llä liikkeeseen laskevana keskuspankkina olisi oltava keskusvastapuolten suhteen?

Hyvin toimivat maksujärjestelmät ovat olennaisen tärkeitä rahoitusalan ja koko talouden vakauden ja tehokkuuden samoin kuin rahapolitiikan kannalta. Se, että suurten maksuvirtojen reaaliaikainen maksu sujuu moitteettomasti, on tässä yhteydessä olennaisen tärkeää. Keskuspankit kaikkialla maailmassa harjoittavatkin maksujärjestelmien valvontaa varmistaakseen maksujärjestelmien

turvallisuuden ja tehokkuuden. Tästä syystä maksujärjestelmien sujuvan toiminnan edistäminen on yksi eurojärjestelmän perustehtävistä.

Keskusvastapuolten turvallisuus ja tehokkuus on yhtä lailla liikkeeseen laskevien keskuspankkien, kuten euron tapauksessa EKP:n, huolenaiheena. Keskusvastapuolten likviditeettiongelmat voivat vaikuttaa suurilla maksuja välittävien maksujärjestelmien toiminnan sujuvuuteen ja takaisinostomarkkinoihin ja vaarantaa rahapolitiikan täytäntöönpanon. Lisäksi keskuspankkeja voidaan pyytää antamaan hätäluottoja keskusvaltapuolille ja/tai keskusvastapuolten määritysosapuolille, jotka voivat olla luottolaitoksia ja näin rahapolitiikan vastapuolia. Tämä voi vaikuttaa myös rahapolitiikan tavoitteiden saavuttamiseen. Nämä huolenaiheet ovat lisääntyneet, kun keskusvastapuolten mittakaava ja systeeminen merkitys ovat kasvaneet huomattavasti viime vuosina. Lisäksi ne ovat luonteeltaan yhä laajemmin rajatylittäviä. Niillä on lisäksi merkitystä Yhdistyneen kuningaskunnan suunnitellun EU-eron kannalta.

Unionin toimielimet ovat sitoutuneet keskusvaltapuolia koskevan sääntelykehyksen uudistamiseen (EMIR2). Uudistuksen tavoitteena on luoda vahvemmat puitteet unionin ulkopuolisten maiden keskusvastapuolten tunnustamiselle ja unionin keskusvastapuolten valvonnalle. EKP on toimeksiantonsa puitteissa valmis osallistumaan tarkistetun sääntelykehyksen täytäntöönpanoon muun muassa kuulemisten ja liikkeeseen laskevien keskuspankkien kanssa tehtävän yhteistyön kautta, joista uudessa kehyksessä säädetään. Keskusvastapuolten aiheuttamien, EKP:n perustehtäviin kohdistuvien riskien hallinnoimisen olisi jatkossakin oltava painopiste, ja keskuspankin osallistumista sääntelyyn voitaisiin tarkastella uudestaan tulevaisuudessa.

25. Mitä riskejä brexitiä aiheuttaa rahoitusvakaudelle ja miten EKP:n olisi varauduttava näihin riskeihin?

Sekä unionin että Yhdistyneen kuningaskunnan kannalta olisi parempi, että eroaminen tapahtuu järjestäytyneesti, mutta sopimukseton brexit 1. marraskuuta on edelleen mahdollinen. Olen vakuuttunut, että unionin viranomaiset, myös EKP, ovat valmistautuneet tähän skenaarioon. Viimeisimmässä, maaliskuussa 2019 julkaistussa kansainvälisen rahoitusjärjestelmän vakautta koskevassa raportissaan IMF huomautti, että viranomaiset ovat toteuttaneet tärkeitä toimenpiteitä markkinoiden rauhoittamiseksi ja että riskit ovat vähentyneet.

Keskusvastapuolimäärityksen yhteydessä sopimuksettomaan brexitiin liittyvien riskien lieventämiseksi on annettu Yhdistyneen kuningaskunnan keskusvastapuolten väliaikaista vastaavuutta koskeva unionin viranomaisten päätös. Lisäksi unionin viranomaiset ovat antaneet Yhdistyneen kuningaskunnan arvopaperikeskuksia koskevan ajallisesti rajoitetun vastaavuuspäätöksen. Vastaavasti Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat ottaneet käyttöön väliaikaisten lupien järjestelmän, jonka perusteella Euroopan talousalueen yritykset voivat jatkaa toimintaansa kuten tähänkin saakka jopa kolmen vuoden ajan Yhdistyneen kuningaskunnan erottua unionista.

Lisäksi Englannin pankki ja EKP ovat aktivoineet valuutanvaihtosopimuksensa. Sopimuksen ansiosta Englannin pankki voi viikoittain tarjota eurolikviditeettiä Yhdistyneen kuningaskunnan pankeille. Eurojärjestelmä totesi, että saman sopimuksen perusteella se olisi myös valmis antamaan puntamääräistä lainaa euroalueen pankeille, jos tarvetta ilmenee.

Viranomaisten merkittävistä varautumistoimenpiteistä huolimatta sopimukseton ero saattaa silti johtaa alasuunnan riskien toteutumiseen, ja lisäksi näillä voi olla yhteisvaikutuksia muiden olemassa olevien riskien kanssa. Toteutuessaan tällainen negatiivinen skenaario todennäköisesti tapahtuisi äkillisesti ja saattaisi johtaa huomattavaan rahoitusmarkkinoiden epävakautteen ja riskipremioiden kasvuun. Tämä saattaisi vaikuttaa euroalueen taloudelliseen tilaan. Laajemmin tarkasteltuna

sopimukseton brexit saattaa lisätä makrotaloudellisia riskejä, jos sillä on yhteisvaikutuksia muiden maailmanlaajusten häiriöiden, kuten lisääntyvien kauppajännitteiden, kanssa. Tällaisen lopputuleman vaikutukset voivat keskittyä tiettyihin maihin, joilla on merkittäviä yhteyksiä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, ja ne saattavat voimistua, jos rahoitusalan toimijat ja reaalityalouden tietyt avainalat eivät ole varautuneet riittävästi. Tässä yhteydessä on huomattava, että EKP on toistuvasti korostanut, että pankkien olisi varauduttava kaikkiin mahdollisiin vikatapahtumiin, mukaan lukien ilman siirtymäkautta toteutuva sopimukseton brexit. Pankkien on oltava operatiivisesti valmiita ja pidettävä mielessä, että siirtymäkaudesta ei ole takeita.

Kaiken kaikkiaan olen vakuuttunut siitä, että tähän mennessä toteutetut toimenpiteet ovat vähentäneet vaikutuksia, joita Yhdistyneen kuningaskunnan EU-erolla saattaa olla rahoituspalvelujen saatavuuteen euroalueella. Yksityinen sektori on edistynyt tietyillä aloilla brexitiin liittyvien riskien lieventämisessä. Sekä rahoitusalan yritysten että muiden kuin rahoitusalan yritysten olisi käytettävä ennen 1. marraskuuta jäljellä oleva aika valmistautuakseen kaikkiin mahdollisiin lopputulemiin. Unionin viranomaisten, myös EKP:n, olisi seurattava edelleen tiiviisti kehitystä ennen määräpäivää 1. marraskuuta ja toteutettava tarvittaessa toimenpiteitä.

26. Millaisena näette EKP:n roolin tilanteessa, jossa talouskasvu mahdollisesti hidastuu tulevilla vuosineljänneksillä?

Euroalueen talous on maailmanlaajuisessa vastatulessa, ja tämä vaikuttaa kasvunäkymiin. Euroalueen kasvuvauhti on hidastunut, ja kasvunäkymiin liittyvien riskien tasapaino on kallistumassa huonompaan suuntaan. Inflaatio on edelleen alhainen. Tässä tilanteessa on olennaisen tärkeää, että inflaationäkymät ohjaavat edelleen rahapolitiikkaa.

EKP on ilmaissut selkeästi, että elvyttävää rahapolitiikkaa tarvitaan vielä pitkään, sillä sekä toteutuneet että ennustetut inflaatioasteet ovat jääneet jatkuvasti sen asettamasta tavoitteesta. EKP:n neuvosto ilmoitti olevansa valmis mukauttamaan politiikkaansa sen varmistamiseksi, että inflaatio etenee tavoitteeseensa kestäväällä tavalla, jos keskipitkän aikavälin inflaationäkymät jäävät edelleen alle EKP:n tavoitteen. Tuen täysin tätä kantaa. EKP:llä on käytössään laaja välinevalikoima, ja tarvittaessa sen on oltava valmis toteuttamaan toimia hintavakautta koskevan tehtävänsä täyttämiseksi.

27. Katsotteko, että EKP:n ”panokset loppuvat”, jos tulee toinen merkittävä laskusuhdanne? Voisiko EKP suunnitella uusia epätavanomaisia rahapoliittisia toimenpiteitä? Oletteko sitä mieltä, että voimme palata tavanomaiseen rahapoliittikkaan vaarantamatta kasvu- ja inflaatiotavoitteita, vai tarvitaanko uutta politiikkayhdistelmää?

EKP:llä on kattava toimenpidevalikoima, ja se pystyy reagoimaan joustavasti vikatapahtumiin, jotka vaikuttavat hintavakausnäkyymiin. EKP:n epätavanomaiset rahapoliittiset toimenpiteet ovat tukeneet merkittävästi euroalueen taloutta. Nämä toimenpiteet ovat tähän saakka osoittautuneet tehokkaiksi, ja niitä voidaan laajentaa ja mukauttaa tarpeiden mukaan.

Tulevaisuudessa EKP pystyy täydentämään tavanomaista rahapolitiikkaa muillakin epätavanomaisilla toimenpiteillä hintavakauden varmistamiseksi. Käytettävien toimenpiteiden tarkka yhdistelmä riippuu inflaationäkymiin vaikuttavien häiriöiden luonteesta ja rahoitusmarkkinoilla vallitsevista olosuhteista.

28. *Maailmantalouden kasvun hidastuminen johtaa rahapolitiikan keventämiseen.*

Määrällinen keventäminen voi olla hyödyllinen väline, mutta siinä on vain vähän liikkumavaraa. Osalla kansallisista keskuspankeista, esimerkiksi Saksan keskuspankilla, olisi vaikeuksia ostaa joukkovelkakirjalainoja ohjelman sääntöjen mukaisesti, sillä ohjelman kehys on rajallinen. Voisiko pääoman jakoperustetta koskevasta säännöstä luopuminen mielestänne auttaa tässä asiassa?

Mitä tulee tuleviin rahapoliittisiin toimiin, EKP:n ennakoiivassa viestinnässä todetaan selkeästi, että rahapolitiikka riippuu inflaationäkymistä. Mukautusten taso määräytyy sen mukaan, mikä on tarpeen varmistamaan, että inflaatiovauhti pysyttelee lähellä tasoa, joka keskipitkällä aikavälillä on alle kaksi prosenttia mutta lähellä sitä.

EKP on aiemmin osoittanut, että sillä ei ole puutetta käytettävissä olevista välineistä. Omaisuuserien osto-ohjelma (APP) on ollut tehokas väline jatkuvan deflaatiopaineen riskin vähentämisessä, ja EKP:n enakoiva viestintä on onnistuneesti vakuuttanut markkinat pankin aikomuksesta pitää korot nykyisellä tai nykyistä alemmalla tasolla sen mukaan, mitä inflaationäkymien kehitys edellyttää. Kaikki toimet määräytyvät eurojärjestelmän rahapoliittisen tehtävän perusteella, ja tämä ohjaa myös vaihtoehtoja omaisuuserien netto-ostojen mahdolliseksi käynnistämiseksi uudelleen.

EKP:n toimien olisi oltava oikeassa suhteessa EKP:n toimeksiannon täyttämiseen ja sen tavoitteiden saavuttamiseen nähden. Euroopan unionin tuomioistuin on äskettäin vahvistanut, että EKP:n valtuuksiin sisältyvät välineet ovat joustavia. Tämä merkitsee, että sillä on laaja harkintavalta välineiden mukauttamisessa siten, että voidaan varmistaa inflaatiovauhdin jatkuva lähentyminen kohti hintavakauden varmistavaa tasoa.

29. *Mikä on näkemyksenne siitä teoriasta, että keskuspankit voisivat tarjota rajoittamattoman määrän rahaa kasvun rahoittamiseksi?*

Tämänhetkisissä olosuhteissa EKP:n olisi noudatettava – ja se noudattaakin – kasvua voimakkaasti tukevaa rahapolitiikkaa, jolla tuetaan laajentamista ja inflaation lähentymistä tavoitteeseen, joka on ”alle mutta lähellä kahta prosenttia”. Tämä arvio riippuu kuitenkin nykyisistä taloudellisista olosuhteista, eikä se tarkoita sitä, että EKP:n olisi yleisesti ottaen tarjottava rajoittamaton määrä rahaa kasvun rahoittamiseksi.

Päinvastoin, tämä olisi ristiriidassa keskuspankin riippumattomuuden kanssa ja olisi vastoin hintavakauden ylläpitämistä koskevaa EKP:n tehtävää.

30. *Millaisena näette raha- ja finanssipolitiikan eron ja keskuspankin roolin tässä yhteydessä?*

Laajasti katsottuna rahapolitiikka on vakauttamisväline, jolla pyritään tasoittamaan lyhyen aikavälin suhdannevaihteluja talous- ja inflaationäkymissä. Se määräytyy pitkälti tietojen perusteella. Finanssipolitiikasta poiketen rahapolitiikalla ei pystytä vaikuttamaan talouden pitkän aikavälin potentiaaliin. Finanssipolitiikan – joka on myös hyödyllinen vakautusväline – täytäntöönpano ja sen vaikutusten tuleminen esiin reaalityaloudessa kestää sen sijaan yleensä kauemmin. Erityisesti julkisten investointien kautta sillä voi kuitenkin olla muutosvaikutusta talouteen.

Talous- ja rahaliiton institutionaalisessa rakenteessa on tunnustettu, että raha- ja finanssipolitiikalla on erilliset tavoitteet, ja eri poliittiset päättäjät toteuttavat niitä toimivaltuuksiensa mukaisesti. Vaikka EKP:n rahapoliittisten toimien ensisijaisena tavoitteena on varmistaa hintavakaus, finanssipoliittiset

tavoitteet, myös julkisen velan kestävyuden varmistaminen, kuuluvat jäsenvaltioiden hallitusten vastuulle, mikä on tunnustettu myös EU:n finanssipoliittisessa kehityksessä.

31. Miten arvioitte nykyistä talouden ohjausjärjestelmää, sen täytäntöönpanoa ja täytäntöönpanon valvontaa? Millaisia uudistuksia tähän järjestelmään mielestänne tarvitaan? Katsotteko, että nykyinen kehys edistää myötäsyklisiä finanssipoliittikkaa? Onko siinä vahvistettu oikeanlaisia kannustimia julkisille investoinneille? Mitä talous- ja rahaliiton syventäminen edellyttäisi?

Yhteisellä talouden ja finanssipoliittikan ohjausjärjestelmällä pyritään varmistamaan, että jäsenvaltioiden finanssi- ja rakennepoliittikka edistää talous- ja rahaliiton moitteetonta toimintaa. Finanssipoliittisten sääntöjen noudattaminen on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltioiden kestävä julkinen talous, joka on edellytys talous- ja rahaliiton moitteettomalle toiminnalle. Vakaus- ja kasvusopimuksen noudattamisen olisi tuettava sitä, että taloudellisesti hyvinä aikoina kehitetään finanssipoliittista liikkumavaraa, jota voidaan sitten käyttää vakauttamiseen huonoina aikoina. Maakohtaisten suositusten täytäntöönpano ja makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn noudattaminen on tärkeää, jotta voidaan lisätä kasvua, ehkäistä ja korjata epätasapainotiloja sekä parantaa jäsenvaltioiden ja koko euroalueen häiriönsietokykyä.

Olen kuitenkin myös sitä mieltä, että EU:n finanssipoliittista kehystä voidaan vielä parantaa niin suunnittelun kuin täytäntöönpanonkin osalta ja muutosten olisi oltava sellaisia, että ne lisäävät kansallista omavastuullisuutta ja samalla varmistavat kehityksen ennustettavuuden pitkällä aikavälillä ja kaikissa maissa.

Aiemmin euroalueella on ollut taipumus myötäsykliseen finanssipoliittikkaan sekä hyvinä että huonoina aikoina. Finanssipoliittisten sääntöjen uudistamisella olisikin pyrittävä vahvistamaan kannustimia finanssipoliittisten puskureiden rakentamiseksi hyvinä aikoina, siten että taantumien aikana on käytettävissä finanssipoliittista liikkumavaraa makrotalouden vakauttamiseksi. Tarkistetun kehityksen olisi oltava riittävän yksinkertainen, jotta se olisi avoin, uskottava ja täytäntöönpanokelpoinen. Tässä mielessä uudistus, jossa keskitytään aiempaa voimakkaammin menoihin perustuviin sääntöihin ja velka-ankkuriin, voisi olla uudistuskeino. Terveen julkisen talouden saavuttaminen ja myötäsyklisen finanssipoliittikan välttäminen hyvinä aikoina voi tarjota talousarvioon liikkumavaraa julkisten investointien suojelemiseksi huonoina aikoina. Budjettikuripaketin ja talouspolitiikan ohjauspaketin tuleva tarkistaminen tarjoaa tilaisuuden arvioida nykyisen finanssipoliittisen kehityksen tehokkuutta ja keskustella uudistusvaihtoehdoista.

Parannettu finanssipoliittinen kehys ei kuitenkaan yksinään riitä varmistamaan talous- ja rahaliiton moitteetonta toimintaa. Euroalueen makrotalouden vakauttamisen keskitetty rahoituskapasiteetti on tärkeä osa talous- ja rahaliiton uudistusohjelmaa. Välineen olisi oltava sellainen, että siitä voidaan tarjota oikea-aikaista ja riittävää tukea talouden häiriötilanteissa, mikä on keskuspankin näkökulmasta tarkasteltuna välttämätöntä erityisesti koko alaa koskevissa syvissä taantumissa. Yhdessä kansallisten finanssipoliittikkojen tehokkaamman koordinoinnin kanssa tällaisen keskitetyn rahoituskapasiteetin avulla voitaisiin ohjata euroalueen finanssipoliittikan kokonaisviritystä ja varmistaa asianmukaisempi makrotalouspolitiikan yhdistelmä.

Rakennuudistukset ovat jonkin verran lujittaneet kehystä, mutta se voisi silti helpottaa paremmin tärkeiden poliittisten toimenpiteiden toteuttamista kansallisella tasolla. Talouden uudistukset, jotka parantavat kilpailukykyä ja tukevat investointeja esimerkiksi edistämällä digitalisaatiota ja yrittäjyyttä, ovat olennaisen tärkeitä kasvupotentiaalin nostamiseksi. Suunniteltua euroalueen lähentymistä ja kilpailukykyä edistävää budjettivälinettä voidaan pitää askeleena oikeaan suuntaan tällaisten uudistusten tukemiseksi.

32. Katsotteko, että euroalue tarvitsee euroalueen turvallista sijoitusvälinettä, joka auttaisi vakauttamaan rahoitusmarkkinoita ja antaisi pankeille mahdollisuuden vähentää alttiuttaan kansalliselle velalle ja lisäksi toimisi keinona helpottaa rahapolitiikan asianmukaista välittymistä? Miten tämä voidaan saada aikaan?

Sijoitusvälineet, joiden riskit ovat hyvin pienet ja joita usein kutsutaan turvallisiksi sijoitusvälineiksi, ovat erittäin tärkeitä rahoitusjärjestelmän toiminnan ja pankkien välitystoiminnan tehokkuuden kannalta.

Hyvin suunniteltu yhteinen ja turvallinen sijoitusväline olisi hyödyllinen, sillä se voisi edistää rahoitusvakautta ja finanssimarkkinoiden yhdentymistä. Turvallinen sijoitusväline, joka ei ole herkkä epäsystemaattiselle suureen riskille ja jonka arvo nousee kriisiaikoina, voisi auttaa lieventämään valtioiden ja kotimaisten pankkien välisiä negatiivisia takaisinkytkentöjä – samoin kuin siirtoja turvallisiksi katsottuihin kohteisiin – joita havaittiin edellisen kriisin aikana. Riittävän suuri yhteinen turvallinen sijoitusväline helpottaisi myös pääoman tehokasta kohdentamista rahaliitossa ja helpottaisi finanssimarkkinoiden yhdentymistä.

Yhteisellä turvallisella sijoitusvälineellä voitaisiin tehostaa entisestään rahapolitiikan täytäntönpäytä. Tällainen sijoitusväline estäisi pirstoutumista ja edistäisi siten yhteisen rahapolitiikan sujuvaa välittymistä. Yhteisellä turvallisella sijoitusvälineellä olisi myös välillinen vaikutus euron kansainvälisen aseman vahvistamiseen.

Yhteisen turvallisen sijoitusvälineen monista mahdollisista hyödyistä huolimatta on tunnistettava, että koko käsite on luonnostaan poliittisesti arkaluontoinen aihe, koska sillä on vaikutuksia suvereeniin riskeihin ja verokannustimiin. Se ei myöskään ole ehdoton edellytys talous- ja rahaliiton syventämisessä etenemiselle.

33. Mikä on näkemyksenne käynnissä olevasta keskustelusta euroalueen yhä suuresta julkisesta ja yksityisestä velasta? Millaisena näette Euroopan komission kaavaileman mahdollisuuden euroalueen varainhoitohallinnosta, joka hankkisi rahoitusmarkkinoilta jäsentensä puolesta rahoitusta osaan niiden tavanomaisista jälleerahoitustarpeista?

Euroalueen julkinen ja yksityinen velkaantuneisuus kokonaistasolla on viime vuosina vähentynyt huomattavasti. Tätä ovat tukeneet suotuisat talous- ja rahoitusedellytykset, mutta joissakin tapauksissa myös varovainen finanssipolitiikka ja sellaisten uudistusten edistyminen, jotka ovat lisänneet potentiaalista kasvua. Maiden väliset erot ja haavoittuvuudet ovat kuitenkin edelleen merkittäviä.

Jos tarkastellaan lukuja, euroalueen julkinen velka suhteessa BKT:hen on laskenut vuoden 2014 huipputasosta (94,4 prosenttia) noin 87 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2018. Vaikka tämä taso on suhteellisen alhainen verrattuna Yhdysvaltoihin tai Japaniin, kokonaiskuvaan kätkeytyy merkittäviä maiden välisiä eroja ja useiden jäsenvaltioiden velkasuhteet ovat olleet viime vuonna 100 prosenttia tai ylikin suhteessa BKT:hen. Näiden korkeiden velkasuhteiden supistaminen EU:n finanssipoliittisen kehyksen mukaisesti olisi asetettava poliittiseksi painopisteeksi, sillä korkea velkataso vaikuttaa kielteisesti pitkän aikavälin kasvuun ja rasittaa tulevia sukupolvia. Lisäksi se kaventaa finanssipoliittista liikkumavaraa laskusuhdanteiden lieventämiseksi.

Mitä tulee yksityiseen velkaan, velkaantumisen vähentämisen määrissä ja tavoissa on ollut eroja maiden välillä. Euroalueella yksityinen velka suhteessa BKT:hen on laskenut vuoden 2015 huipputasosta (147 prosenttia) noin 137 prosenttiin BKT:stä vuoden 2019 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, mutta joissakin maissa (esimerkiksi Luxemburgissa, Kyproksessa ja Irlannissa) velkataso on edelleen erittäin korkea. Joissakin maissa talouden rakenteet ja institutionaaliset

järjestelyt eivät vielä näytä riittävän ratkaisemaan jäljellä olevaa velkataakkaa, mikä vaikuttaa kielteisesti potentiaaliseen kasvuun ja talouden häiriönsietokykyyn. Tämä korostaa sellaisten politiikkatoimien merkitystä, jotka voivat helpottaa yksityisen sektorin velkaantumisen hallittua vähentämistä, erityisesti puuttamalla oikeudellisessa kehyksessä jäljellä oleviin esteisiin ja oikeuslaitoksen kapasiteettirajoituksiin sekä tarjoamalla pankeille kannustimia toimia määrätietoisesti arvoltaan alentuneiden omaisuuserien hoitamiseksi.

Euroalueen varainhoitohallinnon perustaminen on tärkeä osa talous- ja rahaliiton pidemmän aikavälin uudistusohjelmaa. Uudistuskustelussa varainhoitohallinnolle on esitetty useita tehtäviä, joihin kuuluvat muun muassa finanssi- ja talousvalvonta, kriisinhallinta sekä vastuu makrotalouden vakauttamiseen tarkoitetusta yhteisestä rahoituskapasiteetista, jota euroalue ei vielä kukaan ole ottanut käyttöön.

Nämä ovat luonteeltaan poliittisia kysymyksiä, mutta mielestäni euroalueen toimielinrakenteessa on siirryttävä kohti yhteisen päätöksenteon lisäämistä ja talous- ja finanssipolitiikan parempaa koordinoitua. Näin ollen euroalueen varainhoitohallinto pikemminkin täydentäisi kansallista päätöksentekoa kuin korvaisi sen.

34. Mitä mieltä olette arvostelusta, jonka mukaan EKP:n vakuuskäytännöt eivät ole riittävän asteittaisia ja että niissä luotetaan liikaa ulkoisiin luottoluokituslaitoksiin?

Eurojärjestelmällä on lakisäätöinen velvollisuus huolehtia siitä, että sen luottotoimet perustuvat aina riittävään vakuuteen. Tästä syystä eurojärjestelmä on luonut kattavan riskienhallintajärjestelmän, joka muodostuu vakuuskäytännöstä sekä luottoriskinarvioinnista. Vakuuskäytännön mukaisesti eurojärjestelmä hyväksyy vakuudeksi laajan joukon omaisuuseriä, joiden avulla lievennetään eurojärjestelmään kohdistuvia taloudellisia riskejä. Aliarvostukset ovat toinen riskinhallintaväline. Ne vaihtelevat esimerkiksi omaisuuserien tyypin, luottoluokan, kypsyyssasteen, markkinoitavuuden ja korkorakenteen mukaan. Lisäksi on aliarvostusten korjaustekijöitä, joilla hallitaan erityisiä riskejä. Vakuuskäytäntö on siis melko rakeinen.

Katson, että eurojärjestelmä ei tukeudu yksinomaan luottoluokituslaitoksiin vaan myös kansallisten keskuspankkien sisäisiin luottokelpoisuuden arviointijärjestelmiin ja vastapuolten sisäisiin luottoluokituksiin. Äskettäin se päätti myös luopua vähitellen luokitusvälineiden käytöstä ja vähentää näin hyväksytyjen ulkoisten luottoluokituslähteiden määrää. Yleisellä tasolla EKP on toistuvasti ilmaissut sitoutuneisuutensa finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän ehdottamaan periaatteeseen, että keskuspankkien olisi vähennettävä mekaanista tukeutumistaan ulkoisiin luokituksiin ja käytettävä esimerkiksi vuotuisen tuloksellisuuden seurannan ja hyväksytyjen luottoluokituslaitosten due diligence -arviointien kaltaisia välineitä. Eurojärjestelmä on myös ottanut käyttöön tiettyjä luokituksia koskevia uusia tiedonantovaatimuksia, jotka antavat käyttäjille mahdollisuuden saada tarkemman käsityksen luokituksista ja muodostaa niistä omat näkemyksensä.

35. Miten arvioisitte Yhdysvaltain dollarin ja euron välisen vaihtokurssin kehitystä viime aikoina? Pitäisikö EKP:n olla huolissaan mahdollisen ”valuuttasodan” riskistä Yhdysvaltojen kanssa? Olisiko EKP:n harkittava täsmällisempää viestintäpolitiikkaa euron valuuttakurssipolitiikasta? Mitä mieltä olette presidentti Trumpin äskettäisestä kannanotosta EKP:n rahapolitiikkaan ja sen vaikutuksesta EU:n ja Yhdysvaltojen väliseen kauppaan? Kuinka suuri rooli kauppaan liittyvillä näkökohdilla olisi oltava rahapolitiikan harjoittamisessa?

Valuuttakurssi ei ole EKP:lle poliittinen tavoite, ja siksi minun olisi sopimatonta ehdokkaana EKP:n pääjohtajaksi ottaa kantaa euron vaihtokurssin tasoon tai siihen liittyviin viimeaikaisiin tapahtumiin.

Yleisesti ottaen rahapolitiikan näkökulmasta on tietenkin tärkeää seurata valuuttakurssikehitystä sen kannalta, miten se saattaa vaikuttaa inflaationäkymiin. Vastaavasti globaalilla kaupan kehityksellä on merkitystä keskuspankille, sillä se määrittää euroalueen tavaroiden ja palvelujen ulkomaisen kysynnän ja vaikuttaa siten euroalueen talousnäkyymiin ja viime kädessä inflaationäkymiin.

”Valuuttasotiin” sisältyy riskejä, joten kannatan kansainvälisen yhteisön vahvaa yksimielisyyttä siitä, että pidättäydytään devalvaatiokilpailusta eikä käytetä valuuttakursseja kilpailutarkoituksiin. G7- ja G20-maiden ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat ovat toistaneet olevansa samaa mieltä tästä. EKP:n rahapoliittiset toimet on suunnattu ja ne olisi jatkossakin suunnattava vain siihen, että inflaatiokehitys lähenee jatkuvasti tasoa, joka on keskipitkällä aikavälillä alle kaksi prosenttia mutta lähellä sitä.

36. Mitä mieltä olette G20-ryhmän saavutuksista? Miten arvioisitte tärkeimpien keskuspankkien välisen koordinoinnin nykyistä tasoa?

G20-ryhmä on ollut keskeisessä asemassa maailmanlaajuisen finanssikriisin jälkimainingeissa maailmanlaajuisen rahoitusmarkkinoiden vakauttamisessa ja koordinoitujen finanssi- ja rahapoliittisten toimien toteuttamisessa. Tässä mielessä G20-ryhmä onnistui välttämään maailmanlaajuisen taloudellisen taantuman. Osallistuin moniin G20-ryhmän kokouksiin Ranskan valtiovarainministerinä. Kun Ranskan G20-puheenjohtajakausi alkoi vuonna 2011, toimin G20-ryhmän valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksen puheenjohtajana ja esittelin laaja-alaisen työohjelman kansainvälisen valuuttajärjestelmän uudistamiseksi. Myös G20-maiden johtajien formaatti, johon minulla oli etuoikeus osallistua toimiessani aikaisemmin IMF:n toimitusjohtajana, on osoittautunut tehokkaaksi koordinoitaessa maailmanlaajuisia toimia taloudellisen ja geopoliittisen epävarmuuden leimaamassa tilanteessa.

Nykyhetken haasteiden vuoksi vahvaa ja fokuusoitua G20-ryhmää tarvitaan edelleen: Rahoitussektorin uudistusohjelmaa ei ole vielä saatu kokonaan valmiiksi, maailmantalouden suhdannekierto on kypsymässä ja monet keskuspankit toimivat nollakorkotasolla ja samaan aikaan julkinen talous on monissa maissa huonommalla tolalla kuin 10 vuotta sitten. Lisäksi esiin nousee uusia haasteita, kuten kryptovaluutat ja rahoitusteknologia sekä digitalisoinnin vaikutukset, vain muutaman mainitakseni. On edelleen tärkeää löytää maailmanlaajuisia ratkaisuja näihin haasteisiin, ja G20-ryhmä on tällä hetkellä paras kansainvälinen formaatti, jossa voidaan keskustella taloudellisesta yhteistyöstä ja koordinoinnista kriisiaikoina ja muulloin.

Keskuspankit toimivat vuorovaikutuksessa G20-ryhmässä ja osallistuvat useisiin G20-työryhmiin, ja ne tekevät yhteistyötä myös G7-ryhmässä. Lisäksi Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) yhteydessä on käytössä muitakin foorumeita, jotka ovat yhtä tärkeitä ja joiden jäseninä on myös muita kuin G7- ja G20-ryhmien maita. Koska useimmat keskuspankit ovat riippumattomia ja toimivat omien toimeksiantojensa mukaisesti, koordinointi niiden välillä on melko harvinaista. Jatkuva vuorovaikutus on kuitenkin edellytys koordinoitulle toiminnalle, jos se katsotaan hyödylliseksi tietyissä olosuhteissa.

37. Pitäisikö EKP:n ryhtyä konkreettisiin toimiin euron vahvistamiseksi kansainvälisenä valuuttana? Mihin toimiin tässä tapauksessa pitäisi ryhtyä? Kuinka realistisena pidätte sitä, että Japanin jeni tai Kiinan renminbi haastavat euron toiseksi tärkeimpänä kansainvälisenä valuuttana? Mitkä olisivat vaikutukset, jos näin tapahtuisi?

Kirjallisuuslähteet osoittavat, että vaikka valuuttojen kansainvälinen merkitys riippuu ensisijaisesti historiallisista tapahtumista ja kehityskulusta, myös useilla muilla tekijöillä, kuten kotimaisen

talouden koolla ja vakaudella, valuutan roolilla kansainvälisessä kaupassa ja rahoituksessa sekä geopoliittisilla näkökohdilla on merkitystä. Näin ollen on tärkeää tarkastella näitä tekijöitä, jotta voidaan varmistaa, että euron kansainvälinen asema paranee edelleen.

Tältä osin euroalueella on useita sellaisia kilpailuvaltteja, joiden varaan on mahdollista rakentaa. Kuten EKP:n edellisessä kertomuksessa todetaan, euron osuus maailman valuuttavarannoista kasvoi viime vuoden aikana 1,2 prosentilla ja on nyt 20,7 prosenttia. Positiivista lisäystä on todettu myös tarkasteltaessa euron osuutta kansainvälisessä lainojen liikkeeseenlaskussa ja kansainvälisissä talletuksissa sekä osuutta kansainvälisten lainojen jäljellä olevista määristä.

Olen tyytyväinen komission viime vuonna käynnistämään aloitteeseen euron kansainvälisen aseman vahvistamiseksi. Mielestäni EKP:llä on oma roolinsa talouden vakauden ja rahoitusvakauden tukemisessa, kun se hoitaa hintavakautta koskevaa toimeksiantoaan. Tämä puolestaan kannustaa käyttämään euroa arvon säilyttäjänä euroalueen rajojen ulkopuolella. Yleisesti ottaen terve talouspolitiikka on tärkeää valuuttojen kansainvälisen houkuttavuuden lisäämiseksi.

Euron kansainvälistä roolia voitaisiin entisestään tukea ennen kaikkea siten, että syvennetään ja täydennetään talous- ja rahaliittoa. Pankkiunionin loppuunsaattaminen ja pääomamarkkinaunionin eteneminen voivat auttaa vahvistamaan euroalueen rahoitusmarkkinoita ja siten lisäämään euron houkuttavuutta kansainvälisten sijoittajien silmissä. Tässä yhteydessä EKP:n markkinainfrastruktuureihin ja -maksuihin liittyvät aloitteet, joilla lisätään euroalueen tehokkuutta ja rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä, voivat osaltaan lujittaa euron kansainvälistä houkuttavuutta.

38. Mitkä ovat mielestänne keskuspankkiviestinnän suurimmat haasteet ja mahdollisuudet lähitulevaisuudessa? Pitäisikö EKP:n toimia tehokkaammin euroa vastaan esitettyjen argumenttien kumoamiseksi?

Viestinnästä on tullut keskeinen väline keskuspankkipolitiikassa: se on olennaisen tärkeää rahapolitiikan tehokkuuden kannalta, sillä se ohjaa odotuksia, ja lisäksi sen avulla voidaan lisätä uskottavuutta ja varmistaa vastuuvollisuus. Viestintä on myös tärkeää, jotta voidaan pitää yllä kansalaisten luottamusta keskuspankkeihin ja heidän tukeaan niiden riippumattomuudelle ja legitimiydelle.

On rohkaisevaa havaita, että keskuspankit ympäri maailmaa – EKP mukaan luettuna – ovat edistyneet huomattavasti avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämisessä sekä viestinnän osoittamisessa muillekin kuin perinteisille asiantuntijaryhmille. Keskuspankkiviestinnän uusi raja kulkee mielestäni nimenomaan tässä, kansalaisissa. Ihmisten, joita keskuspankit viime kädessä palvelevat, on ymmärrettävä keskuspankkeja. Tämä on avain luottamuksen palauttamiseen.

Uskon, että EKP voi edelleen parantaa viestintäänsä, jotta se saisi viestinsä paremmin perille ja selittääkseen, miksi sen toiminta vaikuttaa ihmisiin ja heidän elämäänsä. Olisi myös aiheellista pyrkiä voimakkaammin tavoittamaan sellaiset yhteiskuntaryhmät, jotka eivät perinteisesti ole olleet EKP:n viestinnän keskipisteessä, kuten nuoret tai kansalaisyhteiskunnan organisaatiot, ja kuuntelemaan tarkemmalla korvalla heidän huolenaiheitaan. EKP voidaan hyvin yhdistää aiheisiin, jotka ovat ihmisten kannalta erityisen tärkeitä, kuten eriarvoisuus, digitaalivaluutat ja ilmastonmuutos, ja voidaan tarjota selkeämpiä vastauksia siihen, miten ne vaikuttavat EKP:hen ja miten EKP voi osallistua – toimeksiantonsa rajoissa – näillä aloilla.

Vastaavasti EKP voisi toimia ennakoivammin näyttämällä, miten euro, 340 miljoonan kansalaisen käyttämä valuutta, ja EKP:n omat toimet ovat vaikuttaneet eurooppalaisten hyvinvointiin ja varallisuuteen, turvallisuuteen ja yhteenkuuluvuuteen EU:ssa. Kansalaisten tuki eurolle on rohkaisevaa: viimeisimmissä kyselyissä ennennäkemättömän suuri osuus eli 76 prosenttia

eurooppalaisista kannatti euroa. EKP:tä kohtaan tunnettu luottamus kuitenkin on palautumassa vain hitaasti. Tämä osoittaa, että jatkuva ja tehostettu viestintä on selvästi perusteltua.

39. Pitäisikö EKP:n mielestänne ostaa enemmän EIP:n joukkovelkakirjoja auttaakseen rahoittamaan eurooppalaisia investointeja pankin ensisijaisten ja toissijaisten tavoitteiden mukaisesti?

EU:n ylikansalliset joukkovelkakirjalainat, joihin kuuluvat muun muassa EIP:n joukkovelkakirjat, ovat tärkeitä eurooppalaisten investointien rahoittamisessa. Eurojärjestelmä on omaisuuserien ostohjelman (APP) yhteydessä ostanut suuria määriä EU:n ylikansallisia joukkovelkakirjalainoja, joiden arvo on nykyisin noin 230 miljardia euroa.

EU:n ylikansallisten joukkovelkakirjalainojen maksamatta oleva määrä on kuitenkin liian pieni, jotta ne olisivat eurojärjestelmän hankintojen ensisijainen kohde, ja näin ollen ne voivat muodostaa osan kaikista ostoista, jotka ovat tarpeen ohjelman rahapoliittisen tavoitteen saavuttamiseksi.

Muiden julkisen sektorin arvopapereiden tapaan myös EIP:n liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjoihin sovelletaan ostorajoituksia. Perussopimuksen 123 artiklan mukaan eurojärjestelmä ei saa ostaa EIP:n ensimarkkinoilla liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja. Niihin sovelletaan hyväksyttävyysskriteerejä, ja osuuksien on noudatettava liikkeeseenlaskua ja liikkeeseenlaskijaa koskevia rajoituksia, joita vuonna 2016 nostettiin EU:n ylikansallisten joukkovelkakirjalainojen kohdalla 33 prosentista 50 prosenttiin.

40. Pitäisikö euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden mielestänne täyttää lisäedellytyksiä – kuten hallita tehokkaasti rahanpesun riskejä, osoittaa kiinteistömarkkinoiden suhteellinen vakaus ja hallita tehokkaasti korruptiota – ennen kuin niistä voi tulla euroalueen ja tätä kautta pankkiunionin jäseniä?

Hyvä hallinto ja tehokkaat instituutiot ovat keskeisen tärkeitä paitsi tuottavuuden ja investointien kannalta myös kestävä kasvun varmistamiseksi. Tässä yhteydessä pidän tärkeänä, että EKP ja komissio – kun ne arvioivat säännöllisesti sitä, miten kukin euroalueen ulkopuolinen jäsenvaltio on edistynyt talous- ja rahaliittoon liittymistä koskevien velvoitteiden täyttämässä Maastrichtin kriteereiden mukaisesti – kiinnittävät erityistä huomiota instituutioiden laatuun ja hallintoon sekä makrotalouden epätasapainon seurantaan.

Pankkiunionin perustamisen jälkeen kaikki euron käyttöön ottavat maat liittyvät kuitenkin samalla myös pankkiunioniin. Siksi jäsenvaltioiden, jotka haluavat liittyä euroalueeseen, olisi oltava valmiita osallistumaan myös yhteiseen valvontamekanismiin (YVM) ja yhteiseen kriisintarkkailumekanismiin. Tältä osin pidän hyvin käytännönläheisenä ja järkevänä toimintatapaa, joka otettiin käyttöön Bulgariaa varten vuonna 2018 ja vahvistettiin Kroatiaa varten vuonna 2019. Siinä maat tekevät tiivistä valvontayhteistyötä EKP:n kanssa YVM-asetuksen mukaisesti samalla, kun ne liittyvät ERM II:een. Tämä edellyttää myös sitä, että molempien maiden pankkisektorista tehdään kattava arviointi, joka on samanlainen kuin euroalueen jäsenvaltioista tehty EKP:n arviointi. Pidän myönteisenä myös sitä, että vastaavaa lähestymistapaa sovelletaan yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisesti myös niihin jäsenvaltioihin, jotka haluavat liittyä ERM II:een tulevaisuudessa, kuten esitetään euroryhmän lausumassa Bulgarian ja Kroatian osallistumisesta ERM II -valuuttakurssimekanismiin.

Lisäksi olen tyytyväinen siihen, että Bulgarian ja Kroatian viranomaiset ovat sitoutuneet useisiin maakohtaisiin toimenpiteisiin, jotka niiden on toteutettava ennen ERM II:een liittymistä. Nämä sitoumukset liittyvät paitsi pankkivalvontaan myös makrovakauseräpolitiikkaan ja rakennepolitiikkaan,

kuten rahanpesun torjuntaa koskeviin kehyksiin. ERM II:een osallistuvien osapuolten mukaan tämän pitäisi varmistaa, että liittymässä olevien maiden kansalliset politiikat mahdollistavat joustavan osallistumisen ERM II -mekanismiin ennen euron käyttöönottoa.

41. Miten arvioisitte rahapolitiikan heijastusvaikutusten, erityisesti Yhdysvalloista peräisin olevien heijastusvaikutusten, suhteellista merkitystä euroalueen rahapolitiikan harjoittamiselle?

Heijastusvaikutukset ovat seurausta globalisaatiosta, ja Yhdysvaltojen rahapolitiikka näyttää todellakin vaikuttavan erityisesti euroalueen rahoitusmarkkinoihin ja tätä kautta mahdollisesti myös EKP:n perustehtäviin. EKP:n olisi seurattava tarkkaan maailmanlaajuisia rahapolitiikan kehitystä, sillä tämä voi vaikuttaa kasvunäkymiin ja hintavakautta koskevaan EKP:n tehtävään. Vaikka maailmantaloudessa eri maiden taloudet ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa, EKP pystyy jonkin verran suojaamaan kotimaisia rahoitusedellytyksiä tällaisilta heijastusvaikutuksilta poliittisten toimenpiteiden, kuten ohjaukorkoja koskevan ennakkoviesticinnän, avulla. Sen rahapolitiikka tukee siis tehokkaasti hintavakautta koskevaa kansallista tehtävää myös silloin, kun heijastusvaikutuksia on.

42. Millaisena näette tulevaisuudessa käteissiirtojen roolin verrattuna sähköisiin maksutapahtumiin?

Käteinen on suosituin maksutapa myyntipisteissä euroalueella sekä maksutapahtumien määrässä että arvossa mitattuna. Useimmissa euroalueen maissa käteinen raha säilynee merkittävänä maksuvälineenä myyntipisteissä myös lähitulevaisuudessa. On kuitenkin odotettavissa, että kontaktittomien toimikorttien ja mobiilimaksujen nopea yleistymisen, verkko-ostamisen lisääntyminen ja pikamaksujen kehittyminen (joiden perusteella saattaa syntyä uusia vähittäismaksuratkaisuja) vaikuttavat huomattavasti käteisen rahan käyttöön maksutapahtumissa. Käteisen rahan käyttö maksutapahtumissa vähenee varmasti tulevaisuudessa. On kuitenkin vaikea ennustaa, miten nopeasti tämä tapahtuu.

Käteisen rahan käyttö maksutapahtumissa on kuitenkin vain yksi niistä tekijöistä, jotka määräävät setelien kysyntää. Noin 75 prosenttia liikkeessä olevista euroseteleistä on käytössä arvon säilyttäjänä euroalueella tai ulkomailla. Seteleiden kysyntään ovat vaikuttaneet myös useat muut tekijät, kuten rahoitus- ja valtionvelkakriisit, geopoliittiset epävarmuustekijät, valuuttakurssikehitys ja poliittiset päätökset. Viime vuosina eurosetelien liikkeeseen laskeminen on jatkunut keskimääräisen voimakkaana yli BKT:n kasvuvauhdin.

43. Euroopan parlamentti kehotti äskettäin EKP:tä laatimaan aikataulun 500 euron setelin käytöstä poistamiseksi. Mitä mieltä olette tiettyjen suurten seteleiden rajoittamisesta? Tarvitaanko muita toimenpiteitä?

Tämän vuoden keväällä kaikki euroalueen kansalliset keskuspankit lopettivat 500 euron seteleiden liikkeeseenlaskun. Kun otetaan huomioon euron kansainvälinen asema sekä laajasti tunnettu luottamus euroseteleihin, joita käytetään laajalti arvon säilyttäjinä ja ulkomailla, EKP on selventänyt, että

500 euron seteli säilyy edelleen laillisena maksuvälineenä, aivan kuten kaikki muutkin ensimmäisen eurosetelisarjan setelit. Liikkeessä olevien 500 euron seteleiden määrää voidaan vähentää asteittain ja järjestelmällisesti. Tämä vastaa muiden keskuspankkien ja erityisesti Yhdysvaltain keskuspankin

pitkäaikaista käytäntöä, jonka mukaan dollarisetelit säilyttävät asemansa laillisina maksuvälineinä. Jos 500 euron seteliä ei enää hyväksyttäisi lailliseksi maksuvälineeksi, euroa ja euroseteleitä kohtaan tunnettu luottamus kärsisi. Tällaista päätöstä pitäisi siis välttää.

C. Rahoitusvakaus ja finanssivalvonta

44. Mitä voimme tehdä järjestämättömien lainojen suurelle määrälle ja järjestämättömien lainojen virtaukseen liittyville riskeille? Miten arvioisitte keskisuurten ja pienten luottolaitosten taseissa olevien järjestämättömien lainojen ongelmaa? Mitä toimenpiteitä Euroopan keskuspankin / yhteisen valvontamekanismin (YVM) olisi toteutettava varmistaakseen, että kaikki euroalueen pankit, eivät ainoastaan suurimmat, kattavat järjestämättömät lainat asianmukaisesti?

Järjestämättömät lainat rasittavat pankkien kannattavuutta ja estävät pääoman käyttöä uuteen, tuottavampaan luotonantoon, joten ne vaikuttavat kielteisesti pankkien luotonantoon, jarruttavat taloudellista toimintaa ja voivat jopa vaarantaa rahoitusvakauden. Jotta voidaan puuttua järjestämättömien lainojen suureen määrään ja estää niiden kasaantuminen tulevaisuudessa, unionin eri toimielimet ovat toteuttaneet monia aloitteita unionin lainsäätäjän suunnittelemissa puitteissa.

Yhteinen valvontamekanismi otti euroalueen pankkivalvontaviranomaisena vuonna 2014 alusta alkaen käyttöön tiukan lähestymistavan järjestämättömien lainojen käsittelyyn. Se aloitti laajalla omaisuuserien laadun tarkastelulla, jossa muun muassa arvioitiin euroalueen suurimpien pankkien varauksia suhteessa järjestämättömiin vastuisiin. Tämän jälkeen yhteinen valvontamekanismi on antanut pankeille ohjeita, joissa luonnostellaan pankeille toimenpiteitä, prosesseja ja parhaita käytäntöjä järjestämättömien lainojen käsittelyssä ja muotoillaan odotuksia pankeille, joilla on suuri määrä järjestämättömiä lainoja, jotta ne laatisivat omia strategioitaan vähentääkseen järjestämättömien lainojen määrää sekä konkreettisempia toimenpiteitä sellaisten valvontaodotusten muodossa, jotka koskevat vakautta turvaavien varausten tekemistä uusien järjestämättömien lainojen ja myöhemmin järjestämättömien vastuiden määrän osalta .

Nämä toimet ovat tuottaneet tulosta. EKP:n äskettäisten tietojen mukaan järjestämättömien lainojen osuus EKP:n suorassa valvonnassa olevissa pankeissa oli 3,67 prosenttia vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä, kun se oli ollut 7,96 prosenttia vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä. Absoluuttisina lukuina ilmoitettuna järjestämättömien lainojen bruttomäärä supistui 587 miljardiin euroon vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä, kun se oli ollut 958 miljardia euroa vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä.

Lisäksi unionin lainsäädäntöä on äskettäin muutettu siten, että siihen on sisällytetty säännöt järjestämättömiin lainoihin liittyvien tappioiden kattamisen vähimmäisvaatimuksista. Näissä säännöissä edellytetään, että kaikilla pankeilla, niin merkittävillä kuin vähemmän merkittävillä laitoksilla, on riittävät luottotappiovaraukset uusista lainoista aiheutuvien järjestämättömien vastuiden varalle.

Ymmärrän sen ja pidän myönteisenä sitä, että kun uusi asetukset hyväksytään, EKP tekee joitakin mukautuksia järjestämättömien lainojen kattamista koskeviin valvontaodotuksiinsa, jotta voidaan parantaa yleisen lähestymistavan johdonmukaisuutta ja yksinkertaisuutta.

Lisäksi Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) ohjeet, jotka koskevat järjestämättömien ja laiminlyötyjen vastuiden hallinnointia ja joiden laatimisen EKP on käsittäkseni osallistunut, on osoitettu kaikille luottolaitoksille (mukaan lukien keskisuuret ja pienet luottolaitokset). Ohjeilla pyritään varmistamaan, että luottolaitoksilla on käytössään riittävät vakavaraisuuden valvontavälineet ja -puitteet, joiden avulla ne voivat tehokkaasti hallinnoida järjestämättömät

vastuitaan ja vähentää niitä kestäväällä tavalla taseissaan. Ohjeissa otetaan huomioon suhteellisuusperiaate niiden täytäntöönpanossa ja esitetään konkreettisia esimerkkejä.

45. *Miten arvioisitte tason 2 ja tason 3 varojen suurta määrää monien pankkien taseissa?*

Onko nämä varat otettu asianmukaisella tavalla huomioon nykyisessä valvontakehyksessä?

Sääntely- ja tilinpäätöskehysissä arvonmääritykseen liittyvät riskit otetaan huomioon monin tavoin. Pankkien on kirjanpitosääntöjen mukaan tehtävä varauksia mallinnettujen arvostusvoittojen osalta tietyissä tilanteissa, joissa havaittavissa olevat markkinatiedot eivät tue kyseisiä voittoja. Sääntelykehysen mukaan tarvitaan lisää arvonoikausia, jotta voidaan määrittää varovaiset arvot, joilla saavutetaan riittävä varmuus.

Juuri pankkien arvostuskäytännöt ovatkin olleet EKP:n pankkivalvonnan päähuomion kohteena aina sen perustamisesta lähtien. Lisäksi kaupankäyntiin liittyvien riskien arviointi ja varojen arvostaminen on määritetty valvonnan painopisteiksi vuonna 2019. Tähän kuuluu myös paikan päällä tehtäviä operaatioita, joissa keskitytään kaupankäynti- ja markkinariskeihin liittyviin näkökohtiin.

46. *Mikä on kantanne varjopankkiyksiköiden sääntelyyn? Onko mielestänne olemassa sääntelyn ja valvonnan aukkoja, joihin lainsäätäjän olisi puututtava lyhyellä aikavälillä? Olisiko YVM:lle annettava valtuudet valvoa varjopankkitoimintaa? Millainen rooli YVM:llä olisi oltava rahoitusteknologian (fintech) suhteen?*

Kriisin jälkeinen uudistusohjelma on auttanut vähentämään rahoitusjärjestelmän riskejä kaikista näkökulmista, myös muilta tahoilta kuin pankeista. Sääntelyvaatimuksia, tietojen ilmoittamista ja valvontaa unionin ja maailmanlaajuisella tasolla on vahvistettu. Uudistukset ovat tehneet esimerkiksi rahamarkkinarahastoista ja arvopaperistamistoiminnoista turvallisempia ja luoneet enemmän avoimuutta johdannaismarkkinoilla ja arvopaperien rahoitusmarkkinoilla.

Meidän on kuitenkin pysyttävä valppaina. Meidän on tehostettava toimia, joiden avulla voidaan paremmin ymmärtää ja seurata nopeasti kasvavan omaisuudenhoitoalan riskejä, kuten myös kansainvälisen rahoitusjärjestelmän vakautta koskevassa IMF:n raportissa korostettiin. EU:ssa näitä toimintoja säännellään ja valvotaan, mutta ne voivat edelleen voimistaa häiriöitä myötäsyklisyyden, likviditeetin kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuuden, vipuvaikutuksen tai kytkentöjen kautta. Näitä riskejä on seurattava tarkasti, ja meidän olisi arvioitava uudelleen, käsitelläänkö nykyisessä sääntelykehyksessä riittävästi näitä huolenaiheita makrotason vakauden valvonnan ja järjestelmän kannalta. Yleisemmin ottaen meillä ei ole makrovakavaraisuutta koskevaa välinevalikoimaa pankkien ulkopuolista rahoitusalaan varten. Tämä on puute, joka on korjattava.

Valvontatehtävien osalta uskon, että ensin on päästävä sopimukseen siitä, että Euroopan tasolla tarvitaan pankkien ulkopuolisen rahoitusalan vankka valvontakehys. Yhdennetympi Euroopan tason valvonta auttaisi ehkäisemään mahdollisia rajatylittäviä heijastusvaikutuksia ja tukisi tasapuolisia toimintaedellytyksiä sekä pääomamarkkinaunionia koskevaa hanketta. Kun tästä ensimmäisestä vaiheesta on päästy sopimukseen, jäsenvaltiot voivat sopia siitä, kuka valvoo toimintaa.

Yleisesti ottaen katson, että meidän on oltava johdonmukaisia: jos jokin näyttää pankilta ja aiheuttaa samanlaisia riskejä kuin pankki, sitä olisi valvottava kuin pankkia. Sama koskee sijoituspalveluyrityksiä ja rahoitusteknologia-alan yrityksiä: samoihin riskeihin on sovellettava samoja sääntöjä.

Rahoitusteknologia voi tuoda monia hyötyjä rahoituslalle, esimerkiksi kustannusetuja, parempia tuotteita ja palveluja ja viime kädessä paremman asiakaskokemuksen. EKP:n pankkivalvonnan on pysyttävä näiden innovaatioiden tasolla, ja sillä on varmistettava, että myös pankit itse ymmärtävät uusien teknologioiden ja ratkaisujen käyttöönotosta aiheutuvat riskit ja vähentävät niitä.

Lisäksi olen tyytyväinen siihen, että EKP osallistuu kansainvälisiin foorumeihin varmistaakseen, että rahoitusteknologiaan liittyvissä kysymyksissä vallitsee yhteisymmärrys ja niihin sovelletaan yhteistä lähestymistapaa.

47. Mitä mieltä olette mahdollisista toimista pankkiunionin toteuttamiseksi siten, että siihen sisältyy eurooppalainen talletussuojajärjestelmä ja varautumisjärjestely, mukaan lukien nykyisen pankkiunionia koskevan lainsäädännön tarpeellinen täytäntöönpano?

Pankkiunionin perustaminen oli tärkeä askel Euroopan yhdentymisen kannalta. Se on parantanut pankkijärjestelmän turvallisuutta ja tervehdyttämistä ja tehnyt talous- ja rahaliitosta kaiken kaikkiaan kestävämmän. Pankkiunioni ei kuitenkaan ole vielä valmis, minkä vuoksi se on altis häiriöille.

Ensinnäkin yhteistä kriisinratkaisurahastoa tukevan yhteisen varautumisjärjestelyn käyttöönotto on olennaisen tärkeää pankkiunionin toisen pilarin hyvän toiminnan ja uskottavuuden tukemiseksi. Yhteinen varautumisjärjestely tarjoaa lisätehoja pankkikriisien käsittelyyn tarjoamalla sekä pääoma- että maksuvalmiustukea, joten se on keskeisessä asemassa varmistettaessa, että pankkikriisit voidaan ratkaista ilman heijastusvaikutuksia järjestelmätasolla ja aiheuttamatta rasitusta veronmaksajille, mikä oli kriisin jälkeisten uudistusten tärkeä tavoite. Olen tyytyväinen kesäkuussa pidetyssä eurohuippukokouksessa saavutettuun edistykseen, mutta on ratkaisevan tärkeää, että varautumisjärjestelyn käyttöönotosta päästään sopimukseen pian. Yhteisen varautumisjärjestelyn lisäksi olisi hyväksyttävä asianmukaiset järjestelyt likviditeetin tarjoamiseksi kriisinratkaisun yhteydessä.

Toiseksi eurooppalainen talletussuojajärjestelmä on pankkiunionin rakenteessa puuttuva pilari. Sen avulla voitaisiin yhdenmukaistaa tallettajien luottamus koko rahaliiton alueella, mikä lisäisi rahoitusvakautta ja helpottaisi rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä. Lisäksi euroalue perustuu siihen käsitykseen, että rahaa – ja talletukset ovat tavallisille kansalaisille tärkein rahalähde – kohtaan tunnettu usko ja luottamus on korkea riippumatta siitä, missä tämä raha on yhteisen rahan alueella.

48. Mitä riskejä jo ennestään erittäin velkaantuneille yrityksille myönnettyistä lainoista voi mielestänne aiheutua rahoitusvakaudelle ja miten niihin pitäisi puuttua?

Luotonanto jo ennestään erittäin velkaantuneille lainanottajille on herättänyt Yhdysvaltojen, EU:n ja muiden maiden viranomaisten huomion.

Tällaiset luottomarkkinat ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosikymmenen aikana. Tämä on tapahtunut samanaikaisesti luoton laadun heikkenemisen kanssa, koska yritysten velkaantumisen vipuvaikutus on kasvanut ja lainanannon standardit ovat laskeneet ennennäkemättömällä tavalla. Esimerkiksi julkisesti saatavilla olevien EKP:n tietojen mukaan EU:ssa oli vuonna 2017 myönnetty noin 300 miljardia euroa luottoja jo ennestään erittäin velkaantuneille lainanottajille. Vuoden 2018 viimeisellä neljänneksellä yksin 18 pankin kokonaisaltistuminen jo ennestään erittäin velkaantuneille lainanottajille myönnetyille luotoille oli 321 miljardia euroa.

Yleisesti ottaen finanssialan ulkopuolisen yrityssektorin rakenteellinen siirtyminen kohti heikompileatuksia luottoja herättää vakavaraisuuteen liittyviä huolenaiheita. Ensinnäkin

velkaantuneemmilla yrityksillä on suurempi luottomarginaali, ja niiden velka- ja osakehinnat heilahtelevat enemmän. Tämä voi johtaa markkinoiden epävakauden lisääntymiseen laskusuhdanteiden aikana, mikä voi levittää tai lisätä heilahteluja muilla markkinoilla. Toiseksi, laskusuhdanteiden aikana velkaantuneemmat yritykset todennäköisesti vähentävät investointejaan enemmän kuin vähemmän velkaantuneet yritykset, mikä voi pahentaa laskusuhdanteita. Ja kolmanneksi, jos joidenkin suurten pankkien ja muiden yhteisöjen kuin pankkien annetaan olla liian alttiina jo entisestään erittäin velkaantuneille yrityksille myönnettyille lainoille, stressi yhteisöjen tasolla saattaa levitä laajemmalle. Yritysten velkaantuneisuuden kasvu, lainanannon standardien heikkeneminen ja lainanantajien heikko suojele saattavat lisätä maksulaiminlyöntien todennäköisyyttä ja alentaa jo ennestään erittäin velkaantuneille yrityksille myönnettyjen lainojen takaisinmaksuastetta.

On useita muitakin tärkeitä tuntemattomia tekijöitä, muun muassa se, keitä ne muut sijoittajat kuin pankit ovat sekä jo entisestään erittäin velkaantuneille yrityksille myönnettyjen lainojen tapauksessa että lainavakuudellisten velkasitoumusten tapauksessa. Stressiskenaariossa jo ennestään erittäin velkaantuneille yrityksille myönnettyjen lainojen takaisinmaksuaste jää todennäköisesti ennennäkemättömän alhaiseksi, erityisesti kun otetaan huomioon laajalle levinnyt markkinoiden siirtymä kohti heikompaa sijoittajasuojaa laina-asiakirjoissa.

Sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla on jo tehty paljon työtä. Esimerkiksi finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmä seuraa tiiviisti näitä markkinoita ja aikoo tulevina kuukausina tarkastella näitä omaisuuseriä koskevien vastuiden rakennetta koskevia tietoja, jotta se voi analysoida tarkemmin mahdollisia haavoittuvuuksia. Kun otetaan huomioon jo ennestään erittäin velkaantuneille lainanottajille myönnettävien lainojen markkinoiden ja osallistujien maailmanlaajuinen luonne, sääntely- ja valvontaviranomaisten tehokas koordinointi on perusteltua. Tämän pitäisi kattaa sekä pankit että muut kuin pankit, jotta voidaan edistää hyviä standardeja lainanannossa.

Lisäksi valvontaviranomaiset ovat tehneet paljon työtä sen varmistamiseksi, että pankkien riskienhallintajärjestelmissä otetaan asianmukaisesti huomioon nämä riskit ja hallitaan niitä. Panen merkille, että EKP:n pankkivalvonta julkaisi toukokuussa 2017 ohjeet velkarahoitteisista liiketoimista pankkien riskienhallinta- ja seurantakehyksissä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

49. Millaisia haasteita EKP:lle mielestänne aiheutuisi siitä, että Euroopan vakaussmekanismista (EVM) tehtäisiin Euroopan valuuttarahasto (EMF)?

Olen tyytyväinen kesäkuussa 2019 pidetyssä huippukokouksessa saavutettuun laajaan yhteisymmärrykseen Euroopan vakaussmekanismiin (EVM) uudistuksen keskeisistä osista. On tärkeää, että joulukuussa 2019 tehdään lopullinen päätös, sillä uudistus voi vahvistaa euroalueen rakennetta ja euroalueen kykyä selviytyä talous- ja rahoituskriiseistä tulevaisuudessa.

Tarkistetun EVM-sopimuksen mukaan uudistetussa EVM:ssä ja sen toiminnassa olisi otettava huomioon unionin lainsäädännössä unionin toimielimille ja elimille myönnettyt valtuudet. Tämä tarkoittaa, että EVM:lle osoitetut uudet tehtävät eivät vaikuta EKP:n ja Euroopan järjestelmäriskikomitean (EJRK) toimivaltaan myöskään rahapolitiikan, mikrotason vakauden valvonnan tai makrotason vakauden valvonnan aloilla.

Mitä tulee Euroopan vakaussmekanismin nimen muuttamista koskevaan ehdotukseen, olen samaa mieltä EKP:n jo esittämistä näkemyksistä, että nimi ”Euroopan valuuttarahasto” olisi harhaanjohtava. Euroopan vakaussmekanismiin EVM:n tavoitteet, tehtävät ja rahoittaminen eivät ole luonteeltaan ”valuuttaan” liittyviä. Muistan, että Kansainväliselle valuuttarahastolle IMF:lle annettiin kyseinen nimi, koska se perustettiin ylläpitämään jäsenten välisiä asianmukaisia

valuuttajärjestelyjä – mihin alun perin kuului sen valvominen, että jäsenet noudattivat Bretton Woods -valuuttakurssijärjestelmää – ja IMF edistää vieläkin kansainvälistä rahapoliittista yhteistyötä ja valuuttakurssivakautta osana toimeksiantoaan.

Lisäksi olisi tärkeää, että EVM sisällytettäisiin EU:n oikeusjärjestykseen, jotta se olisi vastuuvollinen Euroopan parlamentille.

50. Miten arvoisitte EKP:n osallistumista rahoitustukiohjelmiin? Aiotteko käynnistää EKP:n roolia ja toimintaa rahoitustukiohjelmissä koskevan arvioinnin? Miten arvoisitte EKP:n mahdollisen osallistumisen rahoitustukiohjelmiin ja ohjelmien jälkeiseen valvontaan kehittyvän tulevaisuudessa?

EKP on jäsenvaltioiden pyynnöstä osallistunut sopeuttamisohjelmiin ja pyrkinyt siten täydentämään komission ja IMF:n asiantuntemusta. Jäsenvaltiot ovat rahoitustukiohjelmien yhteydessä toteuttaneet merkittäviä uudistuksia, joilla on pohjustettu paluuta kestäväälle kasvu-uralle.

Kannatan EKP:n neuvoston hiljan tekemää päätöstä, jonka mukaan EKP keskittää osallistumisensa aloille, jotka ovat keskeisiä rahapolitiikan ja rahoitusvakauden näkökulmasta. Toimintapolitiikan suunnittelu on edelleen hyvin tärkeää aloilla kuten työ- ja tuotemarkkinoiden uudistukset tai yksityistäminen, mutta katson, että ne on parempi jättää muiden kumppanien vastuulle.

Mitä tulee arviointikysymykseen, kannatan palautteen antamiseen perustuvaa toimintakulttuuria ja annan täyden tukeni jälkikäteen tehtäville arvioinneille. Aiemmista kokemuksista saatujen opetusten huomioon ottaminen on kiistatta ratkaisevan tärkeää tulevan toiminnan tehostamiseksi. Toimiessani valuuttarahaston toimitusjohtajana IMF:n henkilöstö laati jälkiarvioinnin Irlannin (2015), Portugalin (2016) sekä Kreikan (ensimmäinen 2013, toinen 2017) ohjelmista. Kaikki raportit julkistettiin vastuuvollisuuden nimissä.

51. Mitä mieltä olette tarpeesta varmistaa tiukka rahapolitiikan ja pankkivalvonnan eriyttäminen ja millaiset uudistukset parantaisivat ja edistäisivät mielestänne tätä eriyttämistä?

YVM:n perustamisen myötä otettiin käyttöön suojatoimenpiteitä, joilla varmistetaan, että valvontaan ja rahapolitiikkaan liittyvät tehtävät pidetään erossa toisistaan, jotta suljetaan pois se mahdollisuus, että näiden kahden toiminnon välillä vaikuttaa olevan tai on eturistiriita. EKP:n valvontaelin esimerkiksi keskustelee valvontapäätöksistä ja valmistelee niitä, ja neuvosto käsittelee niitä ainoastaan vastustamattajättämismenettelyn yhteydessä.

Olen sitä mieltä, että lainsäätäjä on löytänyt hyvän tasapainon YVM-asetuksessa. EKP hoitaa rahapolitiikkaa ja valvontaa koskevat tehtävänsä tiukasti erillään toisistaan. Toisaalta näiden kahden toiminnon välillä voidaan silti saada hallinnollisia synergiaetuja esimerkiksi käyttämällä yhteisiä tietotekniikkajärjestelmiä ja ylläpitämällä yhteistä tilastoyksikköä. Lisäksi eri toiminta-alat voivat tiukkojen sääntöjen puitteissa vaihtaa tietoja keskenään sen varmistamiseksi, että esimerkiksi kriisitilanteessa kaikki asiaan liittyvät tiedot otetaan huomioon. Tätä taustaa vasten kannatan erossa pitämistä koskevan periaatteen tinkimätöntä noudattamista, sillä nähdäkseni se toimii hyvin. Uusien rajoitusten asettaminen voi johtaa kustannustehokkuuden heikentymiseen tai lisäesteiden muodostumiseen tietojen vaihtamiselle, mikä saattaa haitata oikeiden päätösten tekemistä esimerkiksi kriisitilanteessa.

52. Mikä on näkemyksenne mahdollisesta kompromissista rahoitusvakauden ja kilpailukyvyyn välillä?

Miten nämä kaksi voidaan sovittaa yhteen?

Terve kilpailu johtaa yleensä parempiin tuloksiin kuluttajien ja koko talouden kannalta. Erityisesti on niin, että markkina, jolla ei toimi riittävästi rahoituspalvelujen tarjoajia, ei toimi parhaalla mahdollisella tavalla, koska yhtäältä asiakkailta peritään liian korkeita lainakorkoja, mikä heikentää kuluttajien hyvinvointia ja voi viime kädessä vähentää investointeja ja hidastaa kasvua, ja toisaalta harvat rahoituspalvelujen tarjoajat ovat todennäköisemmin suuria, koko järjestelmän kannalta merkittäviä toimijoita, mikä voi aiheuttaa ”liian suuri kaatumaan” -periaatteen mukaisia ulkoisvaikutuksia.

Terveen kilpailun avulla pitäisi myös olla mahdollista välttää rahoituspalveluiden liiakapasiteetin muodostuminen, mikä saattaa johtaa korkomarginaalien kutistumiseen ja liialliseen riskinottoon, mikä puolestaan voi heikentää rahoitusalan vakautta. Tiivistettynä terveen kilpailun pitäisi tuottaa talouteen sopiva määrä rahoituspalveluja, jotka on hinnoiteltu siten, että ne kattavat kaikki kulut ja toimintariskit, ja jotka samalla torjuvat paikallisten monopolien syntymistä ja ”liian suuri kaatumaan” -tilanteeseen liittyviä ongelmia. Tässä mielessä eurooppalainen sääntelykehys edesauttaa sellaisten käytettävissä olevien välineiden parantamista, joilla voidaan puuttua ”liian suuri kaatumaan” -pankkien toimintaan niin hyvinä aikoina kuin kriisinratkaisutilanteissa.

53. Miten YVM ja yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB) voisivat parantaa yhteistyötään?

Nähdäkseni elinten välillä on jo nyt aktiivista yhteistyötä, myös johtokuntien välillä ja teknisellä tasolla. Kyseiset kaksi viranomaista ovat tehneet kahdenvälisen yhteisymmärryspöytäkirjan, joka kattaa useita yhteistyön aloja sekä niin säännöllisen kuin tapauskohtaisen tietojenvaihdon päivittäisestä toiminnasta ja toiminnasta kriisinhallintatilanteissa. Kyseistä yhteisymmärryspöytäkirjaa olisi arvioitava säännöllisesti uudelleen, ja olen vakuuttunut, että yhteistyö on tiivistyvä entisestään, myös kun otetaan huomioon viimeisin lainsäädännöllinen kehitys, kuten kokonaistappionsietokykyvaatimuksen täytäntöönpano.

54. Riskienvähentämisspaketti antaa EKP:lle mahdollisuuden olla ottamatta huomioon EU:n sisäisiä vastuuta, kun se laskee sen toimivaltaan kuuluvan pankin G-SII-pisteytystä. Neuvosto katsoo, että tämä on perusteltua, kun otetaan huomioon yhteisen kriisinratkaisumekanismin käyttöönotto. Katsotteko, että Euroopan suurimmille pankeille asetettujen kovaa pääomaa koskevien vaatimusten lieventäminen on perusteltua?

YVM:n, yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja siihen liittyvän yhteisen kriisinratkaisurahaston perustamisen ansiosta on ongelmapankin oikeudenkäyttöalueen rajat ylittävään toimintaan huomattavasti helpompi puuttua pankkiunionin puitteissa, jos vertailukohtena on ennen kriisiä voimassa ollut kehys. Pankkiunionin piiriin kuuluvat rajatylittävät vastuut eivät näin ollen enää kelpaa asianmukaisena korvaavana muuttujana kriisinratkaisun monimutkaisuutta arvioitaessa.

Tämä on tunnustettu tarkistamalla maailmanlaajuisten järjestelmän kannalta merkittävien rahoituslaitosten laskentamenetelmää, jonka avulla viranomaiset voivat ottaa sen huomioon. Tämä puolestaan estää tarpeettomat vaikutukset pankkiunionin piirissä tapahtuvaan rajatylittävään toimintaan, rajatylittävään rahoitusalan yhdentymiseen tai pankkitoiminnan monipuolistamiseen.

Pankkien on toki pidettävä pääomansa riittävällä ja riskit huomioon ottavalla tasolla.

55. Miten arvioitte pankkien kriisinratkaisumekanismien täytäntöönpanoa EU:ssa? Katsotteko, että voisi olla perusteltua kehittää uusia välineitä? Jos olisi, mitä välineitä?

Pankkiunionin toisen pilarin perustamisen, eli yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskevan asetuksen ja pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin hyväksymisen myötä eurooppalainen kriisinhallintakehys on vahvistunut merkittävästi viime vuosina. Erityisesti on merkillepantavaa, että tässä yhteydessä otettiin käyttöön kriisinratkaisuvälineitä, kuten velkakirjojen arvon alaskirjaus, joiden avulla viranomaiset voivat toteuttaa pankin kriisinratkaisun hallitusti ilman, että turvaudutaan veronmaksajien rahoihin. Kriisinratkaisukehystä testattiin ensimmäisen kerran Banco Popularin kriisinratkaisun yhteydessä vuonna 2017, jolloin yhteinen kriisinratkaisuneuvosto päätti soveltaa kriisinratkaisutoimenpiteitä, ja kehys osoittautui toimivaksi.

Yleisemmin voidaan todeta, että eurooppalaisen kriisinratkaisukehysten täytäntöönpano on edelleen siirtymävaiheessa, sillä eräät sen merkittävistä osatekijöistä, kuten eurooppalaisten pankkien tappionkattamiskyvyn vahvistaminen, ovat edelleen keskeneräisiä. Tiettyjä elementtejä voidaan kuitenkin parantaa ja yhdenmukaistaa entisestään. Tällaisia toimia ovat muun muassa varhaista tilanteeseen puuttumista koskevan kehysten vahvistaminen poistamalla valvontatoimenpiteiden ja varhaista tilanteeseen puuttumista koskevien toimenpiteiden päällekkäisyydet, likviditeetin tarjoamista kriisinratkaisun läpikäyneille pankeille koskevan kehysten perustaminen, yhteisen lähestymistavan noudattaminen pankkien maksukyvyttömyyteen (ottamalla käyttöön hallinnollinen yhdenmukaistettu likvidaatioväline), keinojen etsiminen kotijäsenvaltioon ja vastaanottavaan jäsenvaltioon liittyvien kysymysten ratkaisemiseksi sekä yleisen tallettajien ensisijaisuuden käyttöönotto. Pankkien kriisinratkaisukehyksessä on lisäksi varmistettava tasapuolisen lähestymistavan soveltaminen kotijäsenvaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion etuihin tavalla, jolla edesautetaan pankkiunionin integroinnin syventämistä edelleen.

56. Mitä mieltä olette EJRK:n nykyisestä institutionaalisesta rakenteesta EKP:n alaisuudessa, kun otetaan huomioon sen konkreettiset saavutukset makrovakauseräilyssä? Onko mielestänne rahapolitiikan, makrovakauseräilyllä ja EKP:n valvontatehtävien välillä ristiriitoja?

EJRK perustettiin vastaukseksi yhteen rahoituskriisin keskeisimmistä havainnoista, joka koski tarvetta tehostaa rahoitusjärjestelmän makrovakauseräilyä ja asettaa se uuden toimintapolitiikan tehtäväksi. EJRK on perustamisestaan vuonna 2010 lähtien osallistunut aktiivisesti makrovakauseräilyllä kehittämiseen EU:ssa antamalla lukuisia suosituksia, varoituksia, lausuntoja ja muita julkaisuja erilaisista rahoitusalan vakauteen liittyvistä asioista, jotka koskevat niin pankkialaa kuin pankkimaailman ulkopuolisia aloja EU:ssa.

EJRK:n sijoittaminen EKP:n yhteyteen tuottaa myönteistä synergiaa, kun otetaan huomioon EKP:n ja kansallisten viranomaisten asiantuntemus ja nykyiset vastuualueet makro- ja mikrotason vakauseräilyllä valvonnan alalla. Luonnollisesti on tärkeää, että samalla näiden rakenteiden päätöksenteko on riippumaton. Ymmärtääkseni EJRK:n hallintoneuvosto ja EKP:n neuvosto tekevät päätöksiä itsenäisesti toisiinsa nähden, mikä on varmistettu EU:n lainsäädännön mukaisilla erillisillä päätöksentekoprosesseilla ja -elimillä.

57. Kun otetaan huomioon, että pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviä ja asetusta yhteisestä kriisinratkaisumekanismista on tarkistettu kokonaistappionsietokyvyn sisällyttämiseksi niihin, mitä mieltä olette laitoksista, jotka ovat niin suuria tai joiden sisäiset yhteydet ovat niin tiiviitä, että niitä ei voida päästää konkurssiin, säästöpankeista, EU:n pankkisektorin koko kannattavuuskysymyksestä ja pankkisektorin rakenteen kehittämisestä niin, että voidaan vastata reaalityn ja pitkän aikavälin rahoitukseen liittyviin tarpeisiin?

Kriisin jälkeisissä uudistuksissa keskeisenä pyrkimyksenä on ollut varmistaa, että mikään pankki, oli se miten suuri tahansa tai olivat sen sidokset miten tiiviitä tahansa, ei ole liian merkittävä kaatumaan, ja tämän tavoitteen saavuttamiseksi on ryhdytty huomattaviin toimintapoliittisiin toimiin. On olennaisen tärkeää, että pankkien kriisintarkaisu on mahdollista toteuttaa ja uskottavaa, ei aiheuta systeemisiä heijastusvaikutuksia eikä rasita veronmaksajia. Asiaan liittyvä toimi on muun muassa kokonaistappionsietokykyvaatimus, mutta se ei ole ainoa – myös kriisintarkaisulla, valvonnalla ja pääomittamisella on oma tehtävänsä.

Kokonaistappionsietokykyvaatimuksella edesautetaan tätä luomalla riittävät tappionsietokyky- ja pääomitusvalmiudet hallitun kriisintarkaisun toteuttamiseksi ja siten pankin muuttamiseksi purkamis- tai uudelleenjärjestämiskelpoiseksi. Euroalueen maailmanlaajuiset järjestelmän kannalta merkittävät pankit noudattavat niin riskiperusteisia kuin vipuvaikutukseen perustuvia siirtymävaiheen kokonaistappionsietokykyvaatimuksia ja lähestyvät tilannetta, jossa ne noudattavat kaikkia vaatimuksia täysimääräisesti. Kokonaistappionsietokykyvaatimus on jo myötävaikuttanut siihen, että euroalueen maailmanlaajuisen järjestelmän kannalta merkittävien pankkien tappionsietokyky on vahvistunut merkittävästi, ja vaatimuksen täytäntöönpano Euroopassa omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen kautta vahvistaa kyseistä kykyä entisestään, myös niiden pankkien osalta, jotka eivät kuulu edellä mainittujen pankkien joukkoon.

Kokonaistappionsietokykyvaatimuksella sekä yleisemminkin liian suuri kaatumaan -laitoksiin kohdistuvilla uudistuksilla todennäköisesti vähennetään pankeille annettua epäsuoraa tukea, mikä on haluttu vaikutus. Yleisesti ottaen tästä sääntelystä aiheutuvia kustannuksia on punnittava suhteessa liian suuri kaatumaan -ilmiön lopettamisen tarkeyteen, mikä tarkoittaa rahoitusvakauden lisäämistä ja kriisien todennäköisyyden ja vaikutusten vähentämistä. Aiempaa turvallisempi ja vakaampi pankkijärjestelmä hyödyttää sekä jatkuvaa, muuttumatonta rahoitusta että reaalitaloutta.

Finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmä käynnisti aiemmin tänä vuonna kattavan arvioinnin kriisin jälkeen käyttöön otetuista uudistuksista, joilla on määrä ratkaista liian suuri kaatumaan -ongelma. Siinä arvioidaan, toimivatko toteutetut uudistukset tarkoitettulla tavalla ja siten, että niillä vähennetään moraalikatoa ja järjestelmän kannalta merkittäviin pankkeihin liittyvää systeemistä riskiä. Arvioinnissa tarkastellaan myös uudistusten kokonaisvaltaisia vaikutuksia rahoitusjärjestelmään.

58. Millä tavoin pankkiunionissa voitaisiin puuttua tehokkaammin rahanpesuun, veronkiertoon ja terrorismin rahoitukseen? Mikä olisi EKP:n/YVM:n rooli tässä? Mikä olisi tehokkain tehtäväjako EKP:n ja Euroopan pankkiviranomaisen sekä jäsenvaltioiden kansallisten valvontaelinten välillä rahanpesun torjunnan kehyksen valvonnassa ja täytäntöönpanossa?

Rahanpesuun, veronkiertoon ja terrorismin rahoitukseen liittyviin riskeihin on puututtava muun muassa asianomaisia tehtäviään hoitavien eri viranomaisten välisellä yhteistyöllä. Tämä kävi ilmi Euroopan pankkialalla äskettäin todetuista rahanpesutapauksista sekä komission hiljan julkistamasta kertomuksesta, jossa kyseiset tapaukset käydään tarkasti läpi. Tässä mielessä vakavaraisuusdirektiiviin, viidenteen rahanpesunvastaiseen direktiiviin ja EPV-asetukseen viime aikoina tehdyt lainsäädäntömuutokset eri viranomaisten välisen yhteistyön tehostamiseksi ovat hyvin tervetulleita.

YVM on mikrotason vakauden valvoja, eikä se ole vastuussa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta. Tämä vastuu kuuluu kansallisille valvontaviranomaisille. EKP:n odotetaan kuitenkin ottavan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit huomioon esimerkiksi valvojan tarkastus- ja arviointiprosessissa tai kun se arvioi johtokuntien jäsenten soveltuvuutta, sillä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevilla kysymyksillä voi olla merkittäviä seurauksia vakavaraisuudelle.

Euroopan pankkiviranomaisen roolia on hiljan vahvistettu, jotta se voi avustaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan valvontaa koskevien lähestymistapojen koordinoimisessa ja yhdenmukaistamisessa, ja tämä on myönteinen kehityskulku, jotta voidaan varmistaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan johdonmukainen valvonta koko EU:ssa. Vaikka EKP, kansalliset vakavaraisuusvalvontaviranomaiset ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan valvontaviranomaiset sekä EPV hoitavat kaikki erilaisia tehtäviä, on tärkeää, että kaikkien asianomaisten viranomaisten harjoittama valvonta on tehokasta rahanpesun riskien lieventämisessä ja sen vahingon estämisessä, joka rahanpesu voi aiheuttaa pankin kannattavuudelle, rahoitusjärjestelmälle ja koko taloudelle.

59. Äskettäisessä Maltaan Pilatus-pankin asiassa EKP:llä oli oikeudellisia vaikeuksia peruuttaa lainanantajan toimilupa sen jälkeen, kun pankin puheenjohtaja pidätettiin maaliskuussa Yhdysvalloissa rahanpesu- ja pankkipetosepäilyjen takia. Väitteiden mukaan peruutuksen viivästyminen johtui epäselvistä säännöistä ja kansallisten valvojien liiallisesta harkintavallasta. Millaisiksi arvioitte EKP:n oikeudelliset ja tekniset valmiudet estää rahanpesua ja toimia tehokkaasti tällaisissa tilanteissa tulevaisuudessa pankin nykyisten vakavaraisuusvaltuuksien perusteella?

YVM-kehyksen mukaisesti vähemmän merkittävät laitokset, kuten Pilatus Bank, ovat kansallisen toimivaltaisen viranomaisen suoran vakavaraisuusvalvonnan alaisia. EKP vastaa kuitenkin lupien myöntämisestä ja peruuttamisesta sekä hankittujen määräosuuksien arvioimisesta kaikkien YVM:n piiriin kuuluvien luottolaitosten osalta pääasiassa kansallisten toimivaltaisten viranomaisten antamien ehdotusten perusteella. Toimivalta sen valvomiseksi, että pankin noudattavat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia, kuuluu asianomaisille kansallisille viranomaisille, ja rahanpesurikosten tutkiminen on kansallisten lainvalvontaviranomaisten vastuulla, mutta EKP ottaa vakavaraisuusarvioinneissaan huomioon kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta saamansa rahanpesun torjuntaan liittyvät tiedot ja arviot, myös lupien peruuttamisen, sovellettavan oikeudellisen kehyksen mukaisesti. Tässä yhteydessä EKP turvautuu asianomaisiin kansallisiin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaaviin viranomaisiin ja tekee niiden kanssa tiivistä yhteistyötä.

Vastatoimena viimeaikaisiin rahanpesutapauksiin EU on käynnistänyt useita oikeudellisia ja operatiivisia aloitteita vakavaraisuuden valvojien, myös EKP:n, aseman lujittamiseksi, rahanpesuun liittyvien huolien huomioon ottamiseksi vakavaraisuusvalvonnan yhteydessä sekä vakavaraisuuden valvojien ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan valvontaviranomaisten yhteistyön tehostamiseksi. Näiden aloitteiden joukkoon kuuluu muun muassa toimenpiteitä, joilla on tarkoitus parantaa viranomaisten välistä tietojenvaihtoa sekä vakavaraisuuden valvonnan koordinointia ja johdonmukaisuutta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan ongelmiin puuttuttaessa.

60. Miten arvioisitte EU:n viimeaikaisten skandaalien jälkeen, että rahanpesun riskit otetaan huomioon, kun EKP arvioi pankkien rahoitusvakautta? Pidätekö tarpeellisena keskittää rahanpesua koskeva valvonta EU:ssa yhdelle virastolle tai mekanismille ja sallia tällä välin toimivaltaisten viranomaisten käyttää verotustietoja rahanpesun torjuntaa koskeviin tarkoituksiin?

Äskettäiset tiedot väitetystä rahanpesusta Euroopan pankkialalla ovat tuoneet aiempaa selvemmin esille tarpeen parantaa edelleen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan kehystä. Sisämarkkinoiden suojelemiseksi voi olla tarpeen harkita yleiseurooppalaisempaa lähestymistapaa, kun otetaan huomioon, että nykyinen kehys voi vain olla yhtä tehokas kuin sen heikoin täytöntöönpano kansallisella tasolla. Mitä tulee rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan valvonnan keskittämiseen, olen pannut merkille, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen

torjunnan tehostamista EU:ssa käsittelevässä komission tiedonannossa esitettiin eräitä vaihtoehtoja, joita olisi harkittava. Kyse on seuraavista: i) rahanpesunvastaisen direktiivin muuttaminen EU:n asetukseksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sääntöjen yhdenmukaistamiseksi entisestään, ii) erityisten rahanpesun torjuntaa koskevien valvontatehtävien osoittaminen unionin elimelle rahoituslalla toteutettavan rahanpesun torjuntaa koskevan valvonnan korkean laadun ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi ja iii) aiempaa tehokkaamman koordinoituneen mekanismin kehittäminen rahanpesun selvittelykeskusten rajatylittävän yhteistyön tukemiseksi.

Lopuksi, vaikka pankkien toiminnan yhdenmukaisuutta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten kanssa valvotaan tällä hetkellä jäsenvaltioitasolla ja siitä vastaavat kansalliset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa toteuttavat viranomaiset, EKP:n olisi kuitenkin valvontatehtävänsä puitteissa ja sitä hoitaessaan suhtauduttava hyvin vakavasti rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin. Tässä mielessä tietojenvaihto vakavaraisuuden valvojien ja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa valvovien viranomaisten kanssa voi olla keskeisen tärkeää EKP:n tukemiseksi siinä, että se ottaa rahanpesuun liittyvät riskit huomioon vakavaraisuusvalvontaa koskevissa arvioinneissaan.

61. Verrattuna euroalueeseen Yhdysvaltojen rahoitusala on yhdentyneempi, mikä on äärimmäisen tärkeää, kun halutaan lieventää vakavien häiriöiden vaikutuksia (häiriönsietokyky). Globaali rahoituskriisi paljasti kuitenkin rahoitusverkostojen häiriönsietokykyisen mutta samalla haavoittuvaisen luonteen: samat piirteet, jotka tietyissä olosuhteissa tekevät järjestelmistä kestävämpiä, saattavat toisissa olosuhteissa toimia merkittävinä systeemisen riskin ja epävakauden aiheuttajina. Onko rahoitusalan syvempi yhdentymisen aina sopuisuudessa rahoitusvakaustavoitteen kanssa? Mitä tavoitteita pääomamarkkinaunionille pitäisi asettaa?

Maailmanlaajuinen rahoituskriisi toi esille sen, että finanssimarkkinoiden yhdentymisen ja rahoitusvakauden välillä on löydettävä kompromissi. Yhtäältä finanssimarkkinoiden yhdentymisen vähentää maa- ja alakohtaisista haavoittuvuuksista johtuvia epäsystemaattisia riskejä monipuolistamalla reaali-talouden rahoituslähteitä ja jakamalla riskejä eri maiden kesken. Toisaalta syvemmät keskinäiset yhteydet voivat myös lisätä paikallisten rasitteiden leviämiskä, jolloin pienet häiriöt saattavat häiritä rahoitusmarkkinoiden normaalia toimintaa. Kriisi osoitti, että sääntelyn ja valvonnan avulla tässä kompromississa on päästävää tasapainoon.

Kriisin jälkeen toteutettujen sääntelyä, valvontaa ja kriisinhallintaa koskevien uudistusten, joista on mainittava erityisesti pankkiunionin perustaminen ja EU:n makrotason vakauden valvonnan kehityksen kehittäminen, tavoitteen pääomamarkkinaunioni antaa mahdollisuuden lisätä yhdentymisestä saatavia hyötyjä ilman, että rahoitusvakaus vaarantuu. Pääomamarkkinaunionille asetetuilla tavoitteilla voi olla ratkaiseva merkitys myös muokatessa EU:n rahoitusympäristöä ja valvontamarkkitehtuuria brexitistä aiheutuviin haasteisiin vastaamiseksi. Sen päätavoitteita ovat eurooppalaisten rahoitusalan ulkopuolisten yritysten rahoituslähteiden monipuolistaminen ja investointien rajatylittävän ulottuvuuden vahvistaminen EU:ssa. Tämä puolestaan vahvistaisi rahoitusjärjestelmän kykyä sietää maa- ja alakohtaisia riskejä, toisi mahdollisesti hyvinvointihyötyjä jakamalla riskejä maiden välillä ja edistäisi rahapolitiikan tasaista välittymistä. Pääomamarkkinaunionilla pyritään myös lisäämään rajatylittävää oman pääoman ehtoista rahoitusta sekä varojen ristiinostamista euroalueella/EU:ssa ja syventämään siten yksityisiä riskinjakomekanismeja maiden välillä ja tasoittamaan kulutuksen kasvua. Pääomamarkkinaunioni mahdollistaa lisäksi häiriöitä sietävän rajatylittävän yhdentymisen ulkomaisten suorien sijoitusten, ulkomaisten pääomien ja pidemmän maturiteetin velkojen liikkeeseenlaskun välityksellä.

Pidän myönteisenä eurooppalaisten pääomamarkkinoiden kehittämisessä tähän mennessä saavutettua edistystä. Työmme ei kuitenkaan ole vielä valmis. EU:n pääomamarkkinoiden

yhdentymistä olisi vietävä eteenpäin muun muassa asianmukaisella sääntelyllä sekä noudattamalla pankkien ulkopuoliseen rahoitusalaan makrotason vakauteen keskittyvää lähestymistapaa, jotta varmistetaan rahoitusvakaus. Viime kädessä aidosti yhentyneen pääomamarkkinaunionin yhteydessä olisi sovellettava yhtenäistä valvontakehystä.

62. Mitä mieltä olette Benesin ja Kumhofin vuonna 2012 laatimasta IMF:n raportista ”The Chicago Plan Revisited” sekä sen taustalla alun perin olevista ajatuksista? Katsotteko, että raportissa ehdotetuilla pankkialan uudistuksilla edistettäisiin systeemisten haavoittuvuuksien vähentämistä?

Mainitsemassanne IMF:n työasiakirjassa tarkastellaan niin kutsuttua Chicagon suunnitelmaa, jonka esitti ensimmäisenä Chicagon yliopiston professori Henry Simons suuren laman jälkeen. Kyseisen suunnitelman, joka tunnetaan myös ”suppeana pankkitoimintana”, kaksi keskeistä osatekijää ovat seuraavat: ensinnäkin pankeilta olisi edellytettävä, että niiden talletukset ovat 100-prosenttisesti valtion liikkeeseen laskemien arvopapereiden takaamia, ja toiseksi pankeilta olisi vaadittava, että ne voivat rahoittaa uusia lainoja ainoastaan edellisten tilikausien voitoilla tai lainaamalla varoja suoraan valtiolta.

Suppean pankkitoiminnan puolestapuhujat väittävät, että näin poistetaan talletuspaon uhka, varmistetaan, että valtion hallitsee luottosykliä estämällä yksityisiä pankkeja kontrolloimasta lavean rahan tarjontaa, ja vähennetään julkisen ja yksityisen sektorin velkaantumista. Henkilökohtaisesti epäilen, onko tuollainen suunnitelma sen enempiä toivottava kuin tarpeellinenkaan. En ole vakuuttunut siitä, että on hyvä ajatus poistaa yksityisiltä pankeilta mahdollisuus vaikuttaa lavean rahan tarjontaan, sillä ei ole takeita siitä, että valtio pystyisi yleisesti ottaen toimimaan menestyksekkäämmiin reaalityn rahoittamisessa. Sitä paitsi jos pankkien lainantokykyä rajoitetaan merkittävästi, voidaan olettaa, että yksityiset luotot siirtyvät nopeasti rahoitusjärjestelmän sääntelemättömiin osiin, ja tämän seurauksia emme voi tietää.

Nyt kun rahoituskriisistä on kulunut vuosikymmen, pankit ovat kaiken kaikkiaan paljon aiempaa turvallisempia. Nykyään pankeilta edellytetään enemmän ja laadukkaampaa pääomaa kuin ennen kriisiä. Niiden odotetaan myös ylläpitävän huomattavia laadukkaiden likvidien varojen puskureita, jotta ne voivat vastata veloistaan myös silloin, kun markkinat eivät toimi. Olemme edistyneet merkittävästi liian suuri kaatumaan -ongelman ratkaisemisessa erityisesti vaatimalla pankkeja laskemaan liikkeeseen lainoja, joiden takaisin maksamatta jättämisen ne kestävät ja jotka voidaan muuttaa pääomaksi, jos pankki kaatuu, ja siten on vähennetty veronmaksajiin kohdistuvia riskejä. Makrovakauden valvontavälineiden avulla voidaan lisäksi vahvistaa rahoitusjärjestelmän kestävyyttä, räätälöidä vaatimuksia taloussuhdanteiden vaihteluihin ja puuttua rakenteellisiin systeemiin riskeihin tietyillä markkinoilla tai maantieteellisillä alueilla.

Tässä vaiheessa olisi keskityttävä kriisin jälkeisten rahoitusuudistusten täysimääräiseen, oikea-aikaiseen ja johdonmukaiseen täytäntöönpanoon. Ennen kuin käynnistämme uusia pitkälle meneviä muutoksia, meidän olisi arvioitava perusteellisesti kyseiset uudistukset, jotta voidaan varmistaa, että ne toimivat suunnitellusti.

63. Useille merkittävälle yksityisille ja julkisen sektorin joukkovelkakirjoille Euroopassa on ominaista negatiivinen tuotto. Onko tällä vaikutuksia rahoitusvakauteen, ja jos on, miten tähän olisi puututtava?

On totta, että hyvin suurta osaa arvostetuista valtion joukkovelkakirjoista sekä merkittävää osaa rahoitusalan ulkopuolisen yrityksen liikkeeseen laskemista joukkolainoista myydään negatiivisin tuotoin. Tämä koskee jopa joukkovelkakirjoja, joilla on hyvin pitkä maturiteetti. Vaikka

rahoitusehtojen helpottuminen voikin tukea makrotaloudellista ympäristöä ja hyödyttää rahoitusvakautta, siihen liittyy myös eräitä rahoitusvakauteen kohdistuvia riskejä, joita on seurattava tarkasti.

Ensinnäkin koska joukkovelkakirjojen negatiivisen tuoton johdosta rahoitusehdot ovat helpot kyseisten joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijalle, liikkeeseenlaskija saattaa olla taipuvainen ottamaan lisäriskejä tai velkaantumaan enemmän, mitä voitaisiin erilaisissa olosuhteissa pitää liiallisena. Siinä määrin kuin valtion joukkolainojen tuotot toimivat myös pankkien luottojen vertailuarvoina, nämä riskit voivat koskea lainanottajia yleisemminkin yritysten ja valtion joukkolainamarkkinoiden ulkopuolella.

Toinen vaikutus on varallisuuden, kuten asuin- ja liikekiinteistöjen hinnat, arvonnousu, joka saattaa olla yhteydessä joukkovelkakirjojen negatiiviseen tuottoon, kun sijoittajat mukauttavat sijoitussalkkujaan sen johdosta. Ympäristössä, jossa korkotaso on korkeampi, niin luotonottajien takaisinmaksukyky kuin vakuuksien arvot voivat olla heikompia. Tämä saattaa lisätä luottoriskiä velkojien salkuissa, pankit mukaan luettuina.

Negatiivinen tuottoympäristö vaikuttaa myös joukkovelkakirjoihin sijoittajiin. Sitkeästi heikot sijoitustulot muodostavat haasteen vakuutuslalle ja eläkerahastoille, koska ne ovat panostaneet voimakkaasti matalatuottoisiin joukkovelkakirjalainoihin ja muihin kiinteätuottoisiin varoihin. Niiden salkkujen keskimääräinen tuotto on heikentynyt merkittävästi viime vuosina. Se heikkenee todennäköisesti entisestään, kun vanhemmat korkeamman tuoton joukkovelkakirjat vähitellen erääntyvät ja niiden tilalle otetaan uusia, vähemmän tuottavia joukkovelkakirjoja. Tietyn kannattavuustason ylläpitämiseksi eräät sijoittajat ovat lisänneet luotto- ja duraatorisikin määrää salkuissaan.

Kaikki nämä riskit olisi otettava huomioon asianmukaisten valvontatoimien yhdistelmällä, myös mikro- ja makrotason vakauden valvontaa koskevilla toimintapolitiikoilla, jotka on räätälöity asianmukaisesti erilaisia riskejä varten sekä rahoitusjärjestelmän eri osia varten.

64. Mitä mieltä olette EKP:iin kohdistuvien eturistiriitojen ehkäisemisestä? Onko tarpeen tehdä muutoksia, jotta voidaan varmistaa EKP:n riippumattomuus rahoitusalaista?

EKP:lle on annettu yleistä etua palvelevia tehtäviä. Tämän vuoksi EKP:n päättävien elinten jäsenten ja pankin henkilöstön olisi noudatettava korkeimpia eettisiä normeja, ei ainoastaan eturistiriitojen välttämiseksi vaan myös riippumattomuuden, koskemattomuuden, vastuuvollisuuden ja avoimuuden varmistamiseksi.

Käsittääkseni EKP on ottanut käyttöön vankkoja toimia koskemattomuutensa suojaamiseksi ja on tällöin ottanut huomioon niin Euroopan parlamentin kuin Euroopan oikeusasiamiehen ja kansalaisjärjestöjen, kuten Transparency Internationalin, antamat suositukset ja ehdotukset. Hiljan julkistettuja yhteisiä käytännesääntöjä sovelletaan sekä korkeisiin virkamiehiin, joiden kanssa EKP on tehnyt työsopimuksen, että jäsenvaltiot ovat nimittäneet kansallisten sääntöjensä mukaisesti. Käytännesääntöt sisältävät erityisiä sääntöjä toimintaan palvelussuhteen päätyttyä, yksityisiin rahoitustoimiin ja suhteisiin edunvalvontaryhmiin liittyvien eturistiriitojen käsittelemiseksi ja ehkäisemiseksi ja toimenpiteitä, joilla on puututtava tapauksiin, joissa vaatimuksia ei ole noudatettu, sekä velvollisuuden julkaista sidonnaisuuksia koskeva ilmoitus. EKP:n henkilöstöä koskevissa eettisissä säännöissä keskitytään lisäksi eturistiriitojen hallintaan.

EKP:llä on myös erityisiä järjestelmiä ja käytäntöjä, joilla se varmistaa riippumattomuutensa rahoitusalan suhteen ja joita sovelletaan sekä sen sääntömääräisiin ja jäsenneltyihin kokouksiin että kahdenväliisiin tapaamisiin. Korkean tason vuoropuheluiden tai kontaktiryhmien yhteydessä

rahoitusalan (ja muun kuin rahoitusalan) kanssa käytävien säännöllisten jäseneltyjen kokousten osalta kyse on muun muassa avoimuutta sekä hyvää hallintotapaa, eettistä toimintaa ja koskemattomuutta koskevista määräyksistä. Ryhmien kokoonpanoa ja jäsenten valintaperusteita sekä ryhmien kokouksia koskevat tiedot on julkaistu EKP:n verkkosivustolla. EKP:llä on samoin myös erityiset säännöt, joilla varmistetaan EKP:n korkeiden virkamiesten ja rahoitusmarkkinoiden edustajien välisten kahdenvälisen kokousten rehellisyys, avoimuus ja vastuuvollisuus, ja näitä kokouksia koskevat tiedot on yleensä sisällytetty julkistettuihin virkamiesten kokouskalentereihin.

On toki tärkeää olla sortumatta itsetyytyväisyyteen ja pyrkiä aina siihen, että myös nämä kehykset heijastavat asianmukaisesti viimeisimpiä kehityskulkuja ja parhaita käytäntöjä.

D. EKP:n toiminta sekä demokraattinen vastuu ja avoimuus

65. Mikä on henkilökohtainen kantanne työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun EKP:ssä? Mitä mieltä olette siitä, että EKP:n ainutlaatuisen riippumattomuuden vuoksi sen henkilöstöön ei sovelleta sen enempää EU:n henkilöstösääntöjä, EU:n toimielinten palvelussuhteen ehtoja kuin Saksan työlaainsäädäntökään?

EKP:ssa sovelletaan kattavaa kuulemis- ja tiedotuskehystä suhteissa henkilöstön edustajiin (vaaleilla valittuun henkilöstökomiteaan ja tunnustettuun ammattiyhdistykseen, IPSO). Kehyksen mukaisesti pääjohtaja tai hänen edustajansa kokousta säännöllisesti henkilöstön edustajien kanssa. Lisäksi palvelujohtaja, joka raportoi neuvostolle pääjohtajan kautta, on keskeisessä asemassa EKP:n työmarkkinavuoropuhelussa ja EKP:n henkilöstöosastolla. Odotan innostuneena kaikkien EKP:n henkilöstön jäsenten sekä heidän valittujen edustajiensa tapaamista, mikä tarjoaa minulle myös tilaisuuden kuulla enemmän heidän huolenaiheistaan.

Olen tietoinen, että EKP:n henkilöstöön ei sovelleta suoraan ulkoisia työ- tai työsuhtesääntöjä, mutta EKP määrittää kuitenkin henkilöstönsä palvelussuhteen ehdot unionin primaarioikeuden perusteella. EKP on velvollinen noudattamaan kaikissa jäsenvaltioissa sovellettuja yleisiä oikeusperiaatteita, Euroopan unionin oikeuden yleisiä periaatteita sekä jäsenvaltioille osoitettuihin sosiaalipolitiikkaa koskeviin EU:n asetuksiin ja direktiiveihin sisältyviä sääntöjä. Lisäksi Euroopan unionin perusoikeuskirja on osoitettu kaikille unionin toimielimille.

EKP:n palvelussuhteen ehdot sekä niiden täytäntöönpano yksittäisissä tapauksissa kuuluvat viime kädessä myös unionin tuomioistuimen harjoittaman laillisuusvalvonnan piiriin.

66. Katsotteko, että on tarpeen ottaa käyttöön mekanismeja, joilla seurataan ja tarkastellaan EKP:n neuvoston jäsenten toimintaa ja soveltuvuutta EU:n tasolla?

Euroalueen keskuspankkina ja pankkivalvojana EKP:n olisi pyrittävä noudattamaan korkeimpia hyvän toimintatavan ja hallinnon normeja maineensa ja riippumattomuutensa suojelemiseksi.

Nähdäkseni hiljan hyväksytyllä EKP:n korkeita virkamiehiä koskevilla yhteisillä käytännesäännöillä pyritään asettamaan tiukat vaatimukset hyvälle toimintatavalle ja hyvälle hallinnolle. Niissä otettiin käyttöön kaikkia neuvoston, johtokunnan ja valvontaelimen jäseniä koskeva velvollisuus julkaista vuosittain sidonnaisuuksia koskeva ilmoitus, millä otettiin huomioon Euroopan parlamentin ja kansalaisjärjestöjen esittämät pyynnöt ja Euroopan oikeusasiamiehen suositukset.

Kyseisissä ilmoituksissa henkilökohtaiset, ammatilliset ja taloudelliset sidonnaisuudet ilmoitetaan täysin avoimesti. Taloudellisten sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuudelle ei ole asetettu alarajaa,

ja EKP on korostanut, että sen rahoitusosuuksiin ja rahoitustoimiin soveltamat valvontasäännöt ovat tiukimmat kaikkien unionin toimielinten joukossa. Korkeiden virkamiesten sidonnaisuuksia koskevaa avoimuutta täydentää se, että heidän kokouksalenterinsa julkistetaan kuukausittain.

Mielestäni kaikki nämä säännöt yhdessä tarjoavat merkittävän takeen hyvän toimintatavan varmistamisesta.

67. Euroopan parlamentin rooli EKP:n vastuuvollisuudessa on keskeinen. Mitä johtopäätöksiä voitte tehdä, kun vertaatte tätä muihin lainkäyttöalueisiin (esimerkiksi Yhdysvaltain kongressi ja Yhdysvaltain keskuspankki, Euroopan parlamentti ja EKP sekä Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentti ja Bank of England)?

Keskuspankin riippumattomuutta koskeva periaate on palvellut keskuspankkeja ympäri maailman – ja EKP:tä – erittäin hyvin, minkä osoituksena on riippumattomuuden ja hintavakauden (empiirisesti hyvin perusteltu) vahva keskinäinen suhde. Keskuspankin vahva riippumattomuus on kuitenkin vain kolikon toinen puoli. Toisella puolella on keskuspankin suuri vastuuvollisuus: se lujittaa keskuspankin uskottavuutta vahvistamalla keskuspankin toimille osoitettua tukea ja luottamusta kyseiseen instituutioon.

Voimakkaan vastuuvollisuussuhteen varmistaminen muodostaa näin ollen jatkuvan haasteen keskuspankeille ja niiden asianomaisille parlamenteille. Viime vuosina EKP ja Euroopan parlamentti ovat vastanneet tähän haasteeseen kehittämällä vastuuvollisuusjärjestelyjä, jotka kestävät hyvin vertailun muiden merkittävien, edistyneiden talouksien keskuspankkien kanssa. Esimerkiksi Yhdysvaltojen keskuspankin johtokunnan puheenjohtaja on neljä kertaa vuodessa kongressin kuultavana (kaksi kertaa senaatissa ja kaksi kertaa edustajainhuoneessa); EKP:n pääjohtaja saapuu viisi kertaa vuodessa kuultavaksi Euroopan parlamenttiin (neljä kertaa talous- ja raha-asioiden valiokuntaan ja kerran täysistuntoon).

Muiden lainkäyttöalueiden käytäntöjen matkimisen sijaan pidän kuitenkin olennaisimpana sitä, että EKP:n vastuuvollisuusjärjestelyt pysyvät pankin tehtävien ja vastuualueiden tasalla ja että ne kehittyvät, jos ja kun se on tarpeen, edelleen perussopimuksessa vahvistetun kehysten pohjalta ja noudattaen täysin keskuspankin riippumattomuuden periaatetta sekä instituution mukana ja kansalaisten vastuuvollisuusvaatimusten mukaisesti. Nykyisen suhteen pohjalta jatkaen on tärkeää – ja EKP:n omien etujen mukaista – varmistaa, että nämä kaksi toimielintä pitävät yllä hedelmällistä vuoropuheluaan, jolloin EKP saa tilaisuuden perustella päätöksiään ja parlamentti saa mahdollisuuden tarkastella EKP:n toimintalinjoja. Tällä tulokseksella vuoropuhelulla parannetaan lisäksi yleistä ymmärrystä EKP:n toimintalinjoista ja saadaan aikaan parempia taloudellisia tuloksia: IMF:n tutkimuksen mukaan taloudet kestävät häiriöitä paremmin, jos niiden rahapolitiikkaan luotetaan enemmän ja jos niiden riippumattomien keskuspankkien viestintä on selkeää.

68. Mitä mieltä olette Euroopan parlamentin ja EKP:n pääjohtajan välisestä rahapoliittisesta vuoropuhelusta? Mitkä toimenpiteet ja tulevat uudistukset vahvistaisivat mielestänne EKP:n demokraattista vastuuvollisuutta Euroopan parlamentille?

Uskon vuoropuheluun ja mielipiteiden vaihtoon ja siksi pidän myönteisenä, että EKP ja Euroopan parlamentti ovat viime vuosina kehittäneet vastuukäytäntöjä, jotka eivät pelkästään vastaa perussopimuksen vaatimuksia vaan ovat menneet niitä pidemmälle ja noudattavat täysin myös perussopimuksessa vahvistettua keskuspankin riippumattomuutta koskevaa periaatetta.

Esimerkiksi, kun EKP julkaisee vuosikertomuksen perussopimuksen vaatimusten mukaisesti, parlamentti antaa siitä nykyään vuosittain päätöslauselman, ja seuraavana vuonna EKP julkistaa päätöslauselmaa koskevan palautteensa ja pitää siten yllä aitoa vuoropuhelua näiden kahden toimielimen välillä. Euroopan parlamentin päätöslauselma on edelleen EKP:n toiminnan tärkeä osatekijä, sillä se sisältää Euroopan kansalaisten edustajien näkemykset EKP:n toimista ja toimintalinjoista.

Lisäksi EKP:n pääjohtajan kuulemistilaisuudet parlamentissa ovat osoittautuneet keskeiseksi foorumiksi keskustelulle EKP:n toiminnan tuloksista, sillä se antaa kansalaisille mahdollisuuden muodostaa kantansa keskuspankin halukkuuteen ja kykyyn saavuttaa tavoitteensa. Tämän lisäksi Euroopan parlamentin pyytämät varta vasten järjestetyt EKP:n johtokunnan jäsenten kuulemiset ovat antaneet mahdollisuuden keskustella tarkasti rajatuista keskeisistä kysymyksistä. Näiden keskustelujen lisäksi Euroopan parlamentin jäsenten esittämällä kysymyksillä ja EKP:n pääjohtajan niihin antamalla vastauksilla on laajennettu toimielinten vuoropuhelua niin, että se ei enää rajoitu fyysisiin tapaamisiin ja siinä voidaan keskittyä kysymyksiin, jotka ovat erityisen merkityksellisiä tietyille kohderyhmille tai jotka ovat luonteeltaan hyvin teknisiä.

Kun EKP:lle osoitettiin uusia valvontatehtäviä vuonna 2014, niihin liitettiin samalla erityisiä vastuuvollisuusjärjestelyjä. Euroopan parlamentin ja EKP:n toimielinten välisessä sopimuksessa määritetään perussopimuksen ja YVM-asetuksen mukaisesti hyvin erityiset vastuuvollisuuskanavat, joilla varmistetaan, että parlamentaarikot voivat tarkastella perusteellisesti EKP:n valvontatehtävää, ja näitä kanavia onkin käytetty laajasti viiden viimeisen vuoden aikana

Näiden menestyksekkäiden kokemusten pohjalta EKP:n ja Euroopan parlamentin välistä vuoropuhelua voidaan vahvistaa entisestään ottaen täysimääräisesti huomioon EKP:n riippumattomuuden ja parlamentin roolin. IMF:n toimitusjohtajana vahvistin laitoksen avoimuuskäytäntöjä ja sen valmiutta pitää yllä yhteyksiä mahdollisimman laajan yleisön kanssa. Euroopan parlamentti ja erityisesti talous- ja raha-asioiden valiokunta voivat jatkossa toimia keskeisenä foorumina, jolla varmistetaan EKP:n avoimuus ja luodaan avoin ja hedelmällinen vuoropuhelu moninaisten sidosryhmien, poliittisten päättäjien ja Euroopan kansalaisten kanssa.

69. Mitä EKP voisi käytännössä tehdä, jotta se saisi tulevaisuudessa naishakijoita EKP:n huippuvirkoihin ja jotta se voisi parantaa yleistä sukupuolten moninaisuutta EKP:ssä? Kuinka aiotte henkilökohtaisesti parantaa sukupuolten edustuksen tasapainoa EKP:ssä? Milloin odotatte ensimmäisiä tuloksia tässä asiassa?

Keskustelusta sukupuolten tasapuolisesta edustuksesta on viime vuosina tullut yhä tärkeämpi osa keskuspankkien asialistaa ja se on ollut tärkeällä sijalla sekä Kansainvälisen valuuttarahaston että EKP:n strategisella agendalla. On tärkeää hyödyntää tätä myötätuulta nykyisten aloitteiden vauhdittamiseksi ja tämän tavoitteen edistämiseksi.

Sukupuolten tasa-arvo muodostaa monimutkaisen haasteen, eikä sukupuolten välisen kuilun umpeen kuromiseen ole yleispätevää ratkaisua. Tiedossamme on kuitenkin monenlaisia välineitä, jotka ovat osoittautuneet toimiviksi. Tällaisia ovat muun muassa kohdennetut toimet ja edistymisen seuraaminen osaamisen johtamissyklin aikana – alkaen palvelukseenotosta ylennysprosesseihin saakka – vinoutumien vähentämiseksi ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien luomiseksi, tietojen strateginen käyttö, ulkoiset vertailuanalyysit mukaan luettuna, rahoituspalvelujen uudelleenbrändäys yleisellä tasolla alan muuttamiseksi houkuttavammaksi naisille sekä yhteistyö naispuolista johtajuutta puolustavien miesten kanssa.

Jotta pyrkimyksissä monimuotoisuuden ja osallisuuden edistämiseksi saadaan aikaan tuloksia, kulttuurisia ja toimintatapojen muutoksia on toteutettava kaikilla tasoilla: kaikkien työntekijöiden, keskijohdon ja ylimmän johdon on tehtävä osansa, kuten sain todeta IMF:ssä, jossa haasteet olivat samat kuin EKP:ssä tässä suhteessa. Olen varma, että EKP voi parantaa merkittävästi sukupuolten tasapuolista jakaumaa, myös henkilöstönsä monimuotoisuutta monien muiden parametrien ohella.

70. Miten EKP:n vastuuvollisuutta Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle voitaisiin mielestänne parantaa toiminnan tehokkuuden kannalta? Missä menee mielestänne tilintarkastustuomioistuimen toimeksiannon raja? Katsotteko, että tilintarkastustuomioistuimen toimeksianto olisi ymmärrettävä mahdollisimman laajaksi ja että se käsittää myös oikeuden tutustua kaikkiin merkityksellisiin asiakirjoihin?

Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuin (ETT) on tärkeä ratas unionin toimielinjärjestelmässä, ja sen ulkopuolisena antamat neuvot ovat usein hyödyllisiä vakiintuneita prosesseja uudelleen arvioitaessa ja pyrittäessä pysymään innovatiivisena. Tuen siksi täysin sen työtä, joka edellyttää pääsyä kaikkiin ETT:n toimeksiantoon liittyviin asiakirjoihin.

Primaarioikeudessa ETT:lle on EKP:n osalta annettu erityinen tarkastustoimeksianto, jossa keskitytään EKP:n hallinnon tehokkuuden arvioimiseen. EKP hyötyy siitä, että ETT arvioi, mikä käytettyjen resurssien ja tavoitteiden saavuttamisen paras tasapaino. Toisaalta merkittävien päätösten sisällön ja tarkoituksenmukaisuuden arvioiminen ei kuulu ETT:n kohdennetun toimeksiannon piiriin, ja tällä rajanvedolla suojellaan EKP:n riippumattomuutta.

71. Pitäisikö mielestänne EKP:n soveltaa sisäisesti uudessa direktiivissä unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta vahvistettuja normeja? Milloin odotatte EKP:n ottavan käyttöön erityisiä menettelyjä väärinkäytösten paljastajien suojelemiseksi?

Tiedän, että väärinkäytösten paljastajilla on EKP:ssä käytettävissään sisäisiä ja ulkoisia kanavia, mutta ymmärrän myös, että tilanteessa on parantamisen varaa.

Minulle on kerrottu, että EKP:n johtokunta on asettanut keskuspankissa sovelletun väärinkäytösten paljastajia koskevan kehyksen parantamisen yhdeksi strategiseksi painopisteeksi vuosina 2018–2020. Tämä antaa EKP:lle mahdollisuuden tarkastella huolellisesti vaatimuksia, jotka on asetettu asiaan liittyvissä säädöksissä, kuten huhtikuussa 2019 hyväksytyssä väärinkäytösten paljastajia koskevassa Euroopan parlamentin direktiivissä, jossa ehdotetaan yhteisiä vähimmäisvaatimuksia väärinkäytösten paljastajien suojelemiseksi, ja muita viiteinstituutioissa sovellettuja parhaita käytäntöjä, toimintapolitiikkoja ja menettelyjä sekä Euroopan tietosuojavaltuutetun ja Euroopan parlamentin suosituksia.

Katson, että kaikilla elimillä on oltava käytössä vankka järjestelmä, joka tarjoaa väärinkäytösten paljastajille asianmukaisia raportointikanavia sekä riittävän suojan. On EKP oman edun mukaista pitää yllä tällaista järjestelmää ja tällaisia prosesseja, ei pelkästään puhtaasti riskinhallinnan näkökulmasta, vaan myös kannustimien tarjoamiseksi ja sellaisen toimintakulttuurin ja työympäristön juurruttamiseksi, jossa tehdään yksiselitteisesti selväksi, että epäkohdista puhumiseen ei ainoastaan kannusteta, vaan sitä myös odotetaan viime kädessä toimielimen ja sen henkilöstön edun ja terveyden vuoksi.

72. Mitä mieltä olette siitä, että neuvosto jätti kerran aiemmin ottamatta huomioon Euroopan parlamentin lausunnon EKP:n johtokunnan jäsenen nimittämisestä?

Pidän erittäin suuressa arvossa Euroopan parlamentin asemaa EU:n kansalaisten suoraan valitsemana edustajana, myös sen roolia EKP:n johtokunnan jäsen ehdokkaiden taustojen tarkastajana osana lausuntoa, jonka se antaa EU:n primaarilainsäädännön mukaisesti. Minun ei kuitenkaan kuulu puuttua toimielinten välisiin asioihin, joissa osapuolina ovat tässä tapauksessa neuvosto ja Euroopan parlamentti.

73. Hyväksyttekö nimityksenne EKP:n pääjohtajaksi, jos Euroopan parlamentti äänestää nimittämistänne vastaan?

Pidän suurena kunniana sitä, että Eurooppa-neuvoston jäsenet pitivät minua soveltuvan ehdokkaana EKP:n pääjohtajan tehtävään ja että talous- ja rahoitusasioiden neuvosto hyväksyi suosituksen nimeämisekseni. Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että Euroopan parlamentin lausunto on olennainen osa EKP:n pääjohtajan nimittämismenettelyä ja siinä luodaan perusta EKP:n ja Euroopan parlamentin välisille luottamukseen ja vastuullisuuteen nojaaville suhteille. Siksi toivon vilpittömästi, että tämä parlamentti antaa myönteisen lausunnon neuvoston suosituksesta.

74. Kun tarkastellaan EKP:n roolia euroalueen edustajana kansainvälisissä elimissä, mihin toimiin se voisi ryhtyä vahvistaakseen vastuuvollisuuttaan Euroopan parlamentille? Miten voitaisiin sovittaa yhteen yhtäältä tarve vertailukelpoisuuteen ja yhteisten maailmanlaajuisien normien asettamiseen ja toisaalta tarve ottaa huomioon eri blokeissa sovellettujen rahoitusmallien erityispiirteet sekä blokkien erityiset rahoitustarpeet?

Talouksien keskinäisten yhteyksien määrä maailmanlaajuisesti vaatii tiivistä yhteistyötä. Huolimatta maiden, kulttuurien ja järjestelmien suuresta kirjosta maailman tasolla maailmanlaajuinen rahoituskriisi osoitti, että kansainvälinen poliittinen yhteistyö on keskeisen tärkeää rahoitusalan vakauden ja kestäväen talouskasvun turvaamiseksi. Tällaisen yhteistyön aikaansaaminen edellyttää instituutioita ja foorumeja, joissa maat voivat vastakkainasettelua välttävän vuoropuhelun kautta lisätä keskinäistä luottamusta ja kunnioitusta. Minulla oli kunnia johtaa IMF:ää, joka on osallistunut aktiivisesti maailmanlaajuisen vuoropuhelun ja yhteistyön edistämiseen ja on siten tukenut talouskasvua ja hillinnyt hyvinvointia heikentäviä politiikkoja.

EKP on merkittävä ja luotettu instituutio kansainvälisissä talous- ja rahoitusyhteyksissä. Osallistumalla kansainvälisiin instituutioihin ja foorumeihin se myötävaikuttaa yhteistyön edistämiseen ja aiempaa tarkoituksenmukaisempien politiikkojen kehittämiseen maailmanlaajuisesti. Olen itse aina arvostanut EKP:n tarkkailija-aseman IMF:n toiminnalle tuottamaa lisäarvoa.

EKP:n osallistuminen kansainvälisiin instituutioihin ja foorumeihin tapahtuu Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännössä asetettujen ehtojen mukaisesti. Kaikki nämä toimet kuuluvat siten säännönmukaisten vastuuvollisuutta koskevien kanavien piiriin. Pidän lisäksi myönteisenä, että EKP on julkistanut luettelon niistä kansainvälisistä foorumeista, joiden toimintaan se osallistuu, ja on ilmoittanut olevansa valmis tiedottamaan foorumeilla omaksumansa kannat Euroopan parlamentille ja talous- ja raha-asioiden valiokunnalle.

75. EKP on aiemmin käynnistänyt erilaisia aloitteita, kuten AnaCredit-tietokannan ja velkavälineiden jakautumista koskevan eurooppalaisen aloitteen (European Distribution of Debt

Instruments (EDDI) Initiative). Millaisena näette EKP:n roolin tällaisissa aloitteissa, ja missä tulevat mielestänne lainsäätäjän oikeuksien rajat vastaan?

Kuten mikä tahansa rahaliitto, euroalue tarvitsee tehokkaan rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin. Siksi EKP:lle ja eurojärjestelmälle on perussopimuksessa ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännössä annettu selkeä toimeksianto rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin osalta. Lisäksi on EKP:n keskeisen edun mukaista, että se saa kaikki tarvitsemansa tiedot, jotka tukevat sitä perussopimuksessa määritettyjen tehtävien hoitamisessa. Perussäännössä vastaavasti edellytetään, että EKP kerää kansallisten keskuspankkien avulla tilastotiedot, jotka ovat tarpeen kyseisten tehtävien hoitamiseksi. EKP:n toimeksianto näin ollen antaa sille mahdollisuuden käynnistää sääntelyyn liittyviä aloitteita erityisillä aloilla, kuten tilastotieteen ja maksujärjestelmien aloilla.

Jos EKP ryhtyy tällaisiin toimiin, on varmistettava, että se ottaa lainsäätäjän oikeudet täysimääräisesti huomioon ja tekee tiivistä yhteistyötä sen kanssa. Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa määrätään, että tilastojen osalta toimivalta hyväksyä toimenpiteitä tilastojen laatimiseksi on jaettu EKP:n, Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä. Voimassa on yhteisymmärryspöytäkirja, jossa määritetään selvästi EKP:n ja Eurostatin vastuualueet EU-tason talous- ja rahoitustilastojen tuottamisessa. Toisista tapauksista mainittakoon eurojärjestelmän aloite, joka toimii välttämättömänä perustana sille, että unionin lainsäätäjä otti aiemmin käyttöön asiaan liittyviä lakisäätöisiä vaatimuksia, kuten yhtenäisestä euromaksualueesta annettu asetus tai arvopaperikeskuksista annettu asetus.

On tärkeää, että EKP jatkaa käytäntöään kehittää tällaisia aloitteita avoimesti ja täysin läpinäkyvästi kuuntelemalla ensin sidosryhmiä julkisissa kuulemisissa ja ryhtymällä toimiin vasta niiden tulosten perusteella. Tämä antaa EU:n kansalaisille, markkinatoimijoille ja muille sidosryhmille mahdollisuuden esittää näkemyksensä uusista asetuksista, joita EKP on valmistelemassa. Näin toimien ei ainoastaan huolehdi avoimuudesta vaan varmistetaan samalla, että EKP voi hyödyntää kaikki eri osapuolten esittämät tiedot ja näkemykset, mikä parantaa osaltaan sen päätöksenteon laatua.

76. Olisiko mielestänne sopivaa, jos Te tai joku muu EKP:n johtohenkilö kuuluisitte keskuspankkien ja rahoitusalan johtajien muodostamaan G30-ryhmään tai vastaaviin ryhmiin tai yhdistyksiin?

Jotta tehtäviin voi tarttua ja niitä voi hoitaa avoimin mielin ja jotta voi ottaa huomioon eri näkökulmia ja oppia niistä, on välttämätöntä keskustella mitä moninaisempien toimijoiden kanssa. G30-ryhmä (Group of Thirty) koostuu ansioituneista henkilöistä, jotka edustavat erilaisia taustoja ja koulukuntia, ja voin ymmärtää, että näkemysten vaihtaminen heidän kanssaan on älyllisesti rikastavaa ja EKP:n etujen mukaista.

Pidän tärkeänä, että EKP:n virkamiehet hoitavat yhteydenpitonsa täysin avoimesti ja että heidän tukenaan on tällöin vankka hyvän hallintotavan kehys asianmukaisine suojajärjestelyineen.

Annan täyden tukeni EKP:n käytännölle tiedottaa etu- ja jälkikäteen osallistumisesta tällaisten ryhmien tai yhdistysten järjestämiin tapahtumiin sekä kannustaa tapahtumien järjestäjiä kertomaan hyvin avoimesti, ketkä osallistuivat tapahtumaan ja mistä tapahtumassa keskusteltiin.

Olen ymmärtänyt, että EKP on ottanut käyttöön tiukat toimenpiteet, joilla suojataan yhteydenpitoa edunvalvontaryhmiin ja eritoten rahoitusmarkkinoiden toimijoihin. Toimenpiteet sisältyvät EKP:n korkeita virkamiehiä koskeviin yhteisiin käytännesääntöihin ja siten niitä sovelletaan kaikkiin neuvoston, johtokunnan ja valvontaelimen jäseniin.

ASIAN KÄSITTELY ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Euroopan keskuspankin pääjohtajan nimittäminen
Viiteasiakirjat	N9-0023/2019 – C9-0048/2019 – 2019/0810(NLE)
Kuuleminen / hyväksyntäpyyntö (pvä)	16.7.2019
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	ECON 18.7.2019
Esittelijä(t) Nimitetty (pvä)	Roberto Gualtieri 18.7.2019
Valiokuntakäsittely	4.9.2019
Hyväksytty (pvä)	4.9.2019
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 37 –: 11 0: 4
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Gunnar Beck, Stefan Berger, Gilles Boyer, Cristian-Silviu Buşoi, Derk Jan Eppink, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Luis Garicano, Sven Giegold, Neena Gill, Valentino Grant, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, Herve Juvin, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtzos, Aušra Maldeikienė, Costas Mavrides, Csaba Molnár, Luděk Niedermayer, Piernicola Pedicini, Dragoş Pîslaru, Luisa Porritt, Jake Pugh, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Ernest Urtasun, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Gerolf Annemans, Manon Aubry, Carmen Avram, Niels Fuglsang, Eugen Jurzyca, Margarida Marques, Siegfried Mureşan, Ville Niinistö, Irene Tinagli
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	Alice Kuhnke
Jätetty käsiteltäväksi (pvä)	9.9.2019